

Izbaja vsak dan zjutraj razven v ponedeljkih in dnevih po praznikih. Posamezna številka Din 1^{.-}, lanskoletne 2^{.-}; mesečna naročnina Din 20^{.-}, za tujino 30^{.-}. Uredništvo v Ljubljani, Gregorčičeva 23. Telefon uredništva 30-70, 30-69 in 30-71.

Jugoslovan

Rokopisov ne vračamo. Oglas po tarifi in dogovoru.

Uprava

v Ljubljani, Gradišče 4, tel. 30-68.
Podružnica v Mariboru, Alek-
sandrova cesta št. 24, tel. 20-60.
V Celju: Slomškov trg 4.
Pošt. šek. rač. Ljubljana 15.621.

Št. 90

Ljubljana, nedelja, dne 19. aprila 1931

Leto II.

Dr. Engliš,
odstopivši čl. finančni minister. Za njegovega naslednika je bil imenovan guverner poštne hranilnice dr. Karel Trapl.

Povratak predsednika Doumerguea

Pariz, 18. aprila. AA. Ob 10.20 dopoldne je došel v Pariz na povratku iz Tunisa predsednik francoske republike Doumergue. Na postaji so ga pozdravili predsednik vlade Laval z vsemi ministri, predstavniki oblasti in mnoge druge osebnosti. Velika množica ljudstva je predsednika republike prisrčno pozdravljala.

Nemško-francoski incident

Berlin, 18. aprila. AA. Nocoj so objavili tak komunikat:

Trije francoski oficirji, med njimi član francoskega poslanstva, so zaprosili nemške oblasti, da jim dovolijo posetiti bojna polja pri Tannenbergu in Gumbinnenu. Prvi dan so se častniki mudili v spremstvu tamonjšega francoskega konzula v Königsbergu. Ker so fotografirali vojaške vežbe v artilerijski vojašnici, jih je straža aretirala. Ko so dognali njihovo identiteto, so jih izpustili in jim zaplenili fotografske aparate. Kompetentne nemške oblasti smatrajo, da je bilo vedenje inozemskih častnikov v nemškem trdnjavnem območju nekorektno. Nemško zunanje ministrstvo je v tem smislu protestiralo pri francoskem poslanstvu.

Kriza v avstrijski vladi

Dunaj, 18. aprila. d. Levičarski listi pišejo, da ne bo ostalo pri delni krizi v ministrstvu za socialno skrbstvo, katerega načelnik dr. Resch je, kakor znano, podal ostavko, temveč grozi z ostavko tudi finančni minister dr. Juch. Odločitev bo padla sredi prihodnjega tedna.

Konflikt med Avstrijo in Rusijo

Dunaj, 18. aprila. d. Kmetijski minister dr. Dollfuss je izzval konflikt s sovjetsko Rusijo. Pred nekako enim tednom je namreč kmetijsko ministrstvo, ki ga vodi dr. Dollfuss, izdalo naredbu, s katero se prepoveduje uvoz in prevoz ruskih jaje. Tukajšnje sovjetsko poslanstvo in rusko trgovinsko zastopstvo pa o tem koraku nista bili obveščeni. Omenjena naredba kmetijskega ministrstva se sklicuje na neko veterinarsko naredbu iz l. 1909. Ko je tukajšnje sovjetsko poslanstvo pred tremi dnevi izvedelo o tej naredbi, je sovjetski poslanik posetil podkancelarja in zunanjega ministra dr. Schobra in ga opozoril na to, da bo Rusija prisiljena prekiniti gospodarske odnose in preklicati vsa naročila v Avstriji. Danes se je bavil s tem konfliktom ministrski svet. Določeno je bil ministrski odbor, ki naj stvar prouči in težave odstrani.

Dunaj, 18. aprila. AA. Korbiro poroča: Na današnji seji ministrskega sveta so razpravljali o protestu rusko-sovjetske vlade radi prepovedi uvoza ruskih jajc v Avstrijo. Odbor ministrov, ki ga je imenoval ministrski svet, bo razpravljala danes o tem vprašanju. V zvezi s tem bo stopil podkancelar dr. Schober danes v zvezo s sovjetskim poslanikom na Dunaju, da se odstranijo težkoče.

Ministrski jubilej grofa Bethlena

Budimpešta, 18. aprila. AA. MTI poroča: V začetku večerjanje seje ministrskega sveta je prosvetni minister grof Klebelsberg čestital grofu Bethlenu za desetletnico ministirovanja. Grof Bethlen se je zahvalil v kratkem govoru, v katerem je rekel, da je dolžan hvalo svojim sodelavcem za to, da je madjarski narod vendarle prišel do spoznanja, da vodi vlada pravilno politiko, ki ustreza interesom države. Nato je kmetijski minister poročal o rezultatih žitnega kongresa, ki je bil v Rimu.

Proti kriminalnim filmom

London, 18. aprila. AA. Iz Newyorka poročajo, da filmska družba Paramount ne bo več producirala kriminalnih filmov. Družba naglašja, da ameriški obiskovalci kina ne žele več takih filmov.

Nepričakovana rešitev romunske vladne krize

Novo vlado je sestavil profesor Jorga - Program in nameni nove vlade niso šeznani Vzroki Titulescujevega neuspeha

Bukarešta, 18. aprila. d. V romunski krizi je nastopil senzacionalen preobrat. Na splošno iznenadenje danes popoldne ni Titulescu, temveč profesor Jorga Nikolaj, kot ministrski predsednik kralju prisegel. Ze dopoldne se je kljub oficijelnemu komunikatu, ki je obsegal že ministrsko listo Titulescujeve vlade, razširila vest, da se bo njegova misija ponesrečila. Kralj je v avdienci, pri kateri mu je Titulescu predložil svojo ministrsko listo, vztrajal pri tem, da mora pripadati Titulescuovemu kabinetu tudi Argetojanu. Argetojanu pa je pri političnih strankah najbolj obsovana oseba, ker je zadnji čas nastopil za protipar-

lamentarno vlado. Po avdienci je odšel Titulescu k Maniu-ju in mu sporočil kraljevo željo. Maniu je izjavil, da bi parlament vlade, ki bi ji pripadal Argetojanu, ne podpisal. Tudi prošnjo profesorja Jorga, ki je istotako imela za predmet udeležbo Argetojana v vladi, je Maniu odklonil. Ob 3. uri popoldne je Titulescu vrnil svoj mandat kralju. Ta je nato poveril profesorju Jorgi sestavo vlade. Profesor Jorga je potem lahko že po kratkem času predložil kralju svojo ministrsko listo, ki je sestavljena tako-le:

finance: Argetojanu;
trgovina in industrija: Manoiilescu;
notranje zadeve: Cameraleacu;
promet: Vicovici;
zdravstvo: prof. Cantacucene;
gospodarstvo: Sisesti;
vojna: general Siefanescu;
pravosodje: Hamangiu;
zunanje zadeve: Ghica, do sedaj poslanik v Rimu;

Kakšne so namere nove vlade, je do sedaj še popolnoma negotovo. Nihče ne ve, ali bo delala s parlamentom ali diktatorično. Parlament je, kakor znano, odgoden do 15. oktobra.

Carinska zveza Francija-Mala antanta-Poljska

Posvetovanje francoske vlade o Briandovem načrtu - Francija kupi 5 do 6 milijonov kvintalov žita v vzhodnih državah Evrope - Nemčiji in Avstriji se bo nudila možnost sodelovanja

Pariz, 18. aprila. AA. Današnji »Matine« prinaša vest, da je bila včeraj konferenca v predsedništvu vlade, ki je razpravljala o ukrepih, ki se tičejo nabave žita za države, ki jim primanjkuje žito, ter o ukrepih, da se izvoznim državam donavske kotline omogoči plasiranje njihovih zalog žita. Proučene so bile možnosti finančne pomoči, ki je potrebna državam donavske kotline, da si preskrbe denar, ki je potreben za organizacijo kredita za njihovo poljedelstvo. Proučili so tudi ukrepe za izvedbo racionalizacije kmetijske proizvodnje in ukrepe za obrambo proti ruskemu dumpingu.

Pariz, 18. aprila. n. K vestem o sodelovanju Poljske, Francije, Male antante in eventuelno tudi Anglije, javlja »Matine«, da bo Francija kakor je sklenila, kupila v vzhodnih državah Evrope 5 do 6 milijonov centov žita, kolikor potrebuje, da pokrije svojo prehrano. Razen tega bo dala tem državam velike kredite, s katerih pomočjo se bo racionalizirala kmetijska proizvodnja. Te države bodo v boju proti ruskemu

dumpingu uživale vso podporo. V ponedeljek se bo pod predsedstvom Doumerguea vršila posebna seja ministrskega sveta.

Pariz, 18. aprila. AA. Na včerajšnji seji je predsednik ministrskega sveta govoril o ukrepih za nakup živil. Deficitne države bi mogle izvršiti nagle nakupe, da olajšajo položaj pridelovalcev živil v podunavskih državah, kjer so velike zaloge in kjer potrebujejo finančnih sredstev. S tem v zvezi naj bi bil med zainteresiranimi državami dosežen sporazum o racionalizaciji poljedelskih pridelkov in poljedelskega pridelovanja v Evropi v zvezi z borbo proti ruskemu dumpingu.

London, 18. aprila. n. K vestem francoskih listov o Briandovi akciji za novo carinsko zvezo Male antante Francije in Poljske piše »Daily Herald«, da v londonskih službenih krogih o tem načrtu nič ne vedo. Vest pa vendar ni neverjetna. List samo vprašuje, ali bo ta nova carinska zveza res ustanovljena ali pa je to samo bluf, da se opolaži Avstrija. Če res pride do te unije, potem bi stala na eni strani av-

strijsko-nemška carinska zveza, na drugi strani pa zveza Francije in malih držav. V sredini bi bila Madjarska, ki bi bila prisiljena, da se pridruži enemu ali drugemu bloku.

Praga, 18. aprila. n. V zvezi z včerajšnjim komunikatom agencije Havas se ugotavlja, da delajo v Parizu na dveh alternativah, a obe sta francosko-češkoslovaške koncepcije. Prva alternativa je, da se osnuje protiblok proti Nemčiji in Avstriji, v katerega bi vstopila Francija, Mala antanta in Poljska, druga pa je kombinacija, ki gre z tem, da se Avstriji in Nemčiji omogoči sodelovanje.

Praga, 18. aprila. n. Pričetkom maja se bo vršila v Bukarešti konferenca zastopnikov držav Male antante. Na tej konferenci bodo v prvi vrsti razpravljali o projektirani avstrijsko-nemški carinski uniji. Temu sestanku Male antante pripisujejo toliko večjo važnost, ker bodo na njem tik pred sestankom Sveta Društva narodov zavzeli definitivno stališče.

Razstava o Jugoslaviji v Bratislavi

Velik uspeh prireditel centralnega presbira v Pragi in Brnu Silno zanimanje v Bratislavi

Bratislava, 18. aprila. AA. Danes je bila v paviljonu Slovaške Umetniške Besede otvorena jugoslovanska razstava grafikov, diagramov in fotografij, ki jo je priredil centralni presbira pri predsedništvu ministrskega sveta. Razstav je pod pokroviteljstvom Jugoslov.-češkoslovaške lige.

Ker je razstava doživela velik uspeh v Pragi in Brnu, je v Bratislavi vladalo zanj velika zanimanje. Ob otvoritvi so se zbrali množično veliki zastopniki političnega, gospodarskega in kulturnega življenja, osebno sta bila navzoča predsednik pokrajinskega uprave dr. Orsag s šefom predsedništva dr. Halo, dalje so bili jugoslovanski generalni konzul v Bratislavi Mihetič, vsi tuji konzuli v Bratislavi, namestnik predsednika občine Kraus, predsednik Slova-

ške Umetniške Besede arhitekt Jurković, šef tiskovnega oddelka Kalač, predsednik novinarskega sindikata in glavni urednik lista »Slovenski Dennik« Houšek. V imenu prosvetne zveze se je otvoritve udeležil tajnik Vratina, dalje so bili navzoči zastopniki bratislavskih listov in člani jugoslovanske kolonije.

Predsednik češkoslovaško-jugoslovanske lige dr. Bela je otvoril razstavo s govorom, v katerem se je zahvalil centralnemu presbira, ki je dal tudi Bratislavi priliko, da se seznani z napredkom kraljevine Jugoslavije v vseh področjih narodnega življenja zadnjih 10 let.

Razstava bo odprta do 22. aprila. Iz Bratislave se preseli v Poznanj, kjer bo odprta v okvirju tamkajšnjega velesejma.

Dogodki na Španskem

Številni begunci -- Avtonomna republika Baskov

Pariz, 18. aprila. AA. Havas poroča iz Madrida: Novi španski finančni minister je izjavil, da bo republikanska vlada spoštovala vse finančne obveze prejšnjih vlad. Finančni minister je dalje izjavil, da nima republikanska vlada nikakih namenov omejevat svobodo gibanja denarja.

Pariz, 18. aprila. AA. Havas poroča iz

Bilbaa: Nacionálni desničarji avtonomne stranke Baskov so sklenili proglasiti avtonomno baskovsko republiko. Vlada je poslala tja četo vojakov, da ta pokret uduše.

Priz, 18. aprila. AA. Havas poroča iz Gibraltarja, da so tjakaj prispeli množično veliki avtomobili iz Sevilje, ki so pripeljali begunce iz Španije.

Naš paviljon na milanskem velesejmu

Milan, 18. aprila. AA. Včeraj je bil s kratko slovesnostjo izročen jugosl. paviljon upravi milanskega velesejma. Svečanosti so prisostvovali jugoslovanski poslanik Rakić in odlični zastopniki oblasti in korporacij.

Rudniška nesreča na Madjarskem

Budimpešta, 18. aprila. AA. V Szent-Istvanu se je v rudniku zrušilo neko okno, pri čemer se je ubili 4 delavci, mnogo pa jih je bilo ranjenih.

Francoski list o Nj. Vel. kralju kot lovcu

Beograd, 18. aprila. l. »Miroir du Monde« v Parizu je posvetil dve strani bivanju Nj. Vel. kralja v slovenskih Alpah. Objavil je tudi mnogo slik z lova in poleg drugih tudi članek o kraljevem veselju za lov. V tem članku pravi med drugim:

Lov je kralju Aleksandru najljubša zabava. Čestokrat se z vsem dvorom, diplomatskim zborom in odličnim beograjskim društvom preseli na Bled. Kralj mnogokrat zapuša dvorec Suvobor in odhaja v planine na lov na divje koze, ki jih je tam v izobilju. Izreden smisel za orientacijo, varna stopinja in nepogrešljivo oko, to so njegove prednosti, zaradi katerih se z lova nikoli ne vrača praznih rok. Vsaki živali je sojeno, čim se pokaže. Le samic kralj ne strelja in noče, da bi jih kdo ubijal. Prav tako prizanaša mladim. Silno ga veseli, ko jih vidi veselo skakljati po skalovju. Kralj pa ljubi tudi lov na divje prašiče. Najboljši lovci vedo povedati, da je kralj zelo več lovca na te živali. Ob neki priliki je z enim samim strelom iz daljave 200 metrov ubil mrjasa 180 kg težkega.

Plemenit dar Nj. Vel. kralja

Beograd, 18. aprila. l. Nj. Vel. kralj, ki se stalno zanima za razvoj in delovanje socialnih in humanih ustanov, je blagovolil podariti upr. odboru fonda za podpiranje delavskih ustanov 10.000 Din. Na ta način je postal prvi veliki dobrotnik delavskih ustanov moških, ženskih in otroških delavskih zavetišč.

Ruska naročila v Nemčiji

Berlin, 18. aprila. AA. Danes so objavili vsebino rusko-nemškega dogovora o industrijskih dobavah sovjetski Rusiji. Po tem sporazumu je Rusija naročila v Nemčiji približno za 600 milijonov mark industrijskih proizvodov. Naročila bodo dana trdkam med 15. aprilom in 31. avgustom. Sovjetska trgovinska delegacija v Nemčiji jamči, da se bodo ta naročila tudi v resnici izvršila. Raznim industrijskim skupinam je nemška vlada zajamčila kredit od 14 do 19 mesecev.

Država in delavstvo

V silno trpljenje in neznosno pomanjkanje je zagnala brezposelnost rudarje v trboveljskih revirjih in še dolgo bodo trpeli od posledic te neprostovoljne in v dosti tudi čisto nepotrebne brezposelnosti. Zato se ni čuditi, če so se trboveljski rudarji dostikrat z ogorčenjem spraševali, kdo je kriv, da niso mogli delati in morali držati roke križem, ko je vse vpilo po delu, ki naj nasiti sestrane rodne rudarje. Ni čuda, če so v takem stanju bili rudarji dostopni vsakovrstnim govoricam, še manj pa je čudno, če so skušali nekateri trpljenje rudarjev takoj izkoristiti za svoje posebne cilje, ker je že tako na svetu, da gotovim ljudem ni nobena reč sveta, pa tudi ne največje trpljenje trpina. In našli so se nekateri teh ljudi, prišli s hinavsko besedo k delavcem in mu govorili: država je kriva, če moraš brez posla gledati, kako trpi tvoja rodina pomanjkanje. Iz raznih vzrokov so tako govorili ti brezvestni spekulanti ljudskega trpljenja. Ali so hoteli skriti pravega krivca, ali so hoteli diskreditirati nacionalno misel, ker je država njen prvi nosilec, ali pa so hoteli s pomočjo politične moči rudarja, s tem da bi postali njegov edino upravičen zastopnik pripraviti sebi dobra mesta.

Vse te nečedne namene pa naj bi zakril napad na državo, napad, ki je tako neupravičen in lažniv, da sploh bolj biti ne more. Kajti, če sploh kdo, potem je država zainteresirana na tem, da imajo ljudje delo. Brezposelnost padajo vedno nazaj na breme javnosti in čim več brezposelnih je v državi, tem večje so socialne dolžnosti države. Samo država, ki hoče svoje finance čisto izpodkopati, ne bo skrbela za zaposlitev ljudi. Že zaradi svojega lastnega interesa mora država skrbeti za omiljenje brezposelnosti.

V narodni državi, kakršna je Jugoslavija, pa je ta dolžnost države še jasnejša in že sama po sebi razumljiva. Zato mora država braniti interese delavstva, zlasti pa mu varovati njegovo fundamentalno pravico, pravico do dela.

Še jasnejše pa postane vse to, če upoštevamo, da imamo danes vlado, ki je izvrševalnica jugoslovanskega programa. Ne zaradi tujih družb, ne zaradi poedincev, temveč samo zaradi blagra naroda je nastal jugoslovanski program. Narod pa je kmet, delavec, obrtnik, inteligent, trgovec in interesi teh so merodajni za jugoslovanski program. Če pride do spora med tujo družbo in domačim delavcem, potem je vlada že sama po sebi na strani delavca. Zato pa tudi ni nič bolj napačno, kakor govorjenje, da je država proti delavstvu. Nasprotno, država je vedno za delavstvo, ker mora biti iz lastnih ozirov za delavstvo. Iz tega pa sledi, da delavec ne more storiti večje napake, kakor če tudi sam ni čisto z državo, če se čisto ne zveže z usodo države. Interesi delavca in države se čisto krijejo, zlasti pa rudarja v velikih rudnikih tujih družb.

Vsak trboveljski rudar je moral najmanj enkrat v svojem življenju konstatirati, kako je slaboten napram velikemu rudarskemu podjetju. A ne samo sam kot posameznik, temveč tudi v tem slučaju, če je celotno organiziran v eni sami organizaciji. In čisto brez upanja na uspeh bi bilo prizadevanje rudarja za izboljšanje svojega težavnega položaja, če se ne bi smel zanašati na pomoč države. Država s svojo veliko organizacijo in s svojo veliko politično silo pa je kos tudi največji družbi. Država je naravni zaveznik rudarjev, a to dostikrat delavstvo vse premalo upošteva.

Tako bi n. pr. moralo delavstvo samo nastopiti proti temu, da je beden položaj delavstva argument za dražji premož. Enako bi morali delavci venomer poudarjati, da so z državo eno, ker potem more tudi država z večjim uspehom braniti njih pravice. Delavec, ki hujška proti državi, je hote ali nehoti zaveznik onega, ki tlačiti delavca, ker slabi avtoriteto države, ki nastopa v interesu delavca. Pa tudi čisto navaden psihološki moment bi z uspehom lahko uvaževali delavci. Če vidi vlada, da ima med delavstvom uspeh vsak, kdor hujška proti njej, potem je človeško razumljivo, da se vlada za take ljudi pač ne more potegovati z navdušenjem.

V pondeljek se prične zopet delo v trboveljskih revirjih in brezposelnost se bo umaknila iz bežnih rudarskih hiš. Zeleti pa je sedaj, da se ta brezposelnost umakne za vselej in da se ne ponovi zopet pri bodočih pogajanjih za ceno premoga. Če bo delavstvo ozko sodelovalo z vlado, potem je upati, da se bo preprečilo vsako izigravanje rudarske bede in da se tudi ne bo več ponavljala brezposelnost. Če pa delavstvo ne bo znalo ustvariti tega sodelovanja, potem pa se moramo bati, da bo brezposelnost še dostikrat zadela že tako težko preizkušene trboveljske rudarje.

A. S. K. »Primorje« v Sofiji

Sofija, 18. aprila. AA. Današnja tekma sofijskega kluba »Levski« z ljubljanskim »Primorjem« se je končala 4 : 1 (1 : 1).

Ostavke španskih poslanikov

Pariz, 18. aprila. AA. Iz Madrida poročajo: Pooblaščen ministri Španije v Berlinu, Londonu, Varšavi in Oslu so podali ostavko.

Resnica o novem rudarskem zakonu

Izjava generalnega rudarskega direktorja dr. Turine -- Izvajanja »Jugoslovana« so bila točna in pravilna -- »Slovenec« napad sloni na zastarelem načrtu

Beograd, 18. aprila.

Povodom debate s »Slovenecem« o rudarskem zakonu je naš dopisnik v Beogradu ponovno posetil generalnega direktorja za rudnike, načelnika dr. Turine pri ministristvu za gozde in rude, kateremu je poročal o vsej časopisni kampanji med »Slovenecem« in »Jugoslovonom«. Dr. Turina, ki je zadevo že poznal, ker je njega samega interesirala, je našemu dopisniku izjavil, da je razlaga, kakor jo je pojasnilo uredništvo »Jugoslovana«, popolnoma točna in pravilna in da odgovarja zakonskemu načrtu, ki bo v ostalem v najkrajšem času predložen zakonodajnemu odboru v razpravo in potrditev.

Dalje je načelnik dr. Turina izjavil, da je kritika v »Slovenec« popolnoma zgrešena in da »Slovenec« do danes še prav nikogar ni poslal glede tega vprašanja k njemu, ki je gotovo edino merodajen, da da konkretne informacije. »Slovenec« je moral spričo tega črpati svoje informacije pri nemerodajnih krogih. Zaradi tega so le njemu v škodo. Vsekakor se »Slovenec« opira v svoji kritiki na podatke, ki se nanašajo na prvotni načrt zakona, ki je bil bil razposlan prizadetim korporacijam v državi.

Ta načrt pa se ni sestavil v času, ko je bil inž. Dušan Sernee, min. za gozde in rudnike, temveč prej.

Ko je minister inž. Sernee prevzel resor, je bil načrt zakona že pripravljen in sestavljen po inicijativi njegovih predhodnikov. Minister inž. Sernee je proučil ta načrt in ga je v principu sprejel, toda baš v pogledu socialno-političnih odredb in prave rudarje je minister inž. Sernee sklical (že pred 6 tedni) anketo prizadetih krogov in so se na tej anketi uveljavile po-

trebne modifikacije, ki jih »Slovenec« vsekakor ne pozna in ne smatra, da bi bilo potrebno, da se o njih informira, niti da se pouči o tem, da je »Jugoslovan« črpal svoje informacije baš na podlagi teh sprememb.

K tej izjavi načelnika dr. Turine dostavljamo:

Če je »Slovenec« menil, da se mora o tem vprašanju meritno spuščati v debato, bi se moral pač predvsem informirati na edino meritornem mestu — pri načelniku dr. Turinu. Tega »Slovenec« do danes še ni storil. Zato naša ugotovitev: »Slovenec« izvajanja so netočna, ker se opirajo na načrt zakona, ki ga minister za gozde in rudnike še sploh ni dal definitivno redigirati.

Zanimivo pa je, da se je polemika, ki jo je izzval »Slovenec«, morala nanašati na zakonski osnutek, ki še ni definitivno redigiran. Spričo tega moramo sklepati, da je imel »Slovenec« pri vsej stvari docela drugačne namene: V vprašanjih socialne politike se je hotel postaviti kot arbiter, ki brani naše delavstvo. To se mu takrat niti v najmanjši meri ni posrečilo, posebno še, ker so spremembe zakonskega osnutka v skladu z vsemi najnovjšimi in najbolj pravilnimi socialnimi principi in ker se je zakonski načrt spremenil s pomočjo prizadetih delavskih krogov.

Da pa ne bi kdo mislil, da se je zakonski načrt v socialno-političnem pogledu spremenil šele povodom polemike, ki jo je izzval »Slovenec«, pribijamo, da je sprememba izzvala anketa, ki se je vršila že pred 6 tedni, ko v listih ni bilo o tem še nobene kritične besede.

Sistem vojaškega podložništva v Italiji

Kritična beseda berlinskega lista o fašistovski stanovski državi

Berlin, 18. aprila. v. »Berliner Tageblatt« je objavil dopis svojega rimskega poročevalca dr. Fredena o korporacijskem sistemu, ki ga gradi že peto leto fašistovski režim. Pred dnevi so praznovali v Italiji peto obletnico, odkar velja znana listina dela (Carta del Lavoro). To praznovanje je dalo rimskemu dopisniku berlinskega lista povod, da je objavil kritično besedo o tem fašistovskem kolektivnem korporacijskem gospodarstvu.

Na osnovi omenjene »listine dela« je fašizem štiri leta gradil »enotno organizacijo vseh gospodarskih sil in zastopstvo njenih interesov«. Na vrh zgradbe je postavil nacionalni svet korporacij, ki je juridično »organ državne uprave«. Tako je uresničil v dogmo povzidano frazo — »spravo med kapitalom in delom za blagor naroda«. V fašistovski hierarhični državi sta postala kapital in delo res nekako enaka: državni sta po vojaško podrejena, brezpogojno podložna.

Dr. Freden izjavi: Mnogim nepoznana tajna fašistovske stanovske države je namreč njen vojaški ustroj. Vojaška hierarhija z absolutističnim vojskovodjo na čelu, ki hoče vsemu gospodarstvu v državi dati pečat vojaške subordinacije, je vsekakor — vsaj v današnjih časih miru — nekaj »nezaslišano novega«. To je še vse kaj drugega kakor v Rusiji, kjer so privatni kapital vsaj izločili iz svojega kolektivnega gospodarstva. V tem zmislu nadaljuje članek svoja izvajanja, pa sklepa: Vojaška je

zgradba državne piramide, vojaška tudi zgradba korporacij. Sindikati so nastali s prisilno rekrutacijo, izsiljen je tudi razvoj vseh sedem velikih stanovskih skupin, sedem stebrov fašistovske korporacijske zgradbe.

In država igra vlogo obveznega razsodišča. Vso delavsko ustavo in vse njene organe je postavil absoluten gospodar. Ljudstva ni vprašal za privoljenje. Za fašiste je to »najbolj moderna demokracija«. Absolutni vladar je s to ustavo postal vsemočeni sodnik, ki s silo vlada nad vsemi gospodarskimi silami. Z dnešnega, ko korporacijska država še ni zgrajena do zadnjega kamna, zanika liberalni princip o medsebojnem tekmovalstvu svobodnih sil in prav tako zanika socialistično načelo o socializaciji produktivskih sredstev in ukinitvi privatne lastnine. Mussolini priznava v gospodarstvu privatno inicijativo vsakega podjetnika, toda le do one meje, ki so jo postavili »življenjski interesi in gospodarstvo nacije«. Privatno lastnino priznava, dati pa ji hoče »socialno funkcijo«. Kdor se upre tem normam, je izpostavljen na milost in nemilost vsemočnega sodnika in valpeta.

Članek zaključuje: Fašistovska stanovska država ne nudi ničesar drugega nego vojaško, prisilno rešitev problema. Vsa njena tajna so bajoneti državne sile. Svoboda, ki jo najdete v tej državi, je tista slavna napoleonska svoboda, ki so jo narodom nudili na osteh bajonetov.

Finančni položaj Avstrije

Dunaj, 18. aprila. AA. Korbiro objavlja uradno obvestilo, da je na današnji seji ministrskega sveta podal finančni minister referat o finančni situaciji v državi in izjavil, da so vse vznemirjalne vesti, ki se razširjajo v zadnjem času in ki se nanašajo na finančno situacijo v državi, brez vsake osnove. Kar se tiče vprašanj, ki se nanašajo na to, da se osigura neovirano delo v okviru proračuna, bo vlada imela o tem nadaljnja posvetovanja.

Zaključek zakonodajne dobe v Bolgariji

Sofija, 18. aprila. n. Ob koncu 22. zakonodajne dobe sobiranja je prišel na svedčano sejo kralj Boris. V svoji adresi je kralj izrazil veselje, da je sobiranje ostalo zbrano do kraja zakonskega roka, ker je to znamenje, da se razmere normalizirajo. Omenil je tudi neugodni položaj, ki ga povzroča gospodarska kriza. Kralj je pripeljal s seboj na sejo tudi kraljico Ivano, ki ji je parlament priredil viharne ovacije.

Fašizem velik prijatelj boljševizma

Atene, 18. aprila. AA. Po poročilu komisije za dardanelsko morsko ožino stoji grška zastava na tretjem mestu. List »Hestia« naglašava, da pripada Grčiji prav za prav drugo mesto, češ da Grška mornarica čuva svoje pozicije na Crnem morju in na Dunavu. Etnos pa smatra, da je Italija napredovala, ker z velikim kapitalom podpira svojo trgovsko mornarico. Razen tega ima Italija s Sovjeti konvencijo o trgovini in plovidbi. Fašizem se sploh kaže kot velik prijatelj boljševizma.

Ostra politična in gospodarska kriza v Avstraliji

Melbourne, 18. aprila. AA. Zvezni zakladni minister Theodore je v avstralski skupščini izjavil, da so banke odklonile nadaljnjo podporo vladi. Nadaljeval je, da banke poizkušajo dobiti nadzorstvo nad vlado. Svaril je banke, naj ne vztrajajo pri svojih namerah, ker bi bila vlada drugače prisiljena ustaviti plačilo čekov, izdanih v poravnavo izdatkov, ki jih je dovolil parlament. Vlada bo nadalje prisiljena, da odpove razne pogodbe in ne izpolni svojih obveznosti.

Zakladni minister je končno izrazil upanje, da bodo banke preklicale ultimatum in tako preprečile grožnjo krizo.

Ministrski predsednik je dejal, da bo razpuštil zbornico, ako bo senat odklonil zakonski načrt o emisiji državnih zadolžnic. Splošne volitve bi se vršile v tem primeru že meseca julija.

Za rešitev nemških učenjakov na Grenlandiji

Kopenhagen, 18. aprila. AA. Sem je prispel nemški letalec von Gronau, ki je znan po svojih poletih nad ledenimi poljanami v Grenlandiji. Posvetoval se bo z zastopniki grenlandskih oblasti glede organizacije resilne ekspedicije nemškim raziskovalcem, ki so se pod vodstvom profesorja Wegenerja izgubili. Von Gronau je imel tudi daljše posvetovanje z grenlandskimi raziskovalci, ki bodo letos poleti organizirali novo resilno ekspedicijo. Von Gronau bo preletel ozemlje Grenlandije, da najde pogrešane. Danški strokovnjaki menijo, da je položaj Wegenerja in njegovih tovarišev zelo resen.

Konferenca za izboljšanje poštne prometa

Beograd, 18. aprila. AA. Na poziv prometnega ministra g. Lazarja Radivojevića je bila sklicana za danes konferenca vseh oblastnih direktorjev pošt in telegrafskih direktorjev v državi, da razpravljajo o vprašanju izboljšanja poštne, telegrafskega in telefonskega prometa. Prvo sejo je otvoril osebno prometni minister Radivojević. Prisotna sta bila poleg vseh direktorjev tudi pomočnik ministra dr. Ratajec in načelnik pošto-telegrafskega oddelka. Seje bodo trajale nekoliko dni, dokler ne končajo razprave o vseh vprašanjih v poštni, telegrafski in telefonski službi naše države.

Ekскурzija na Poljsko

Beograd, 18. aprila. l. Uprava poljsko-jugoslovanske lige je v sporazumu z jugoslovanskim zavodom za pospeševanje zunanje trgovine podaljšala rok za prijave za ekskurzijo na Poljsko do 22. aprila. Polovanje se prične 24. aprila zvečer in traja do 3. maja.

Komemoracija istrskih prvakov

Zagreb, 18. aprila. k. Davi se je v cerkvi Sv. Blaža darovala zadušnica za istrskimi prvaki donom Luko Kircem, Francem Flegom in Simonom Črvarjem. Jutri ob 11. bo v dvorani Novinarskega doma svečana komemoracija, na kateri bo govoril vseučiliški profesor dr. Zuglia.

Sestanek stalnega odbora agrarnih držav

Beograd, 18. aprila. AA. Po že prej določenem načrtu se sestane stalni odbor za proučevanje gospodarskih problemov agrarnih držav Osrednje in Vzhodne Evrope, ki je bil ustanovljen na konferencah v Varšavi in Bukarešti, 14. t. m. v Beogradu. Na tem sestanku bodo razpravljali o raznih poljedelskih vprašanjih in določili skupno stališče teh držav v vprašanju mednarodne konkurence v poljedelstvu.

Zakon o kmetijskih šolah in zbornicah

Beograd, 18. aprila. AA. Kmetijsko ministristvo je končalo svoja dela pri načrtu zakona o kmetijskih šolah in o načrtu zakona o kmetijskih zbornicah. Prihodnji mesec bo sklicalo ministristvo konferenco kmetijskih strokovnjakov, na kateri prideta v pretrse oba zakonska načrta in bo sprejeta definitivna redakcija, da bosta lahko predložena vrhovnemu zakonodajnemu svetu.

Okrog zakona o zavarovanju delavcev

Beograd, 18. aprila. AA. Centrala industrijskih korporacij je poslala vlogo ministristvu za socialno politiko in narodno zdravje, v kateri prosi, naj se skliče anketa, ki bo razpravljala o konkretnih predlogih zastrašn prispevkov pri nesrečah po tabeli nevarnosti, ki je dodana predlogu zakona za socialno zavarovanje. Po predlogu Centrala industrijskih korporacij naj bi se te konference udeležili zastopniki ministristva za socialno politiko in narodno zdravje, delodajalskega odbora centrala industrijskih korporacij in SUZORja.

Izvoz sode v Romunijo

Beograd, 18. aprila. AA. Zavod za pospeševanje zunanje trgovine sporoča izvoznikom kamene sode, da je romunski finančni minister poslal vsem obmejnim postajam cirkular, da mora biti vsem pošiljkam kamene sode v Romunijo, poslane iz katerekoli države, dodano potrdilo o izvoru blaga. Potrdilo mora biti vidirano od kakega konzulata kraljevine Romunije.

VREMENSKA NAPOVED

Dunaj, 18. aprila. d. Pretežno oblačno, hladno in padavine. Na vzhodnem robu Alp bo morebiti nekoliko boljše in toplejše vreme.

Zagrebački zbor

25. IV. — 4. V. 1931

VIII. salon avtomobilov

motornih koles, koles in pribora

XV. SPECIALNI

POLJEDELSKI SEJEM

(strojev, gnojil, potrebščin)

Perutninarstva in kuncev

samo 25. IV. — 28. IV.

Razstava holandskega cvetja

Turistike in sportnih potrebščin

higijene

Legitimacija Zagrebačkoga Zbora, kupljena pred odhodom, velja za brezplačen povratek po telefoni, a na parobrodih velja za višji razred za ceno njegova.

Preklic

Podpisani Planina Lovro, posestnik in bivši oblastni poslanec v Škofji Loki, preklicujem in obžalujem svojo izjavo podano dne 4. aprila 1931 v večji družbi v javnem lokal, s katero sem žalil nacionalni in državni čut Sokolov in priznavam, da je bil ta moj napad popolnoma neosnovan in neumesten, ker nimam za izrečene očitke najmanjše podlage in vzroka.

Zahvaljujem se Sokolskemu društvu v Škofji Loki in vsemu njegovemu članstvu, da je odstopilo od nameranih tožb in me s tem obvarovalo znatne materialne škode.

V Škofji Loki, dne 17. aprila 1931.

Planina Lovro, s. r.

Mariborski pevci v Kumanovem — zibelki naše svobode

Takega sprejema ko v Kumanovem tudi naši najstarejši Matičarji niso doživeli še nikjer! Mnogim od nas so bile solzne oči, ko smo videli, kako se veselijo Kumanovčani našega prihoda in kako skrb imajo, da bi nam bilo dobro pri njih. Na kolodvoru dobrodošlice ob občini, vojske, Sokola itd., nato pa nas je vojaško odpeljalo na svojih avtomobilih proti mestu, ki leži 4 km od postaje. Par sto metrov pred prvimi hišami smo izstopili. Zadelala je pozdravna koračnica Sokolske godbe, Sokoli v kroju so otvorili sprevod, ki se je začel pomikati med dolgim špalirjem Sokolov, nato njihovega naraščaja in mladine, mladine vseh šol, skavtov, bičističnega kluba itd., za špalirjem pa so se ob vsej poti gnetli ostali meščani, mladi in stari in vse je vzklikalo veselja nad našim dohodom. Iz oken so nam metali cvetja na pot in slišala sem, ko je mati pravila otroku: »Gledaj, to so Slovenci!« Vso pot, ki je najmanj trajala 10 minut, je igrala sokolska godba, in nepopisno je bilo navdušenje Kumanovčanov, da smo v njih sredi. Tudi pri zajtrku, ki je takoj sledil, nam je sviral sokolska godba. Reči moram, da smo bili vsi srečni sprito takega sprejema!

Kumanovo — zibelka naše svobode!

Poveljnik mesta je izjavil, da nam v Kumanovem ne morejo pokazati krasnih stavb, zanimivih galerij, bogatih tovarn, pač pa nekaj, kar je samo v Kumanovem: ona sveta tla, kjer je tekla zibelka naši svobodi. Zato nas je dal prepeljati v 16 km oddaljeno vasico Mlade Nago-

vičane, rojstni kraj naše mlade svobode. Povzpeli smo se med silnim kamenjem raztrele-nega hriba na njegov vrh, kjer nam je naš rojak, g. polkovnik Grizola v presenetljivo jas-nem in krasnem govoru orisal ves potek silne bitke pri Kumanovem leta 1912. Gledali smo vse te griče, ki so bili tedaj pokriti s trupli naših junakov, stali smo na tleh, ki so bila pre-pojena njih krvi, iz katere nam je zrastle zlata svoboda. Pobožno smo poslušali zgodbo njho-vega trpljenja in kar sama je z visokega vrha zadonela »Vigred se povrne!« Vsi smo čutili globoko hvaležnost do njih in pobožno stopali po svetih tleh. Obljubili smo po besedah našega predsednika, da hočemo slediti njih ljubavi za rodno grudo z marljivim delom, da ustvarimo srečno našo lepo domovino! In nato nazaj v Kumanovo, na pokopališče, skupen grob vseh teh junakov. Ondotni duhovniki so opravili žalne molitve, prota je spregovoril besede za-hvale za ta obisk. Matičarji pa so nadvse obču-teno zapeli »Blagor mu!« Današnje dopoldne nam bo ostalo za vedno v spominu!

Zvečer je bil koncert, ki je izvrstno uspel! Tako smo se vsaj malo oddolžili za krasen spre-jem in prijazno gostoljubje. Zadovoljni smo od-hajali z odra. Dvorana je bila do zadnjega stola zasedena po najodličnejši družbi, le natrpna ni bila, kakor so pričakovali, a to radi silnega neurja, ki je nastalo ravno v času odpravljanja na koncert. Pri večerji so govorili vznešene go-vore poveljnik mesta in naši predstavniki, v prijetnem razpoloženju in z najlepšimi utisi smo trguo jutro zapustili Kumanovo. M. Z.

Zadnja pot dr. Alojzija Kokalja

Ljubljana, 18. aprila.

Blagopokojni dr. Alojzij Kokalj je nastopil danes popoldne svojo poslednjo pot v večnost. Dasi je močno deževalo, se je zbrala pred hišo žalosti v Mariborovi ulici velika množica po-kojnikovih prijateljev, zlasti stanovskih tovari-šev, da ga spremijo na zadnji poti. Točno ob 15. uri so uslužbenci mestnega pogrebnege za-voda prenesli krsto s pokojnikom na vrt, kjer je trnovski župnik gospod Finžgar ob asistenci opravil mrtvaške molitve.

Izpred hiše žalosti se je razvil nato veliča-sten žalni sprevod. Na čelu sprevoda za žalno zastavo in križem je korakala močna deputacija sokolske župe Ljubljana s praporom Ljubljan-skega Sokola, nato nosilci 11 prekrasnih ven-cov, ki so jih pokojniku poklonile razne orga-nizacije in prijatelji. Za vozom z duhovščino je vleklo 6 vrancev gala-voz s pokojnikovo krsto, na kateri je bila položena poleg krasnega ven-ca, sokolska čepica. Za krsto je stopala globo-ko užaloščena rodbina, nato pa veliko število najodličnejšega občinstva, med katerim smo opazili mestnega župana dr. Puca z več občin-skimi svetniki, podpredsednika odvetniške zbornice dr. Žirovnika, podpredsednika višjega deželnega sodišča dr. Golja, predsednika SPD dr. Tominška, predsednika Glasbene Matice dr. Ravniharja, predsednika Upravnega sveta Ljubljanske kreditne banke dr. Defrancescija, ravnatelja papirnic v Vevčah Jana, dalje polno-številno uradništvo banke »Slavije« in Ljubljan-ske kreditne banke ter zastopnikov raznih dru-štev in korporacij.

Sprevod je krenil po glavnih ulicah na pokopališče k Sv. Križu. Po cerkvenih obredih v cerkvi so prenesli krsto do groba, kjer se je sokolski prapor zadnjič nagnil nad gomilo bla-gopokojnika v zadnje slovo. Dr. Alojziju Koka-lju bodi ohranjen časten spomin in lahka do-mača zemlja.

Združitev industrijskih krajev v eno občino

Loke in sosednje vasi želijo priklopitev k občini Zagorje.

Zagorje, 17. aprila.

Ko se je na seji ministrskega sveta dne 11. decembra 1930 sklenilo pregrupacijo občin, se je marsikje pričelo intenzivno delati na to, ta-ko tudi v naši dolini. Tako je občina Kolovrat sklenila, da se priključi k občini Ržiše, s čim-er se je tudi tamonjni odbor strinjal in je bil predlog sprejet na občinski seji dne 27. februarja t. l. z osmimi proti štirim glasovom. Kmalu za tem pa se je pričela akcija, da bi se priklopile vasi Podkraj, Loke, Kisovec, Rib-nik in Strahovje, ki spadajo sedaj k ržiški ob-čini Zagorje. Ržiška občina se je s priklopit-vijo kolovratške občine znatno povečala, pa bi sedaj lahko utrpela odcepitve nekaterih vasi, posebno še, če upoštevamo mnoge razloge, ki govorijo za to. Da bi bili na jasnem, kako mi-slijo prebivalci teh vasi o tej prikloplitvi, se je izvedlo ljudsko glasovanje s tem, da so se pobirali podpis za ali proti od vseh polnolet-nih moških, ki so že nad 1 leto v občini. Za priklopitve k občini Zagorje se je izreklo nad 90 odstotkov vsega prebivalstva v zgoraj na-štetih vaseh.

Tako so odposlali 3. t. m. kraljevski banski upravi prošnjo s 334 podpisi, v kateri prosijo za priklopitve iz sledečih vzrokov:

Vse našete vasi, razen Strahovlja, spadajo pod zagorsko faro. Šolski okoliš so Toplice, občina Zagorje. Strahoveljski otroci spadajo si-čer pod šolski okoliš Izlake, vendar pošiljajo stari svoje otroke raje v topliško šolo, ker

imajo bližje in je tam osemrazrednica. Če po-gledamo geografsko lego, vidimo, da težijo vse k Zagorju, torej bi ne bila priklopitve nekaj nenaravnega, kakor je n. pr. priklopitve Kolo-vrata k Ržišam. Strnil pa bi se tudi ves in-dustrijski okoliš v eno samo gospodarsko za-jednico, ki bi se mogla razvijati gospodarsko, socialno in zdravstveno, kakor zahtevajo to potrebe sedanjega časa. Industrijski kraji ima-jo slične zahteve, ki pa se morejo realizirati samo tedaj, če so tesno zvezani med seboj, če spadajo pod eno občino. O bogastvu v občini ne moremo govoriti, saj je znano vsem, koli-ko ga je v industrijskih občinah.

Prebivalci omenjenih vasi upajo, da bo nji-hova prošnja ugodno rešena, s čimer bi se iz-polnila njihova dolgotrajna želja.

Združitev občin v kočevskem srezu

Trava, 17. aprila.

V »Slovenec« z dne 14. t. m. je izšel članek o združitvi občin v kočevskem srezu. Med dru-gim je na koncu tega članka priobčeno tudi, naj se občina Trava poveča z občino Trava. Dovoljujemo si gospodom, ki so o tem sklepa-li, pojasniti in priobčiti o zadevi tudi svoje stališče, ker kot občini Trava in davko-plačevalci si to pravico upravičeno lastimo. — Torej: Občina Trava je ena najstarejših občin v kočevskem srezu, nedvomno pa mnogo starejša od občine Draga. Živela je in obsto-jala od njenih prvih začetkov pa do danes, da se v njej še ni porodila želja združiti se z njeno sosedo Drago. Sedanja časi nalagajo ob-činam res mnogo večje naloge in obveznosti kot prejšnji, prepričani pa smo, da bi v pred-metni združitvi ne izhajali nič lažje. Vpraša-nje, glavno, odločujoče, pa je tudi še vedno odprto: Kje je središče teh dveh občin, gospo-darska gravitacija in splošna želja prebival-stva?

Vem, da po intencijah današnje vlade ne smejo priti na površje ozki in sebični cilji za-interesirancev, ampak naj bo merilo splošnost, prebivalstvo. Tudi popolnoma zaupano v dobro voljo naših najvišjih funkcionarjev, ki jim je interes naroda in države najvišji cilj.

Občani.

Seja kamniške občinske uprave

Kamnik, 17. aprila.

V četrtek 16. t. m. ob 7. uri se je po dol-gem času zopet sestel mestni občinski zastop-k seji. Zadnja seja se je vršila 27. januarja. Sejo je vodil mestni župan g. Kratnar, ki je ugotovil sklepčnost in se nato v kratkih be-sedah spomnil nedavno umrlega občinskega odbornika Blaža Remsa. Navzoči so počastili njegov spomin z vstajanjem.

Gospod župan je nato poročal o akciji za zgraditev luške ceste in o posojilu, ki se je najelo v ta namen. Na mestno občino odpade 12 odstotkov, to je 180.000 Din. Posojilo se bo izplačevalo polletno po 13.000 Din skozi 10 let. Mestna občina je vposlala na železniško mi-nistrstvo vlogo, v kateri prosi, naj se dodelijo na kamniško progo motorna vozila, kadar bo do prispela. V odgovoru se občini sporoča, da ministrstvo za sedaj še ne razpolaga z motor-nimi vozili.

Banska uprava je dovolila prodajo dela ob-činskega travnika g. Stergarju in uporabo zne-ska 47.000 Din za dograditev kopališča, zavr-nila pa je pritožbo g. Antona Fajdige proti uporabi navedenega zneska za kopališče, ker jo smatra za neupravičeno.

Na dopis gasilnega društva se odgovori, da občina ne nasprotuje ustanovitvi kinopodjetja. V debati se ugotovi, da bo gasilno društvo uporabljalo prostor v gasilnem domu za kino dvorano samo toliko časa, da najde primernej-ši prostor in vidi, v koliko se bo kino izplačal. Ivanu Benkoviču iz Novega trga se odobri koncesija za izvrševanje tesarske obrti v Kam-niku in okolici.

Občina se pridružuje dopisom tujsko-promet-

Govori se o Jugoslaviji ...

... o lepih narodnih običajih
... o živopisanih nošah
in krasnih zobeh njenih prebi-valcev!

Kdor pripoveduje o Jugoslaviji ne pozabi pripomniti, kako imajo Jugo-slovani lepe zobe. Stotisoče Jugo-slovanov neguje svoje zobe s Sargovim Kalodontom. Osvežujoča pena Sar-govega Kalodonta ... zobne kreme pre-krasno čisti zobe, da jim lesketajočo belino, a usta varuje bolezenskih kali.

SARGOV

KALODONT

ohranjuje zdravje in lepoto zob.

nega društva in tovarne Remec za izboljšanje telefonske linije v Ljubljano in za nabavo apa-rata. K temu se še povrnemo.

Kamniški vodovod v Stahovici je zgrajen sredi kraškega sveta. V večjem deževju se vsa voda iz Brezij steka po kolovozu v neko ja-mo, odkoder pride v rezervoar. Sprejme se predlog g. Franca Homarja, da se vzdolž ko-lovoza v dolžini 100 metrov zgradi nasip in s tem prepreči vodi, da se odteka v jamo.

Nato je prišla na debato bilanca mestne hranilnice. Z zadovoljstvom se je ugotovilo, da zavod od leta do leta napreduje in je v pre-tekletem letu imel 343 tisoč Din čistega dobička. Proračun je bil soglasno odobren.

Daljša debata se je vodila o tlakovanju Maistrove ulice in glavne ceste skozi Kamnik v dolžini od kolodvora do tovarne »Vesna« na Grabnu. Župan prebere dopis banske uprave, v katerem ta poroča, da napravi sama načrte in planu za tlakovanje, stroške za delo in material, ki bi nanegli okrog 170 Din za 1 kvadratni meter pa bi nosili cestni odbori, mestna občina in korporacija v razmerju 2:2:1. Asfaltiranje hodnikov s cementno podlogo pa bi stalo 35 Din za 1 kvadratni meter. Ako računamo, da bi prišlo v poštev 6000 kv. metrov ceste za tlakovanje, bi to veljalo brez hodni-kov prizadele kamniške korporacije nekaj nad milijon dinarjev. Na mestno občino bi odpadlo 400 tisoč Din, ki naj bi se amortizirali v 20. letih. Pri tem pa ne smemo pozabiti, da bi bi-lo treba pri tlakovanju preurediti celo kana-lizacijo, električne kable in vodovod. Z ozirom na akcijo o podaljšanju vodovoda v Šmarco in sosednje vasi, ne smemo pozabiti tudi dejstva, da bo ob tej priliki treba premeniti vse cevi skozi mesto. To bi bilo potrebno že ob tlako-vanju, da se ne bi potem razkopavala cesta. Z ozirom na to se je zaenkrat sklenilo, da se zaprosi bansko upravo, da napravi podrobne načrte in proračun, nakar se bo šele sklepalo o financiranju. Veseli nas, da se je problem tlakovanja kamniških ulic vendar že enkrat premaknil iz mrtve točke.

Nato je prišla na vrsto razprava o ustanovit-vi zdravstvenega doma za Kamnik in okolico. Banska uprava in Higijenski zavod bi prispe-vala znatni del stroškov, ki so proračunani na 400.000 Din, nekaj pa naj bi prispevale zain-teresirane občine. Kamniška mestna občina naj bi predlagala primeren stavbni prostor, ki mora obsegati vsaj 2000 m². Predlagal se je prostor v Mekinjah nad kopališčem in travnik za Rodetom, ki je tudi na prodaj. Letošnji prispevek za zgradbo prepotrebne doma, se je določil na 5000 Din, za prihodnje leto pa 10.000 Din. Tudi zdravstveni zastop je votiral 10.000 Din.

Obrtnemu društvu se je na prošnjo dal brez-plačno na razpolago za dobo 50 let stavbni prostor v ozadiju mestnega parka za zgradbo javne tople kopeli.

Jošku Cigliču, lastniku hiše na novi koloniji se na prošnjo za podelitev podpore v znesku 4000 Din za prestatitev dela hiše, ki kviri regulacijo ceste, odvrne, naj najprej predloži načrte in proračun, nakar bo šele občinski od-bor določil višino prispevka.

Skleno se na prošnjo 27 posestnikov podaj-šati električno omrežje v novo kolonijo. Pro-račune in načrte naj napravi strokovnjak. Od-jemalci električnega toka v novi koloniji so

pripravljeni plačevati za tok 30 odstotkov več kot odjemalci v mestu, da bi se napeljava prej amortizirala.

Z večino glasov se zavrne predlog, da bi se za tujsko-prometno razstavo v Ljubljani naro-čil dioram Kamnika in okolice. Dioram naj bi izdelal g. Schwarz na Dunaju v dimenzijah 120 krat 80 krat 80 cm za ceno 600 šilingov. Pač pa se bo naročil dioram drugo leto za razstavo v Beogradu.

Ugodi se prošnji 69-letnega Alberta Dolin-skega za sprejem v mestno siromašnico.

Po izčrpanem dnevnem redu je g. župan za-ključil dve uri trajajočo sejo.

Nova elektrarna v Zasipu pri Bledu

Radovna dobi nov jez. — Rov skozi hrib Hom. — Vodostan, ki bo 23 m visok. — Hidrocentrala z 2500 do 3000 konjskih sil.

Kljub vsesplošni gospodarski krizi, ki sili na-še ljudstvo k temeljitemu varčevanju in delo-ma tudi k brezposelnosti, gradi Kranjska in-dustrijska družba v Zasipu pri Bledu novo, sil-no veliko elektrarno, s katero hoče vsestransko povečati svoj obrat in z njim zajedno zbolj-šati socialni položaj našega delavstva, ki je povečini odvisno od zaslužka, ki mu ga nudi tovarniško delo.

Ker hoče tovarna KID na Dobravi povečati svoj obrat, gradi v Zasipu veliko električno centralo. Vodstvo in delo je poverila najsolid-nejšemu gradbenemu podjetju g. inž. Josipu Dedku, mestnemu stavbeniku iz Ljubljane, ki ima zaposlenih precejšnje število samo doma-čih delavcev.

Reko Radovno so delavci pod Homom zaje-zili, napravili so velik jez in ga pred rovom opremili z železnimi grabljami. Pod hribom Ho-mom kopljejo od obeh smeri rov v premeru dveh metrov, skozi katerega bo tekla voda. Rov bo dolg 1500 m. Do sedaj je zvrzanega in be-toniranega šele okoli 250 m. Delo naglo napre-duje, saj je v rokah večšega in preizkušenega inženerja gospoda Franca Dedka, očeta g. inž. Josipa Dedka.

Koncem rova bo napravljen vodostan, ki bo 23 m visok in bo segal v premeru 16 m. Z ve-likim padcem se bo voda odtekala po tlačni cevi v hidrocentralo, ki bo proizvajala elek-trično silo v iznosu 2500 do 3000 HP. Zasiplja-ni so prodali družbi za gradnjo elektrarne ob-širen del srenjskih zemljišč za ceno 170 tisoč Din. Kakor se čuje nameravajo Zasipljani ta denar med seboj razdeliti. Ker nujno potre-bujejo vodovod, bi bilo bržčas zelo uместno, da bi se ta denar porabil za gradnjo prepotreb-nega vodovoda. Odločilni krogi naj bi storili vse potrebne korake.

Ker razpolaga gradbena tvrdka inž. Dedek s prvotnimi preizkušeni močmi, ki imajo mnogoletno prakso, dobljeno pri najrazličnejših gradnjah širom naše domovine in ker razpo-laga z najmodernejšim inventarjem, smo pre-pričani, da bo zgotovila tudi to elektrarno do največje popolnosti in preciznosti, kar bo po-sredno v korist našim plaštem gorenjskega naroda.

Kakor se predvideva, bo elektrarna gotova že do letošnjega poletja.

Jz Dravske banovine

Pričetek dela v premogovnikih TPD

Ljubljana, 18. aprila. AA. Na merodajnem mestu so danes popoldne prešli v Ljubljani prebrala naročila za državne železnice. Za mesec april je predvidena dobava 27.500 ton. Zato bo od ponedeljka 20. aprila uveden polni obrat v vseh družbenih premogovnikih.

d Natečaj za plakati osnutek ljubljanskega velesejma. Uprava Ljubljanskega velesejma razpisuje natečaj za osnutek umetniškega plakata za jesensko tujsko-prometno razstavo. Pravico do natečaja imajo vsi umetniki Jugoslavlani. Osnutki za plakat morajo biti izvedeni za litografski tisk, največ v štirih barvah. Formalni osnutek je 63 x 95 cm. Besedilo je: Ljubljanski velesejem, 29. VIII. — 9. IX. 1931. Tujski promet — Kmetijstvo. Plakat naj poudarja zlasti tujski promet. Avtor nagrajenega plakata je zavezan sestaviti v litografskem zavodu tudi besedilo na plakatu v 5 tujih jezikih. Natečajniki morajo poslati s geslom opremljene osnutke do 6. maja 1931 do 12. ure popoldne ravnanstvu Ljubljanskega velesejma. Istočasno je treba opremiti z geslom zapечатeno kuvert, v kateri se nahaja točni naslov natečaja. Za najboljši osnutek je razpisana nagrada Din 2.000.—. Nagrada je izplačljiva polovico takoj, druga polovica pa ob prvem odtisu. Avtor nagrajenega plakata je dolžan brez posebnega honorarja izvršiti popravke poizkusnega odtisa v litografskem zavodu. Nenagrajene osnutke se zamore odkupiti po Din 300.—. Nenagrajeni in neodkupljeni osnutki se morajo dvigniti do 15. junija 1931. — Uprava Ljubljanskega velesejma.

d Slovenska Matica objavlja: Člani SM prejmejo za leto 1931 tako bogat knjižni dar, kakor še nikdar doslej. Knjiga Levstikove korespondence, ki izide med drugimi rednimi publikacijami, je od 15 narasla na 25 tiskovnih pol. Tehnične ovire, ki so nastale zaradi razširjenega obsega, so povzročile, da bodo letošnje publikacije izšle šele v maju. Termin bo SM pravočasno objavila v dnevnikih. Zaradi zakasnitve bo razposlala SM poverjenikom v kratkem potrebna navodila. Kakor je že bilo objavljeno, bo izdala SM za 1. 1931. I. snopič II. dela Cankarjeve Zgodovine likovne umetnosti, II. snopič Kidričeve Zgodovine slov. slovstva, IV. (zaključni) del Reymontovega romana »Kmetje« in Levstikovo korespondenco. Letošnje knjige obsegajo nad 60 tisk. pol, med temi izideta 2 knjigi v V. 89. Ker je SM nakladno precej povečala, se lahko še vsak prijavi za člana, kar je treba javiti po dopisnici ali osebno pri društvu v Matični pisarni na Kongresnem trgu št. 7 ozir. pri poverjenikih. Člani, ki pristopijo šele letos prejmejo prve tri dele romana »Kmetje«, I. del Cankarjeve Zgodovine in I. snopič Kidričeve Zgodovine po znatno znižanih cenah.

Cenjene dame! Neobhodno potreben SANOFORM dobite v vseh lekarnah in drogerijah. 673

d Fotoaparate kupite najboljšo pri Fr. P. Zaje, optik, Ljubljana, Stari trg 9. 420

PAN OVRATNIK JE IZ IMPREGNIRANEGA PLATNA. 943-4

d Volna, bombaž, nogavice in pletenine v velikih izbirah pri Karlu Prelogu, Ljubljana, Zidovska ulica 4 in Stari trg 12. 600

d Prireditelj knjiškega tečaja v Laškem. V nedeljo 26. aprila t. l. ob 8. uri zjutraj priredi knjiška Prosveta v slovenski osnovni šoli v Laškem knjiški tečaj. Predavali bodo gg. bivši minister Ivan Pucelj in drugi o splošnih knjiških in gospodarsko-prosvetnih vprašanjih. Zato se vabi vse kmetovalce, da se udeležijo podučnega tečaja.

d Družina »Sočer« bo gostovala danes v Zirihi v Sokolskem domu z učinkovito komedijo v treh dejanjih »Vrag«. Ta komedija je bila povsod uprizorjena z najboljšim uspehom, ki tudi tokrat v Zirihi gotovo ne bo izostala. Gostovanje se vrši pod okriljem Sokola. Začetek ob 20. uri. Pred pričetkom izgovori uvodno besedo naš odlični gledališki pedagog, režiser in igralec g. Skrbinšek.

d Licitacija. Dne 15. maja 1931 bo pri direkciji državnih železnic v Ljubljani druga javna licitacija za zgradbo stanovanjske hiše na Raketu. Načrte, proračune in druge podatke se dobi pri direkciji državnih železnic v Ljubljani, ljubljanski dvor, soba št. 115.

d Spremembe v železniški službi. Premeščeni so zvaniki I. kategorije: Korošec Alojzij, komerc. zvanik, Maribor glav. kol. v Ljubljano gor. kol.; Krapš Jožef, komerc. zvanik, Maribor glav. kol. v Kotoribo; Kariž Viktor, brzojavec, Zidani most v Borovnico; Božič Ivan, brzojavec, Ljubljana gor. kol. v Jarše Mengeš; Rettinger Bogomir, brzojavec, Zidani most v Rimske toplice; Skrilc Stefan, prometnik, Ormož v Mursko Soboto; Nečmar Jožef, prometnik, Videm Krško v Ljubljano dol. kol.; zvaniki II. kategorije: Uj Janez, sprevodnik, Maribor glav. kol. v Zidani most; Koren Avgust, sprevodnik, Maribor glav. kol. v Ljubljano glav. kol.; Klabus Anton Anton, sprevodnik, Maribor glav. kol. v Ljubljano glav. kol.; Lampi Franc, sprevodnik, Maribor glav. kol. v Ljubljano glav. kol.; Likavec Rudolf, sprevodnik, Maribor glav. kol. v Ljubljano glav. kol.; Maček Rudolf, sprevodnik, Zidani most v Maribor glav. kol.; Golob Ivan, sprevodnik, Zidani most v Maribor glav. kol.; Kavčič Jakob, vozov. zapisovalec, Raketa v Postojno; Dolinšek Jurij, nakladnik, Maribor glav. kol. v Ljubljano gor. kol.; Zagoršek Franc,

premičnik, Maribor glav. kol. v Zalog; Ketiš Josip, sprevodnik, Maribor glav. kol. v Zidani most; dnevniki: Podgoršek Martin, Rimske toplice v Poljčane; Mehle Jožef, Medvode v Vuzenico Muto; Pleša Jožef, Črnomelj v Medvode; Grčman Stanislav, Jarše Mengeš v Brežice; Navveržnik Karel, Grobelno v Lesce-Bled; Rejec Srečko, Hrašnik v Ponikvo. Postavljeni so za zvaniki I/4 Merhar Stefan, admin. zvanik, kurilnica Ljubljana II gor. kol.; Jerive Anton, brzojavec, Ljubljana gor. kol.; Matjašič Janez, brzojavec, Maribor glav. kol.; Zagar Bogomir, brzojavec, Maribor glav. kol.; Tršan Janez, brzojavec, Ljubljana glav. kol.; Berčič Franc, brzojavec, Ljubljana glav. kol.; Zabkar Janez, komerc. zvan. Jesenice; Pokorn Elza, komerc. zvan. Ljubljana gor. kol.; Fröhlich Katarina, admin. zvan. kurilnica Ljubljana I glav. kol.; Mičulinič Ciril, brzojavec, Ljubljana glav. kol.; Klančar Jožef, komerc. zvanik, Ljubljana gl. kol.; Kampijut Leopold, skladiščnik, Ljubljana glav. kol.

Površnike, obleke in vsa druga oblačila za gospode in deco nudi v največji izbiri trdka J. MAČEK, Ljubljana, Aleksandrova c. 12. 998

Srčne, živčne in ženske bolezni se uspešno zdravijo v DOBRNI Do 15. junija kompletno 20 dnevno zdravljenje (autobus, hrana, stanovanje, kopeli in zdravnik) za Din 1200.—. Prospekti zastoj! 639

Že v 24 urah

barva, plesira in kemično snazi obleke, klobuke itd. Skrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, munga in lika domače perilo

685 tovarna Jos. Reich.

Šmarješke Toplice pri Novem mestu

učinkujejo proti vsem kroničnim boleznim. 14dnevna cela oskrba v predseziji do 30. junija 560 Din. Prospekti zastoj! 1090

Lekarna Trnkoczy 669 Ljubljana, Mestni trg 4 Tel. 2186 P. z. r. 10755

Ljubljana

Nedelja, 19. aprila 1931.: Ema. Pravoslavni, 6. aprila: Evtibije.

Ponedeljek, 20. aprila 1931.: Sulpicij. Pravoslavni, 7. aprila: Georgije.

Nočno službo imata v nedeljo lekarni Trnkoczy na Mestnem trgu in Ramor na Miklošičevi cesti, v ponedeljek pa lekarna Kmet na Dunajski cesti, Levstik na Resljevi cesti in Bohine na Rinski cesti.

* Osrednja protituberkulozna liga ima danes svoj občni zbor v dvorani Okrožnega urada za zavarovanje delavcev, Miklošičeva c. št. 20 ob 9-30 uri. Ob tej priliki bo prirejena tudi zanimiva razstava propagandnega gradiva domačih in inozemskih protituberkuloznih lig. Razstava je odprta od 8. ure dalje. Vabimo vso javnost, da si ogleda to razstavo in prisostvuje obnemu zboru, na katerem bo tudi predavanje g. r. Franca Debeveca: Skrita tuberkulozna obolenja.

Koks za kovače in centralne kurjave iz angleškega premoga 75 Din za 100 kg Iransko plinarno nudi Ljubljanska mestna plinarna. 327

* The English Players. Hamlet v izvrniku na našem odru. Ponovno opozarjamo na ponedeljkovo gostovanje skupine gledaliških igralcev na našem dru. Gostovanje bo v opernem gledališču, nakar se prav posebno opozarjamo. Skupina angleških igralcev, ki gostuje sedaj po Jugoslaviji, šteje 19 članov. V Ljubljano pridejo preko Italije in gostujejo pozneje v Zagrebu in Beogradu. Predprodaja pri dnevnih blagajni v operi.

* St. Jakobsko-trnovske moške Ciril Metodove podružnice redni občni zbor se vrši dne 25. aprila t. l. v gostilni Patrich, Dolenjska cesta ob 8. uri zvečer. 1093

* Pogreb blagopokojne gospe Karoline Goljevčeveke bo danes ob 4. uri popoldne izpred cerkve Sv. Krištofa k Sv. Križu.

* Odprta noč in dan so groba vrata. Umrli so: Marija Triller, roj. Bernig, 84 let stara, gostilničarka in posestnica, Cerkvena ulica 3; Frančiška Koder, roj. Slanovec, 70 let stara, zasebnica, Florjanska ulica 30; Darinka Bevc, 2 in pol meseca stara, hči gostilničarja, Tržaška cesta 11; Marija Peklenc, roj. Smuk, 83 let stara, vdova mestnega delavca, Vidovdanska

cesta 9; Andrej Gaberc, 66 let star, železniški delavec v p. Baraka 12 za šolo v Sp. Šiški. Blag jim spomin, žalostnim naše sožalje!

* Prekinjeni občni zbor »Filharmonične družbe« v Ljubljani se nadaljuje v ponedeljek 20. aprila ob 18. uri v Glasbeni Matici.

* Vajeniški tečaj za nemščino. Zveza obrtnih združenj v Ljubljani bo priredila za obrtne vajence tečaj za nemščino, ki se bo pričel 22. t. m. Prijave sprejema zvezino načelstvo v ponedeljek 20. t. m. zvečer po vajeniškem predavanju, ki bo v dvorani Okrožnega urada za zavarovanje delavcev na Miklošičevi cesti št. 20 v Ljubljani.

* Opozarjamo na današnji oglas trdke Derenda. 1047a

VIKTOR MEDEN velečganjana, tvo nica likejev, uma, vinjaka in b ezalkoholnih pijač 915 LJUBLJANA, Celovška cesta 10

F. Fajdiga sin Zaloga pohištva in tapetniških izdelkov Ljubljana, Sv. Petra cesta 7 Ustanovljena leta 1879 317

Maribor

m Rezultati ljudskega štetja v Krčevini. Predmestna občina Krčevina šteje sedaj 2159 prebivalcev. Od teh je 1126 moških in 1033 žensk. Nemcev je 160, ostali so Slovenci. Prebivalstvo občine je od 1. 1921. naraslo za 200 ljudi.

m Zborovanje šahistov. Danes popoldne ob 10. uri bo v kavarni Central seja šahovskega kluba.

m Gasilska slavnost v Kamnici. V nedeljo 3. maja bodo v Kamnici blagoslovili novo motorno brizgalno, po blagoslovu pa priredili veliko veselico na mariborskem otoku.

m Trstenjakova razstava. Opozarjamo na današnje otvoritve slikarske razstave Anta Trstenjaka ob 11. uri v veliki kazinski dvorani. Dolžnost vsakega Slovenca je, da se seznani z življenjem najmanjšega slovenskega naroda, Lužičkih Srbov, ki ga je Trstenjak upodobil.

m Lekarniška služba. Od danes popoldne do prihodnje nedelje popoldne ima nočno lekarniško službo lekarna Minašnik »Pri orlu« na Glavnem trgu.

m Zalostna usoda jugoslovanskih otrok v tujini. Včeraj so privedli iz Hamburga v Maribor tri otroke nekega Mihajloviča, ki je bil tamkaj zaposlen kot železolar ter je pred dobrim letom v razburjenju ustrelil svojo ženo, po rodu Poljakinjo in še sebe. Otroci, ki govorijo samo nemško, so bili oddani prehodno v tukajšnji banovinski dečji dom, odkoder se jih bo odpravilo v dečji dom v Negotino, ker so tjakaj pristojni. — Pred nekaj časa so bili istotako sem privedeni trije otroci K. iz Hornsteina na Gradiščanskem. Njih oče se je ustrelil, mati je pa izginila neznano kam. Ti otroci, ki so bili oddani v dečji dom v Sento, oz. v Belo Crkvo, so govorili nemško in hrvaško in se čutili Jugoslovane.

m Promenadni koncert. Danes popoldne ob 11. do 12. ure bo v mestnem parku promenadni koncert vojaške godbe.

m Modni salon za dečke in deklice se priporoča: Ilse Sušteršič, Maribor, Tattenbachova ulica 26. 1095

m Nova trgovina A. Lesjak, Gosposka ul. 11 nudi po najnižji dnevni ceni stalno svežo prazno kavo, čaj, mast, riž, olje, moko in vsa druga živila. 1005

m Poučno potovanje gostilničarjev na Tirolsko. Za poučno potovanje gostilničarjev in hotelirjev na Tirolsko itd. se je v zadnjem času prijavilo veliko število udeležencev, posebno iz Gorenjske in Savinjske doline. Na razna vprašanja, če se udeleženci še sprejemajo, izjavlja Zveza gostilničarskih združenj v Mariboru, da bo zaključila prijave brezpogojno dne 22. aprila.

m Ljudska univerza v Mariboru. Jutri, v ponedeljek, dne 20. t. m. bo predaval univerzitetni profesor dr. Strzygowski z Dunaja o čestitvi Marije v krščanski umetnosti, s pomočjo bogatega in prekrasnega skopičnega gradiva. V petek, dne 24. t. m. pa bo govorila ga. dr. Mira Kočonda iz Zagreba o novodobni ženi in o zakonu.

m Kinematografi. Grajski kino: Do vključno ponedeljka 100% govoreči in zvočni vpletim v nemškem jeziku »Afrika govori«. Kino Union: Danes zadnji dan 100% nemški govoreči in zvočni film »Anna Christie« z Greto Garbo in Hansom Junkermannom. Od jutri dalje Willy Forst v sijajni veseloigr »Vesela dunajska dekleta«.

m Sejem za prašiče. Na sejmu za prašiče dne 17. t. m. je bilo 341 živali. Kupčija je bila srednja, prodanih je bilo 172 glav. Cene so bile: 5 do 6 tednov stari 80 do 120 Din, 7 do 9 tednov 150 do 200 Din, 3 do 4 mesece 250 do 350 Din, 5 do 7 mesecev 400 do 450 Din, 8 do 10 mesecev 500 do 600 Din, 1 leto stari 700 do 850 Din. Meso: kilogram žive teže 8 do 9 Din, mrtve teže 10 do 11 Din.

m Sobotni trg. Včerajšnji trg je bil bogato založen in dobro obiskan. Slaninarji so pripeljali 163 zaklanih prašičev, 1 govedo in 7 telet, kmetje 12 voz krompirja, 2 sadja, 3 lončevine in lesnih izdelkov, 19 voz sena in 10 slame. Nadalje je bilo na trgu krog 800 glav perutnine, 20 kozličev, 15 domačih zajcev in 2 koštruna. Meso se je prodajalo dopoldne po starih cenah, popoldne pa znatno ceneje. Druge cene: piščanci 35 do 50 Din par, kokoši 40 do 55 ena, race, gosi in purani 70 do 150, kunci 10 do 40, kozličji 75 do 140, jagnjeta 100 do

125, kanarčki 50 do 100, golobi 35; krompir 5 do 6 Din merica (7 in pol kg), letošnji po 10 Din kg, grah in stročju 16 Din, kisto zelje 4 Din, kislja repa 2, glavna solata 1 do 3, ohrovt 250 do 350, zeljate glave 150 do 3, cvetaka 3 do 16, artičoke 3 do 5, jabolka 8 do 14 Din za kg itd. Seno je stalo 100 kg 75 do 150 Din, slama pa 60 do 65.

Radi kvalitete in cene — samo »Karo čevlje« 985

m Vojaški ubežnik. Včeraj zjutraj je policija izsledila in aretirala 32-letnega vojaškega ubežnika Franca Kotnika, katerega so oblasti že več časa zama iskale.

m Samomorični poskus. V petek se je s samomoričnim namenom ustrelil z lovsko puško v glavo 24-letni posestniški sin Franjo Z. iz Kumna pri Sv. Lovrencu na Pohorju. Naboja ga je poškodoval na vratu in mu popolnoma odtrgal desno uho. Prepeljali so ga v mariborsko bolnico. Njegovo stanje je še vedno nevarno. Vzrok samomoričnega poskusa ni znan.

m Nesreča pri delu. Pri obsekovanju nekega drevesa je priletela v nedeljo v Bistrici pri Rušah sekira v desno roko 40-letnemu drvarju Francu Šerbinku in ga tako težko poškodovala, da se je moral zateči v bolnico.

m Nesreča mladeniča. Pri krmiljenju živine je v petek padel s senika 10 metrov globoko 16-letni posestniški sin Stefan Karner iz Dogoš. Zlomil si je desno ključnico in se tudi notranje poškodoval, da so ga morali prepeljati v tukajšnje bolnico.

m Tatica kokoši. V petek je policija aretirala 53-letno Magdaleno F., katero zasleduje orožništvo zaradi tatvine kokoši.

m Pretep v družini. V petek je nastal v družini viničarja Antona Ropa v Krčevini prepri in pretep, v katerem je Rop tako močno udaril svojo ženo Jeruo po glavi, da je zadobila težke poškodbe. Prepeljali so jo v bolnišnico, moža pa so aretirali.

m Vlom v klet. Šolski upravitelj g. Mirko Kožuh je javil policiji, da je neznanec vplnil v času od 14. do 16. t. m. v klet hiše v Gosposki ulici številka 43 in odnesel pralno kad in šaf v skupni vrednosti 170 Din.

m »Začarana žaba«. Danes popoldne ob 15. uri bo po daljšem predstavljanju v našem gledališču zopet otroška predstava. Upozorila se bo igra »Začarana žaba«, delo hrvaškega pisatelja Stjepana Široka z godbo dr. B. Široka v režiji Hinka Tomašiča. Igra bo praviljčno opremljena, izpopolnjena z baletom, petjem itd. Ugajala bo zlasti otrokom v mlajši dobi.

m Radi preprečevanja povratka. Brezposelni 30-letni Alojzij Reven je bil izgnan iz Maribora, pa se s tem ni mogel spoprijazniti. V petek se je vrnil, pa ni imel sreče. Stražnik ga je spoznal in odpeljal k »Grofu«, od tu pa bo romal v domačo občino.

Celje

* Tombola. Osrednje društvo nižjih poštnih in telegrafskih uslužbencev krajevna skupina v Ljubljani, priredi dne 3. maja t. l. ob 3. uri pop. VIII. veliko dobrodelno javno tombolo, ki bo imela 10 glavnih dobikov.

* Najdba. V Trubarjevi ulici je bila že pred štirimi meseci najdena browning-pistoča, najditelj pa jo je včeraj oddal na policiji, kjer jo lastnik dobi.

* Nesreče. 25 letni steklarski pomočnik Karat Slavko od Sv. Trojice pri Rogatcu se je pred 14 dnevi v steklarni pri Sv. Križu pri Rogatki Slatini vrezal v levo roko in mu je kosček stekla obital v mesu; ker se je potem pojavilo zastrupljenje krvi, je moral v celjsko bolnico. — 10letni sin čevljarja Štuc Jože iz Vitanja je pri nogometu padel in si zlomil levo nogo. — V žagi v Poharju pri Zrečah je zagrabil cirkularka 18letnega žagarja Peškovnika Alojzija in mu hudo poškodovala levo roko. — 17letnega rudarja Polaka Leona v Lihojah sta stisnila dva jamska vozička in mu zlomila levo nogo. — 11letni Jančič Ivan iz Teharja si je pri delu v mlinu zlomil desno roko. Vsi ponesrečenci se zdravijo v celjski bolnici.

* Predavanje g. dr. Pivka. Opozarjamo na zanimivo in aktualno predavanje g. dr. Pivka o »Mesjanizmu med Slovani«, ki bo jutri, v ponedeljek ob 20. v meščanski šoli.

* Nalezljive bolezni v Celju in okolici. V času od 22. marca do 31. marca je bilo stanje nalezljivih bolezni sledeče: legar v okolici 1; škrlatica v mestu 1, v okolici 2; davica v okolici 1; šen v okolici 1.

* Za torčovo predstavo v Mestnem gledališču, na kateri gostujejo ljubljanci z »Mladoletem«, se še dobijo vstopnice v knjigarni Gorihar in Leskovšek.

* Otvoritevno streljanje v Storah bo danes popoldan ob 14. v gostilni pri Franceljnu.

* Nova hiša na Dečkovem trgu je dobila večer streho. Komaj pred tremi tedni so začeli z zidanjem pa so med tem časom delali z doslej v Celju neznan hitrostjo tako, da je hiša že pod streho. Stavbeniku g. Jordanu gre vse priznanje za njegovo delo.

* S. K. Celje. Načelnik nogometne sekcije in načelnica hazenske družine pozivljata vse aktivne člani in članice, da se brezpogojno in polneštevilno udeležijo sestanka danes v nedeljo 19. aprila ob 9. na Glaziji. Člani, ki še niso izročili klubske opreme, naj jo oddajo klubovemu gospodarju. — Nogometna sekcija javlja, da se naj odslej vsa korespondenca naslavlja na načelnika g. V. Hobacherja, Celje, Kolodvorska restavracija.

* Mestni kino predvaja od torka do četrtka znamenitni češki vesele film »Polkovnik Svec«, ki prikazuje znamenit pohod čeških legij skozi Sibirijo za časa ruske revolucije. Za šole bodo posebne predstave.

* Seja občinskega odbora okoliške občine bo v soboto 25. aprila ob 20. v občinski posvetovalnici na Bregu.

* Smrtna kosa. V javni bolnici je 17. t. m. umrla 84-letna dnuarica Stenleker Helena iz Sevnice ob Savi, 18. t. m. pa 23letna železnica Josipina, žena rudarja iz Griž. V Konjicah je 17. t. m. umrl dimnikar Kump Josip.

* Pasji kontumac tudi v okoliški občini. Za mestno je tudi okoliška občina odredila strogi pasji zapor. Vsi psi morajo imeti varne nagobene ali pa jih morajo odrasle osebe voditi na močni vrvi, mačke pa se morajo držati v hišah.

Občni zbor Geografskega društva

V petek 17. t. m. ob 18. uri se je vršil v Geografskem inštitutu na univerzi redni občni zbor Geografskega društva pod predsedstvom društvenega predsednika docenta dr. Melika. Poglavna točka dnevnega reda so bila poročila posameznih odborov o delovanju društva v preteklem poslovnem letu. Iz poročil je bilo razvidno, da je bilo glavno delo kakor že doslej posrečeno izdajanje »Geografskega Vestnika«, katerega poslednji letnik je društvo posvetilo udeležencem III. kongresa slovenskih geografov in etnografov, ki se je vršil v preteklem letu v Jugoslaviji. Izdaje lista so tudi letos omogočile le izdatne podpore od ministrstva prosvete, kr. banske uprave, mestne občine Ljubljanske, zbornice za trgovino, obrt in industrijo itd. Poudariti je treba, da so se o »Vestniku« slovenski gostje jako pohvalno izrazili. Tudi s pripravi za kongres je imelo društvo mnogo posla, dasi jih ni vodilo društvo kot tako. Pripravlja pa se že tudi prihodnji letnik »Geografskega Vestnika«, ki bo predvidoma izšel v letošnjem oktobru. Društvo je stopilo tudi v stik z našim Vojno-geografskim inštitutom v Beogradu radi nomenklature na novih specialnih kartah, ki jih ta zavod pripravlja. »Vestnik« zamenjava društvo z okoli 120 revijami.

Pri volitvah je bil izvoljen sledeči odbor: docent dr. Anton Melik, predsednik; prof. dr. Valter Bohinec, podpredsednik; fil. Svetozar Hešić, tajnik; prof. dr. Roman Savnik, blagajnik; fil. Franjo Pengov, knjižničar; ref. Rudolf Badjura, prof. Silvo Kranjec in asist. dr. Ivan Rakovec, odborniki; notar Matej Hafner, prof. Josip Breznik, dr. Jože Rus, revizorji.

8000 otrok bodo cepili

Ljubljana, 18. aprila.

V krškem srezu se je zadnja tri leta v pomnoženem številu pojavljala škrlatinka. Vsi varnostni ukrepi niso zalegli, zato je bilo treba radikalno poseči vmes. Na predlog srezkega zdravnika dr. Vidmarja v Krškem in po odobritvi kr. banske uprave se prične v ponedeljek 20. t. m. cepljenje proti škrlatinki v masah. Cepljenih bo 8000 otrok od 2. do 16. leta.

Cepljenje bo izvršil Drž. higijski zavod v Ljubljani pod vodstvom direktorja dr. Pirca. V ponedeljek zgodaj zjutraj se odpelje iz Ljubljane v krški srez avtokolona Higijskega zavoda z 8 zdravniki in sestrami-pomočnicami. Cepljenje se bo vršilo v 8 krajih: v St. Jerneju, Kostanjevici, Sv. Križu, Cerkljah, Čatežu, Vel. Dolini, Krškem in pri Sv. Duhu in bo trajalo od 5. zjutraj do 22. zvečer. Vršilo se bo v 4 partijah pod vodstvom dr. Pirca, dr. Petrovičeve, dr. Bežica in dr. Karlina. Vsaka partija bo cepila 2000 otrok.

Cepljenje, pri katerem bodo pomagali zdravnikom in sestram pomočnicam občinski tajniki in učitelji(ce), se bo vršilo tri ponedeljke zaporedoma. Cepilo se bo z Dickovim toksinom, sestavljenim iz šarlahovih streptokokov, ta toksin proizvaja Drž. higijski zavod v Zagrebu. Pri prvem cepljenju dobi cepljenec 500 enot toksina, pri drugem 2000 in pri tretjem 10.000. Po tretjem cepljenju nastopi imuniteta, ki varuje otroka ves čas mladostne dobe.

Vse priprave je po nalogu Higijskega zavoda izvršila zdravnica dr. Petrovičeva iz Ljubljane, ki je dala v navedenih krajih cepljenja potrebna navodila. Vsak otrok je že prejel karto, s katero bo prišel h cepljenju. Na kartah se bodo zabeležili datum cepljenja in se bodo te karte po zadnjem cepljenju shranile v Higijskem zavodu, otroci pa bodo prejeli spričevala.

Pripominjamo, da je pričujoče cepljenje ena najbolj velikopoteznih zdravstvenih akcij, kar jih pomnimo v naših krajih.

Popisovanje ciganov

(Epizoda iz ljudskega štetja.)

Preteklo soboto se je vršilo v Novem mestu popisovanje vseh ciganov novomeškega sreza. Orožništvo je imelo ne malo dela, dokler je zbornalo vse številne in po celem raztegnjenem srezu raztresene ciganske družine. Cigani so zelo družabni ljudje in samotarjev med njimi ni skoro nikdar. Prišlo je vse: staro, mlado in najmlajše, moški in ženske in vse se je zbralo pred pisarno šmihel-stopiške občine v Kandiji. To je bil živ-zav! Stirje orožniki in en policaj so le s težavo vtrli objestne prebivalce naših gozdov in drževali red.

Pri popisu se je izkazalo, da se nahaja med domorodnimi cigani tudi več tujcev-ciganov iz črnomojskega in krškega sreza ter celo iz Italije, namreč iz Notranjske, iz postojnske okolice. Naši cigani so vsi Brajdčji. 218 so jih popisali, pa še niso prišli vsi k popisu. Nekateri bodo popisani v kaznilnici, drugi na »gostovanju« v kakem sosednjem srezu, mogoče pa, da koga sploh ne bo najti. Je poč svojstven ta ciganski rod.

Dvajsetim ciganskim družinam je popisovalna komisija izdala legitimacije. Vsak družinski poglavar se je moral popisati na legitimaciji svoje »družine«. Pa se ni znal prav nobeden. Pomočniki so morali kar po vrsti palce desnih rok v črnilo in jih pritisniti na listino. Pismenih je med tem življenjem zelo malo. Mladi Janko Brajdč, ki je posloval pri popisovanju kot tolmač in poročevalec, čita in piše, pa njegov bratranec Jaka, bivši »cuks-frar« istotako, sicer je pa revščina med njimi.

Zanimivo, da so med vso tako številno družalo le trije pari poročenih cerkveno, vse drugo je poročil stari po cigansko. Pa to bolj drži, kot drugje vsi žegni.

Katro Brajdč, mater petih otrok, je vprašal član komisije, če je poročena.

— Nisem.

— Kje pa si dobila otroke?

— Tukaj malo, tam malo, pa se nabere, gospod — se je glasil odgovor.

Popis bi bil brez pomoči župnih uradov sploh nemogoč, ker niti en cigan ne ve, kdaj je rojen. Za kraj rojstva se že skoro ni mogoče zmotiti: ali pod smreko ali pa v arestu.

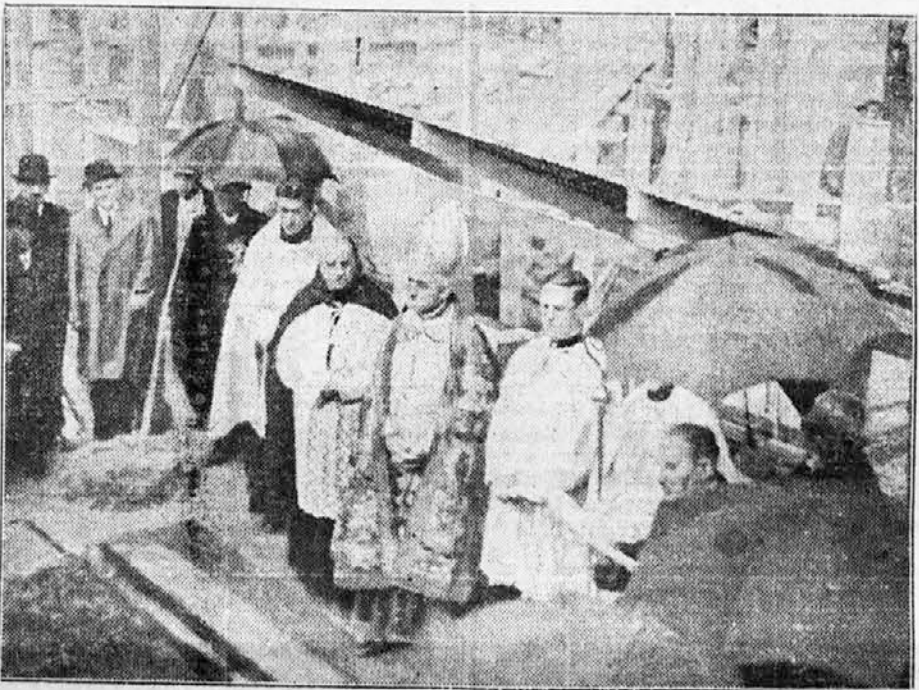
Dobre volje so bili cigani, da ne bo s popisom kaj hujšega, še bolj zadovoljni pa so bili popisovalci, da je bilo to sitno delo za njimi.

Slovesna blagoslovitev temeljnega kamna

za visoko palačo Pokojninskega zavoda v Ljubljani -- Plod ljubezni do bližnjega, solidarnosti in socialne pravičnosti

Skupina zastopnikov in predstavnikov naše javnosti pri slovesni blagoslovitvi. Od desne na levo spredaj: ban g. dr. Drago Marušič, divizionar g. B. Ilič, zastopnik ministra za pravosodje predsednik dr. Rogina, banov pomočnik dr. Pirkmajer in zastopnik ministra za socialno politiko načelnik dr. Dolšak.

Knezoškoof dr. Anton Bonaventura Jeglič govori pred blagoslovitvijo temeljnega kamna. Na desni župnik dr. Rant.

Ljubljana, 18. aprila.

Danes dopoldne je g. knezoškoof dr. Anton Bonaventura Jeglič ob asistenci župnika dr. Ranta slovesno blagoslovil temeljni kamen nove visoke zgradbe Pokojninskega zavoda na vogalu Dunajske in Gajeve ulice.

Številne goste, zastopnike vse naše javnosti, so sprejemali na prostoru, kjer je bil kamen blagoslovljen, predsednik Pokojninskega zavoda g. Vrhovec, ravnatelj zavoda dr. Sagadin in podravnatelj dr. Vrančič. Prostor, na katerem je bil improviziran oltar, je bil okrašen z državno zastavo. Okoli se je nabralo številno občinstvo, ki je z zanimanjem sledilo ceremonijam. Slovesnost je otvoril predsednik g. Vrtovec, ki je prečital najprvo listino, katero so v kovinski puščici vzdali v temeljni kamen, nato je pa nagovoril zbrane goste kot predsednik Pokojninskega zavoda, poudarjajoč, da pomeni ta dan mejnik v razvoju zavoda in novo dobo glede konsolidacije zavarovanja privatnih nameštencev. Da naše zmožnosti imajo leho in nam bo letina pod varno streho, kakor je zaklical naš veliki glasnik Oton Zupančič, se je dvignil zavodov dom, ki bo glasnik boljše bodočnosti zasebnih nameštencev in ključar slobode in našega gospodarskega napredka. Idejo za zgradbo palače na tem mestu je dal naš mojster Jože Plečnik. Načrte pa je izdelal, kakor znano, zavodov arhitekt inž. Vladimir Šubic. Srednji trakt palače je že pod streho. Prva visoka zgradba, zadržana na 16 m visokih stebrih v živo konglomeratno skalo, bo že letos pod streho in zadnji trakt bo spomladaj pripravljen za vselitev. Nova stavba naj bo vidni spomenik enodušnosti vseh naših krogov za velike in skupne gospodarske cilje. Naj bo glasnik modernih socialnih stremeljenj in zakonodaje naše države. Naj bo simbol do svojih neomajne ljubezni našega naroda do svobodne, močne in konsolidirane Jugoslavije do našega ljubljanskega kralja Aleksandra I. in v svoje naše dinastije ter nov impulz za podvig naše domače umetnosti in kulture.

Vas pa, sivolasi naš narodni vladika dr. Anton Bonaventura Jeglič, prosim, je zaključil predsednik g. Vrtovec svoj govor, da izvršite blagoslovitev.

Knezoškoof dr. Jeglič je nato izrazil svoje veselje, da mu je dana prilika, izvršiti blagoslovitev temeljnega kamna tako lepe palače, ki je v ponos vsemu narodu in plod ljubezni do bližnjega in ljubezni do samega sebe. Stavba je jamstvo, da bodo naši zasebni nameštenci preskrbljeni v starosti. Postava sama je omogočila zgradbo, lajšala bo stanovanjsko bedo, delavcem bo dana možnost zaslužka, s čimer je zopet izražena ljubezen do bližnjega. Zelen je,

naj vlada na tem prostoru poštenost in krščansko življenje, nato je pa opravil molitev in nato blagoslovitev temeljnega kamna.

Ban dr. Drago Marušič je poudaril, da je blagoslovljanje in polaganje temeljnega kamna za to novo palačo mnogo pomembnejše, kakor bi bilo za katerokoli drugo zgradbo. Ta slovesnost priča pred vsem o solidarnosti med delodajalci in delojemalci in o bratoljubju. Solidarnost je omogočila, da se bo zgradila nova zgradba s trudom vseh in bo v korist tudi poznejšim rodovom. Da je prišlo do tega dela, je bila potrebna socialna pravičnost, t. j. bratoljubje, ki je omogočilo složne napore delodajalcev in delojemalcev neglede na posamezne interese za obstanek nameštencev tudi v starosti. Na solidarnosti in bratoljubju je zgrajena tudi vsaka državna ideja in zato smo se z veseljem odzvali vabilu, da damo tej slovesnosti potreben poudarek.

Z jedrnatimi in pomembnimi besedami so nato s kladivom udarili na kamen ter želeli Pokojninskemu zavodu in vsemu življenju, ki se bo odigravalo v novi palači, srečo in uspeh, banov pomočnik dr. Pirkmajer, načelnik banske uprave dr. Dolšak, ki je zastopal za državnega ministra za socialno politiko dr. Preko, divizionar g. Ilič, župan dr. Puc, predsednik deželne višjega sodišča dr. Rogina, ki je zastopal za pravosodje, podpredsednik zbornice TOI g. Ogrin, industrijalec Dragotin Hribar, podpredsednik Pokojninskega zavoda g. Lovšin in dr. Božič, komisar OUZD dr. Kreš, generalni tajnik Zbornice TOI dr. Windischer in drugi.

Ob 13. je bil na čast gostom banket v Zvezdi, na katerem je predsednik po pozdravu našega vladarja Nj. Vel. kralja in njegovega presvetlega doma, kateremu so navzoči vzklili trikratni »živijo«, prečital pozdravne in vdanostne brzojavke kralju in ministrom. Po govori številnih predstavnikov naše javnosti, zlasti pa gospodarskih krogov, je bila slovesnost zaključena.

Jesenice

Otvoritev nogometne sezone. Pomladansko nogometno sezono bo otvorila današnja nogometna tekma, ki se bo odigrala popoldne na igrišču »pod Možakljico« v Kurji vasi med domačim SK Bratstvo in rezervno SK Primorje iz Ljubljane. Za tekmo vlada med sportnim občinstvom, ki ga je na Jesenicah precejšnje število, veliko zanimanje.

Občni zbor. V sredo 22. t. m. bo letna skupščina Rdečega kriza ob 20. uri v mestnem magistratu z običajnim dnevnim redom.

Novomeška ženska bolnica

Z novim proračunskim letom je tudi javna ženska bolnica v Novem mestu prišla v banovinsko last in v njeno upravo. Mestna občina novomeška se je sicer izrekla, da bi v slučaju potrebe tudi ona prevzela bolnico, vsekakor pa je brez dvoma ugodnejše za zavod in za splošnost, da je bolnica dobila novega gospodarja v obliki Dravske banovine, ki bo s svojo finančno močjo zavod ne le vzdrževala na dostojni višini, temveč ga boljšala in večala, vsaj je kljub intenzivnemu delu dosežanega upravnega odbora še marsikaj potrebnega. Pred vsem mislimo na porodniški oddel. Tudi sekundarij je potreben.

Z zadnjim marcem je prenehala funkcija dosedanjega upravnega odbora, ki je sestojal iz gospodov, prosta Karla Čerina, odvetnika dr. Ive Česnika, trgovca Jurija Picka, notarja Matije Marinka ter primarija dr. Ivana Gostiše. Načeloval je upravnemu odboru nekdanji mestni župan g. Fran Perko. Mnogo se je storilo v zadnjih letih. Nakupilo se je več njiv ter se deloma spet prodalo z velikim dobičkom, tako da ima bolnica denar in še mnogo sveta kar zastoj. Dobro se je gospodarilo. Zgradili so se novi svinjaki z greznico, svinjsko kuhinjo in hlev z remizo. Zidna ograja okoli bolnice in ob kapiteljski strani celo lična betonska ograja sta zelo izlepšali zunanje lice neposredne okolice. Notranji prostori so se povsem na novo prepletkali in preslikali, prekrile so se vse strehe, preuredil se je vrt, tako da prevzemnica ne bo imela drugega, kot vse to še razširiti in povečati, manjkajoče dopolniti, pa se bo dolenska metropola postavila in z njo cela bonovina.

Tla so se udrla pod pogrebci

Novo mesto 17. aprila 1931.

Prejšnjo nedeljo je umrla v podgorski vasi Hrušici posestniku Rakarju mati. V torek se je zbrala k pogrebu vsa soseska, da izkaže poslednjo čast priljubljeni starki. Polno je bilo ljudstva pred hišo, še več pa se jih je zgnelo v vežo. Zabito krsto so baš postavili med vežna vrata, ko je zadaj v veži nekaj zaškripalo, zahreščalo in zagrmelo, in nenadno so se znašli vsi vežni pogrebci v kleti pred hišo. Vdrl se je strop in s pohištvom vred je vse zagrmelo v globino. Nastala je prava panika, ker so ljudje mislili, da se pogreza zemlja, nevedoč, da je pod trhljem vežnim podom klet. Naravnost čudno je, da se ni pripetila nobena večja nesreča. Potolčena sta bila le neka ženska ter domač sinček. Oba sta v domači oskrbi.

Pri obledeli sivorumenkasti barvi kože, motnih očeh, slabem počutku zmanjšani delavni moči, duševni depresiji, težkih sanjah, ledolodnih bolečinah, pritisku v glavi, namišljeni boleznii je pametno, da izpijete nekaj dni zapored vsako jutro na tešče kozarček naravne »Franz Josefove« grenčice. V zdravniški praksi se »Franz Josefova« voda radi tega posebno uporablja, ker naglo odstrani vzroke mnogih pojavov bolezni. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

471

Pismo iz Cerknice

Cerknica, 17. aprila.

Sedaj nam je pa že začelo nagajati pravo aprilsko vreme. Do torka smo imeli še nekaj časa lepo; v torek ponoči se je pa kar na lepem spreobrnilo. Najprej je začelo deževati, zjutraj je pa snežilo kot v najhujši zimi. Hitro so bila pobežena tla, a popoldan je že posijalo solnce in tako smo se zapadlega snega hitro iznebili. Kajpak na slivnici in Javorniku ga je še vedno dovolj. Čeprav je bil v četrtek zelo lep dan, je v petek spet cel dan deževalo, po vrhovih je tudi močno snežilo. No, april nas potegne kakor se mu zljubi.

V petek je odšlo več cerkniških fantov k vojakom. Letos so se zelo mirno poslovili od Cerknice. Po navadi so bili vsi pijani, letos ni bil nobeden; dočim so se vseh bližnjih krajih tudi letos držali stare navade, da so se namreč na ta dan napili. Izjemo so delali edino cerkniški fantje in s tem so se zelo častno odrezali. Z odhodom k vojakom, je tukajšnji Sokol izgubil pet članov — telovadcev.

Tudi pri nas se je že po malem pričelo stavbno gibanje. Seveda o kaki novi hiši ni govora. To se zgodi vsake kvatre enkrat, da na Cerknici sezidajo novo hišo. Stavbno gibanje je pri nas le v tem, da kako staro hišo popravijo ali ji pa kaj prizidajo. Letos so že nekaj hiš nekoliko povišali in prenovili, tako, da Cerknica počasi le dobiva lepše zunanje lice; dočim ima skoro še ravno toliko hiš kot pred desetimi leti.

Tudi naš cestni odbor se zelo trudi, da nam kolikor je mogoče zboljša ceste. Znano je, da naše ceste zelo trpe od velikega prometa in jih je le težko držati vedno v redu. V tem pogledu si bo odbor nekoliko opomogel s cestnim valjarjem, katerega si je nabavil pred nekaj meseci. Sedaj je valjar že nekaj dni v delu na naših cestah. Nekaj časa so urejevali cesto proti Dol. Jezeru, sedaj pa delajo na glavni cesti proti Marofu, kajti ta cesta je izmed vseh najbolj razdrapanja in je potrebna temeljitega popravila. — Gradnja banovinske ceste Begunje—Sv. Vid je po nekaj mesecih spet v polnem obratu. Pri gradnji te ceste je zaposlenih več sto delavcev in kakor je že znano, jih je bilo pred kratkim na novo sprejetih 300.

V petek je bil v Grahovem živinsk' in kramarski sejem. Ker je bilo jako slabo vreme, je bil obisk zelo pčel, tako s strani ljudi kot kramarjev.

Danes vprizori tukajšnje gasilno društvo igro »Stari in mladi«. Igra se vrši v Sokolskem domu, začetek ob pol osmih. Med odmori bo sviral godba cerkniškega gas. društva. Vabljeni!

Pismo iz Trebnjega

Seja prosvetnega odbora našega Sokola, ki se je vršila v četrtek, nam je pokazala, da delamo. PO, ki mu predseduje aglini naš brat Marjan Tratar je položil račun svojega letošnjega delovanja, v katerem je bila najvažnejše otvoritev sokolske knjižnice v Trebnjem. Nabitna akcija je imela nepričakovan uspeh. — Knjižnica je odprta kot javna knjižnica vsako soboto zvečer in priporočamo vsemu prebivalstvu, da se je pridno poslužuje. Iz poročil dalje posnemamo, da je sokolski tisk v Trebnjem zelo razširjen, odnosno, da je trebnjsko sokolsko društvo edino društvo, kjer so vsi člani upravnega odbora naročeni na Sokolski glasnik, vsi člani tehničnega in prosvetnega odbora na Sokol in naraščaj in deca na Našo radost. Posnemamo tudi Dramatski odsek je bil tudi pridno na delu ter je vprizoril dramo Matl, s katero je gostoval v Trebnjem in Mokronogu. Po izčrpnem dnevnem redu je poročal brat Tratar, da bo danes ustanovni občni zbor Sokolskega društva v St. Lovrencu pri Trebnjem. Pozivamo vse člane našega društva, da se udeležijo ustanovitve sosednjega sokolskega društva v čim večjem številu. Odhod z opoldanskim vlakom os lepem vremenu pa peš in povratek z vlakom. Te dni so odhajali na svojo vojaško dolžnost naši fantje. Mislili smo, da bo šlo letos brez običajnega pretepa. Ali smo se uračunali. Na delavnik so se zbrali na Zaplazu pri Čatežu, kjer je običajno romanje rekrutov. Po preobliki zaužitega alkohola, je nastal krvav tepež iz katerega sta izšla dva hudo ranjena s teškimi telesnimi poškodbami. Tudi v Mirni peči je bilo slovo rekrutov krvavo. Dogodki v Trebnjem in Mirni peči pa niso osamljeni in imamo te dni vse polno teh fantovskih izgredov, ki nas vznemirjajo in se opravičeno bojimo vsakoletnega odhoda novincev h vojakom, ker se ponavadi ti dnevi vedno krvavi, in vsemu narodu v sramoto.

Slovenjgradec

Smrt uglednega meščana. V sredo je umrl po dolgi in težki bolezni g. Schmautzer Luka, tukajšnji kovaški in podkovski mojster in posestnik, v starosti 55 let. Blagi pokojnik je bil obče spoštovan, mirnega in lojalnega značaja, kar je tudi dokazal njegov velik pogreb.

Obitna vest. Te dni je otvoril svojo obrt pleškarski in črkoslikarski mojster g. Smeh Ignac iz Maribora in se nastanil v Gollovi hiši.

Ljudsko štetje so naši popisovalni komisariji že končali. Materijal bo pregledal še revizijski odbor. Naše mesto je naraslo za preko 200 ljudi in šteje sedaj preko 1300 prebivalcev, kar je tudi razveseljiv napredek.

V znamenju denarne krize. Na deski na okrajnem sodišču je nabilih 9 dražbenih oklicev in 7 prodaj radi zaostalih davkov.

Potovanje po zvezdi večernici

51.

Čučiručji je prijela Danico za roko in jo potegnila za seboj. Pričeli sta se spenjati po strmih skalah, iz katerih so le tu pa tam poginjale velike planinke rdeče barve, ki so omamno dehtele. Gora se je vedno bolj strmo dvigala proti nebu. Plezanje je postajalo naporno in težavno. Tudi večerilo se je že. Nastajala je grozna noč v divji samoti...

52.

Krilata zver se je urno spustila k svojemu gnezdu. Ko se mu je docela približala, so njeni mladiči grozansko zasčebetali, da je Dušan slo skozi ušesa in mozeg. Kljub temu je budno pazil ter se pripravil na ugoden trenutek. Prišel je. Zver se je oprizela skale in položila dečka v bližino gnezda, da bi ga umorila. Tedaj je osvobodeni Dušan naglo nameril samokres in ustrelil zmaja najprej v levo, potem pa še v desno oko...

Zazidan zaklad v Tegetthofovi hiši v Mariboru

Čigavi so kartaginski zlatniki, ki so jih našli v loncu?

Maribor, 18. aprila.

V Mariboru so pred dnevi porušili rojstno hišo admirala Tegetthofa, ki je porazil italijansko brodoge v pomorski bitki pri Visu. Hišo je kupil neki podjetnik in zgradil na njenem mestu novo stavbo. Ob tej priložnosti se je našla vzdignjena za lončeno pečjo ilovnata posoda (lonec), pokrita s kameno pricinkovano ploščo. V loncu sta bili dve plasti zlatih novcev. Plasti sta bili ločeni po vmesu.

Posebna komisija je dognala, da so zlatniki iz starega afriškega mesta Kartagine, in sicer iz tretjega in drugega stoletja pred Kristusom, torej stari že nad dvatiso let. Kako so prišli ti zlatniki v Maribor? Sodba večakov je, da so prišli zlatniki sem za časa punskih vojn, ko je slavni kartaginski vojskovodja pripeljal svojo armado iz Afrike čez Španijo, Galijo in preko Alp na Rimljane v sedanjo zgornjo Italijo. Takrat se je poizgubilo mnogo Hanibalovih beguncev tudi sem v to kraje.

Zanimiv je spor radi najdbe. Komu pripadajo Hanibalovi novci? Ali prejšnjemu lastniku hiše ali kupcu ali obrtniku ali delavcu zidarju, ki je pri rušenju stare hiše našel stariški denarni zaklad?

Tegetthoffova sablja.

Pri rušenju Tegetthoffove rojstne hiše v Mariboru so našli tudi v medstropju v že razpadlo usnjevinovito admiralsko sabljo z zlatnimi okraski. Dognalo se je, da je to sablja admirala Tegetthoffa. Na vsak način zelo zanimiv predmet za mariborsko muzejsko zbirko. Tegetthoffovi predniki so se baje priselili v Maribor iz Holandije, torej je bil admiral Tegetthoff potemtakem holandske narodnosti, pa ne nemške, kakor mnogi trde.

Starka rešila otrokoma življenje

Preprečena strašna nesreča -- Otrok v plamenih

Poljčane, 17. aprila.

Te dni bi se v Lušči vasi pri Poljčanah kmalu pripetila strašna nesreča. Dva otročiča, 4-letna Urška in 2-letna Micika, bi gotovo našla grozno smrt v ognju, da ju ni iz preteče nevarnosti še o pravem času rešila 70-letna ženica.

Ker je zdaj pač tisti čas, ko se da zunaj kaj zaslužiti, je tudi mati omenjenih otrok hodila na delo. Otroci pa — ker je bil tudi mož z doma, so ostali sami doma. V takih okoliščinah pa se kaj čišče rada zgodi nesreča. Tako tudi tokrat.

Otročiča prepuščena sama sebi, sta začela stikati in brskati vsepovsod. Slednjič sta se znašla pri štedilniku. Starejša je odprla vrata in vsa vesela je bila, ko je uzrla notri še žarečo žerjavico. S papirjem je drezala vanjo in se radostno poigravala. Pri tem pa ji je padel žareči kosček na krilce, ki se je vnelo, da je punčko mahoma objel plamen. V strahu in vsled bolečin se je vrgla nesrečnica na po-

steljo, nato pa na mizo, kjer so jo pozneje našli vso opečeno. Ker je začela tleti za tem tudi postelja, je bilo naenkrat vse v dimu, tako da je mala, ki je zlezla vsled bojznosti pod posteljo, tam omedlela.

Dim in pa krič otrok je vzbudil pozornost stare ženice, ki je kak dan večkrat popazila na otroka, da je hotela pogledati, kaj je. Ko pa je našla vrata zaprta, je prosila soseda, da sta vrdla v hišo. K sreči se pravočasno! Ker zrak ni imel dovolj dostopa, se ogenj ni mogel tako hitro razširiti. Ko bi izbruhnil, bi bilo po obema otročičema in bi lahko zgorela cela vas, ker so tam hiše na kupu. In tisti dan je bilo tudi zelo vetrovno.

Strašno opečenega otroka so odnesli k zdravniku, ki je takoj velel v bolnico. Mati je prišla domov, ko je bila že vsa nevarnost pri kraju. Vendar pa se je ostali otrok vsega tega tako preplašil, da se je še pozneje bal iti v sobo, kjer se je pripetila nesreča.

Radio

Ljubljana, nedelja, 19. aprila. 9.00 Dr. Jože Kovačič: Pravne norme, ki zadevajo našega kmeta. 9.30 Prenos cerkvene glasbe. 10.00 Versko predavanje, p. dr. R. Tominec. 10.20 Ferdo Jelenc: Nauk o serviranju. 11.00 Radio orkester. 15.30 Prenos koncerta kamniškega pevskega okrožja. 20.00 Operetne arije z orkestrom pojeta gđ. Anita Meze in g. Mirko Jelačin. Napoved in poročila. 22.15 Hawaii-jazz. 23.00 Napoved programa za naslednji dan.

Zagreb, nedelja, 19. aprila. 11.30 Dopoldanski koncert. 12.00 Opoldansko zvonjenje. 12.05 Dopoldanski koncert (dalje). 12.30 Kuhinja. 17.00 Godalni kvartet. 20.30 Večerni koncert Radio orkestra. 21.50 Novice. 22.00 Plesna glasba.

Beograd, nedelja, 19. aprila. 9.00 Prenos iz Saborne cerkve. 10.30 Poljedelstvo. 11.00 Plošče. 12.30 Opoldanski koncert Radio orkestra. 13.30 Novice. 16.00 Plošče. 17.00 Zdravstvo. 17.30 Ciganska glasba. 19.30 Predavanje. 20.00 Glasbene uganki IV. 20.30 V pelete, komedija v 1. delu. Schlesinger. 21.00 Koncert. 22.00 Novice. 22.20 Po Evropi.

Praga, nedelja, 19. aprila. 8.00 Orkestralni koncert. 9.00 Orgle. 9.30 Nabožna glasba. 10.30 Delavska ura: Angleska sobota. 11.00 Moderna češka glasba. 12.05 Bratislava. 15.40 Sokolski kongres. 16.00 Moravska Ostrava. 19.05 Bratislava. 20.00 Kabaret. 21.00 Vojaška godba. 22.20 Koncert.

Ljubljana, ponedeljek, 20. aprila. 12.15 Plošče. 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Čas, plošče, borza. 17.30 Radio-orkester. 18.30 Dr. Anton Bajec: Italijansčina. 19.00 Prof. France Vodnik: Poljščina. 19.30 Zdravstvena ura. 20.00 Nega avtomobila. G. Širca. 20.30 Večer Radio-orkestra. 22.00 Časovna napoved in poročila, napoved programa za naslednji dan.

Zagreb, ponedeljek, 20. aprila. 12.20 Kuhinja. 12.30 Plošče. 13.30 Novice. 17.00 Prenos zvočne filma. 18.30 Novice. 19.50 Književna ura. 20.20 Uvod k prenosu. 20.30 Berlin (koncert). 22.30 Novice. 22.40 Po tujih postajah.

Beograd, ponedeljek, 20. aprila. 11.30 Plošče. 12.45 Radio orkester. 13.30 Novice. 15.30 Otroška ura. 16.00 Plošče. 17.00 Predavanje. 17.30 Narodne pesmi. 18.00 Glasba v hotelu »Moskva«. 19.30 Francoščina. 20.00 Narodne pesmi. 20.30 Berlin. 22.30 Novice. 22.20 Jugoslovanski koncert.

Praga, ponedeljek, 20. aprila. 11.20 O modri. 12.30 Moravska Ostrava. 16.05 Plošče. 16.30 Radio orkester. 19.15 Klarinet. 20.30 Koncert. 21.00 Radio orkester v Brnu. 22.20 Moravska Ostrava.

Ljubljana, torek, 21. aprila. 12.15 Plošče. 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Čas, plošče, borza. 18.30 Koncert Radio-orkestra. 19.00 Dr. I. Rakovec: Z življenji predpotopnih živali. 19.30 Dr. Iv. Grafenauer: Nemščina. 20.00 Salmierjev večer izjava pevsko društvo »Ljubljana«. Uvodno besedo govori dr. A. Dolinar. 1. Pevsko društvo »Ljubljana«. 2. Samospevi g. Dragota Žagarja. 3. Narodne pesmi poje zbor »Ljubljana«. 21.15 Radio orkester. 23.00 Napoved programa za naslednji dan.

Zagreb, torek, 21. aprila. 12.20 Kuhinja. 12.30 Plošče. 13.30 Novice. 17.00 Koncert v kavarni »Corso«. 18.30 Novice. 20.00 Predavanje. 20.30 Komorni koncert. 21.30 Koncert (klavir in bariton). 22.30 Novice. 22.40 Labka glasba.

Beograd, torek, 21. aprila. 11.30 Plošče. 12.45 Opoldanski koncert Radio orkestra. 16.00 Plošče. 17.00 Klavir. 17.30 Narodna glasba (plošče). 19.30 Nemščina. 20.00 Večerni koncert. 20.30 Zagreb. 22.30 Novice. 22.50 Plošče.

Praga, torek, 21. aprila. 12.25 Radio orkester v Brnu. 11.15 Plošče. 16.20 Otroška ura. 16.30 Koncert Radio orkestra. 19.30 Bratislava.

Sokolstvo

Sokolska župa Celje

Leto za leto so posamezna društva vabila na svoje nastope tudi sosednja društva. V mnogih slučajih sta se isti dan vršila v neposredni bližini po dva javna nastopa. Članstvo je bilo prekomerno zaposleno, zlasti telovadec in telovadke so v dobi javnih nastopov imeli malo-katero nedeljo in praznik prost, da bi ga lahko izrabili za odpočitek. Malo je bilo društev, ki bi priredila javni nastop z lastnimi močmi. Po večini so se sklicevala na slabo finančno stran in na razlog, da nastop z lastnimi močmi ne more priti do veljave. Letos, ko je sokolska župa narasla za 125%, ako pristejemo še posavska društva, se bodo morala tudi vabila k sodelovanju kolikor mogoče omejiti. Župna uprava prepušča društvom, da po lastni uvidevnosti vabijo druga društva, tem pa je pripuščeno, da se zletu udeležijo, kakor jim to najbolj kaže. Sokolska župa Celje šteje 49 društev in 6 čet, tedaj 55 edinic. Lahko se zanislino v položaj, kam bi posamezna društva zašla, ako bi vsako društvo računalo na udeležbo iz vseh mogočih društev cele župe. Nekatera društva so že prijavila svoje nastope, ki se pričnejo v mesecu maju in končajo v mesecu septembru. Mnogo društev pa svojega nastopa še ni prijavilo.

Bratska društva se naj s sosednjimi društvi sporazumejo, kateri zlet smatrajo obvezen, da se ga društva iz sosedstve udeležijo. Razen župnega zleta, ki je obvezen za vsa društva, naj bi se število javnih nastopov s sodelovanjem drugih društev čim najbolj omejilo. S tem pa, kakor že rečeno, se ne namerava braniti bratskim društvom, ki praznično bodisi svoj jubilej ali drugo pomembno slavnost, da bi ne smela vabiti drugih društev. Naša dolžnost je, da se podpiramo in delamo za skupnost, toda skrbeti moramo, da s tem ne obremenjujemo preveč svoje članstvo. Zdravo!

Brat Tošo Primožič znani olimpijski in svetovni prvak v telovadbi nastopi 29. t. m. na svečani telovadni akademiji, ki jo priredi Sokolsko društvo Zagreb I v proslavo smrti Zrinskoga in Frankopana, v zagrebškem gledališču. Brat Primožič nastopi s svojimi vrhunskimi vajami na krogli. Za ta njegov nastop v Zagrebu vlada veliko zanimanje ne le med Sokolstvom, ampak tudi med ostalim občinstvom. Bratu Primožiču želimo veliko uspeha. Zdravo!

Uspešno delovanje Sokolstva na Hrvaškem. Sokolska župa in Sokol v Belovaru sta pred kratkim prevzela v svojo uporabo Sokolski dom bivšega »Hrvaškega Sokola«, kjer bosta lahko neovirano delovala. Kakor je znano, je Sokolski dom v Belovaru eden najlepših na Hrvaškem, opremljen z vsem potrebnim telovadnim orodjem, inventarjem in potrebnimi lokali. Zgradba Sokolskega doma ostane še nadalje last mestne občine, sokolske organizacije pa bodo v njem brezplačno razvijale svojo delavnost. Poleg tega dobivajo sokolske organizacije od mestne občine stalno letno podporo.

Sport

Hašk zaključil turnejo.

Hašk je na češkoslovski turneji odigral tri tekme vse z negativnim rezultatom. Zanimivo pri tem je, da je bil večnoma tehnično in v polju mnogo boljši, dočim je pred golom popolnoma zatajil. V Plznu je izgubil proti mestni reprezentanci 1:4, v Pragi proti praški reprezentanci 1:4, v Brnu proti Zidenfencu 0:1.

Poslednji smuški tečaj na Staničevi koči se prične dne 23. t. m. in ga vodi priznani savezni nastavnik dr. St. Kmet. Smuka v Triglavskem pogorju je uprav idealna, dnevi so z malo izjemo lepi in solnčni. Prava pomladanska smuka se bo pričela šele sedaj, ko nastaja gori solnat spomladanski sneg (Firnsehnee). V tečaju so predvideni tudi skupni izleti ter bodo udeleženci imeli priliko uživati najlepšo visokoalpsko smuko. Prostora je še dovolj, ter se prijave še vedno sprejemajo. Tečaj lahko obiščejo tudi posamezni smučarji smučarji — neka dni, ako jim čas ne dopušča, da so ves čas v tečaju. Udeleženci tečaja odidejo lahko skupno iz Ljubljane dne 22. t. m. ob 15. popoldne, prenoče v Mojstrani v hotelu Rabič, od kjer je skupni odhod na Staničevo kočjo ob 5. zjutraj. Nosači so na razpolago.

Današnji sport v Ljubljani.

Današnja nedelja v Ljubljani je popolnoma v znamenju nogometa. Poleg otvoritve prvenstvene sezone, se vrši tudi mednarodna tekma. Tekme se vrše na igriščih Ilirije in Primorja.

Igrišče Ilirije: ob 9. Jadran : Slovan, ob 16. Ilirija : Hakoah.

Igrišče Primorja: ob 8.45 Reka : Natak, ob 14.30 Grafika rez. : Hermes rez., ob 16.15 Grafika : Hermes.

Drugorazredna tekma Jadran : Slovan je nekak derby II. razreda. Zmagovalec ima sigurne izgleda za prestop v I. razred.

Popoldne naleti Ilirija na močnega nasprotnika, ki je letos dosegel prav lepe uspehe na pram renomiranim nasprotnikom. Hakoah sestoji večinoma iz znanih dunajskih in budimpeštanskih internacionalcev.

Na igrišču Primorja se dopoldne srečata Reka in Natak. Favorit je Reka. Najvažnejša bo tekma Grafika : Hermes. Slednji nujno potrebuje točk, ker se zaradi jesenske zabrane nahaja na zadnjem mestu v tabeli. Tekma je odločilne važnosti za zadnje in predzadnje mesto. Jesensko srečanje se je končalo s 3:3.

Sport v Mariboru.

Ob 14. uri bo na Vodnikovem trgu start kolesarske dirke »Peruna« v Falu (30 km). Ob isti uri se prične na igrišču S. K. Rapida prvenstvena nogometna tekma S. K. Rapid II : S. K. Zelenižar II (sodnik Bergant), ob 15.30 pa na istem igrišču prvenstvena tekma SK Zelnikar I : SK Rapid I (sodnik Cimperman iz Ljubljane).

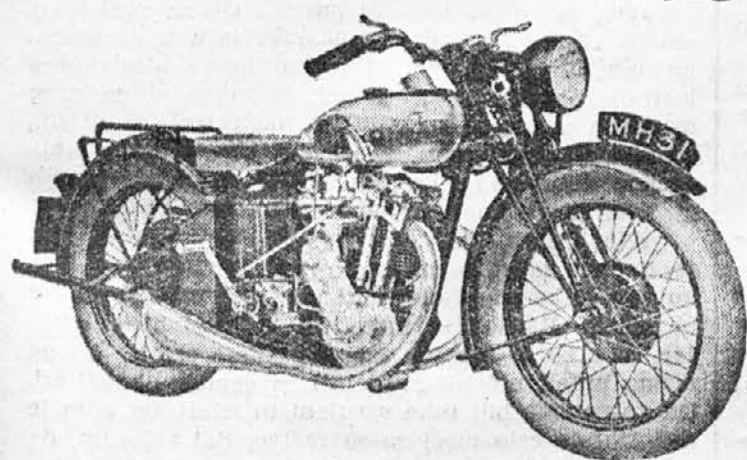
Nogometna sekcija SK Celje javlja, da se naj odslej vsa korespondenca naslavlja na načelnika g. V. Hobacherja, Celje, kolodvorska restavracija.

Senzacija za motocikliste!

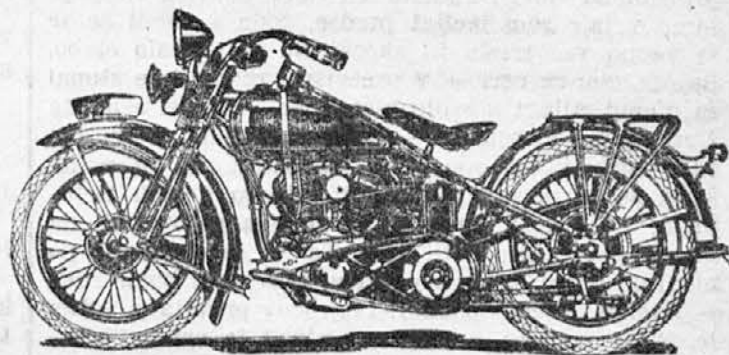
RALEIGH športni angleški motocikl,
ravno kar prvič uvožen v Jugoslavijo

1931 modeli

HARLEY DAVIDSON
amerikanski motocikli

Generalno zastopstvo
za Jugoslavijo
Harley-Davidson
Motor Import
družba z o. z.
Ljubljana - Miklošičeva c. 17

Med športniki najbolj priljubljen vsled velike brzine, ki se kaže že v zunanji obliki.

Vsi rezervni deli na skladišču!

Cenjeni radi neomejene trpežnosti in največje udobnosti.

Sortiranje in pakovanje jabolk

Eno najvažnejših vprašanj smotrene izvozne trgovine sadja je pravilno sortiranje, gradacija in standardiziranje pakovanja. Nešteto krat se je v naši javnosti razpravljalo o teh elementarnih zahtevah današnje trgovine, vendar do sedaj še nismo dosegli na tem polju poveljnih uspehov. Lanska letina jabolk je pri nas doživljala razmeroma izvrstno konjunktorno dobo. Od skupne produkcije jabolk 1450 vagonov smo izvozili 1324 vagonov, kar pomeni, da smo lastnega pridelka konsumirali jedva 126 vagonov. Seveda je ta račun nekoliko iluzoren. Znanja so dejstva, da uvažamo sadje, ki smo ga sami izvozili in to ne samo v obliki raznega konserviranega sadja, pač pa tudi v obliki svežega sadja. Dokazani so bili slučaj, da so se naša jabolka prodajala v neko sosedno državo, iz katere smo potem to naše sadje zopet uvozili, seveda smotreno sortirano, prepakovano z velikimi in pompozniimi tujimi napismi neke povsem napačne proveniencije. To sortiranje tujine pa smo seveda prav drago plačevali in ga najbrže tudi danes še vedno plačujemo, čeprav ne v taki meri, kakor se je to dogajalo poprej. Naše kontrolne postaje, posebno pa zavod za pospeševanje zunanje trgovine so pripomogle s svojo organizacijo, da so se stične mahinacije vsaj deloma odstranile. Vendar ta trud, ki je vsekakor plodonosen, ne more roditi pravih uspehov, če naši izvozniki ne prične s sistematično propagando in striktnim izvajanjem principov moderne mednarodne trgovine. Lastna disciplina in strokovna vzgoja bosta šele končno veljavno likvidirali slične anahronizme.

Producent prodaja sadje izvozniku, ki nakupljeno blago dovaža v posebna skladišča za pakovanje. Tu se sadje loči najprej po kakovosti. To sortiranje imenujemo gradacija. V evropskih skladiščih se ta posel vrši ročno, ali pa s pomočjo strojev.

V Ameriki pa prihaja sadje na tekoči trak in

posebne delavke sortirke delijo sadje v razne kvalitete stopnje. Ko je gradacija izvršena, bodisi na en ali drugi način, se prične sortiranje po velikosti, ki se vrši mehaničnim potom. Sadje iste kakovosti in tudi iste velikosti se zavija v neprodušen papir. Običajno z napisom tvrdke. Ta papir ima namen, da varuje sadje pred raznimi škodljivimi bakterijami in da ščiti izhlapevanje in sušenje sadja.

Nato prične pakovanje. Način pakovanja je tvoril dolgo vrsto let eno najspornejših vprašanj izvozne trgovine. Amerika, ki najobutneje konkurira evropskim pridelkom, je diktirala diagonalni sistem pakovanja. Jabolka se pakujejo tako, da naslednja plast zavzema med prostore, ki jih tvori spodnja plast. S tem pa bi standardizacija še ne bila popolna. Če ogleujemo pakovanje kanadskih jabolk, opažamo, da so posamezni zaboji enakih dimenzij, enake oblike, enake debelosti desk itd. Kakor pa imamo n. pr. pri ribjih konzervah male, srednje, velike itd. škallice, ravnotako je tudi pri zabojih, v katere pakujemo jabolka. V Ameriki in sploh na mednarodnih tržiščih se uporabljajo sledeča pakovanja v dvasetih različnih vrstah: 1. 48 komadov v premeru sadja 3 1/2 do 4 col, 2. 56 kom. v pr. 3 1/2 do 4 col, 3. 64 kom. v pr. 3 do 3 1/2 col, 4. 72 kom. v pr. 3 do 3 1/2 col, 5. 80 kom. v pr. 3 do 3 1/2 col, 6. 88 kom. v pr. 3 do 3 1/2 col, 7. 100 kom. v pr. 3 do 3 1/2 col, 8. 113 kom. v pr. 3 1/2 do 3 col, 9. 125 kom. v pr. 2 1/2 do 3 col, 10. 138 kom. v pr. 2 1/2 do 3 col, 11. 150 kom. v pr. 2 1/2 do 3 col, 12. 163 kom. v pr. 2 1/2 do 2 1/4 col, 13. 175 kom. v pr. 2 1/2 do 2 1/4 col, 14. 18 kom. v pr. 2 1/2 do 2 1/4 col, 15. 188 kom. v pr. 2 1/2 do 2 1/4 col, 16. 198 kom. v pr. 2 1/4 do 2 1/2 col, 17. 200 kom. v pr. 2 1/4 do 2 1/2 col, 18. 216 kom. v pr. 2 do 2 1/4 col, 19. 234 kom. v pr. 2 do 2 1/4 col, 20. 252 kom. v pr. 2 do 2 1/4 col.

Gobe, važen gospodarski pridelek

Zavod za pospeševanje zunanje trgovine v Beogradu je izdal v redakciji g. Ante Bega v Ljubljani in z bogatimi ilustracijami g. Drago Humeka v Mariboru opremljeno knjižico pod naslovom »Glive za trgovinu in za domačo potrošnjo«.

Knjižica je izvanredno zanimiva in bo gotovo mnogo doprinesla k razvoju in pospeševanju trgovine gob. Knjižica je v prvi vrsti namenjena onim krajem naše države, kjer je zbiranje, sušenje in gospodarska vrednost gob še povsem neznan. V naši banovini je nabiranje gob, sušenje in trgovina z gobjami precej razvita, saj je bilo samo v zadnjih dveh letih izvoženih 200 vagonov suhih gob v višini čistega dobička nad 50 milijonov dinarjev. Če bi se ista intenzivnost vršila tudi v ostalih delih naše države bi mogli gospodarski dobiček na gobah dvigniti na 200 milijonov dinarjev, kar bi pomenilo znatno postavko v naši trgovinski in tudi plačilni bilanci. Vsled nepoznanja gob in zanemarjanja nabiranja, propada po naših gozdovih letno za 200 milijonov dinarjev gob. Poleg tega pa je goba tudi izvrstno živilo, ki je kot tako žal še vedno premalo poznano med našim narodom. Iz vsega tega je razvidno, koliko narodnega premoženja letno propada pri nas.

Vsem tem nedostatkem naj bi odpomogla imenovana knjižica. Njen namen je lep in hvalevreden, ona naj seznani najširše plasti našega naroda z važno gospodarsko dobrino. Nabiranje samo po sebi zaposluje onemogle stare ljudi, zaposluje nedoraslo dečo, tako da so njihove sile primerno zaposlile v zdravem čistem, ozonskem zraku naših gozdov, v korist gospodarstva in narodnega zdravja.

Knjižica je razdeljena v pet poglavij in prikazuje v nazorni obliki vse ono kar moramo vedeti o gobah. V prvem poglavju razpravlja avtor o navodilih kako se morajo gobe nabirati in čistiti, na kakšnih terenih se posamezne vr-

ste nahajajo itd. Našteti je sedem navodil, ki jih je treba upoštevati pri nabiranju gob. Drugo poglavje govori o rezanju in sušenju gob. V tretjem najdemo navodila o shrambi, postopanju in odpremi suhih gob. Četrto poglavje nazorno prikazuje opis vseh onih gob, ki se sušijo in prodajajo. Prikazujejo pa se tudi neužitne gobe, vspremdno z užitimi.

V dodatku se govori o gobah za domačo uporabo, kar je posebne važnosti za začetnike v svrhu spoznavanja in priprave gob za uživanje.

Vsaka vrsta gob je naslikana v naravnih barvah, neužitne gobe so označene s črnim križcem.

Knjižico toplo priporočamo, posebno še z ozirom na izredno popularno opisovanje, tako da je knjiga v resnici idostopna prav vsem slojem našega naroda. V tem tiči tudi njena največja vrednost. Knjižica se naroča v Zavodu za pospeševanje zunanje trgovine, kjer jo dobijo intereseanti na razpolago.

Zeleti bi bilo, da se knjižica razširi med vse sloje našega naroda in se s tem pospeši in uveljavi dobrina, s katero razpolaga naša država v tako veliki meri.

Naša želja pa bi tudi bila, da naš Zavod za pospeševanje zunanje trgovine založi tudi slično knjižico o naših zdravilnih rastlinah.

Gospodarske vesti

× **Balkanska konferenca.** Balkanski turistični kongres, ki bo zboroval od 25. do 28. aprila v Stambulu, bo razpravljal: o zblizevanju balkanskih narodov s pomočjo turizma; o izboljšanju mednarodnih prometnih sredstev, zlasti cest, železnic in avtobusnih zvez; o turistični organizaciji balkanskih držav; o organizaciji propagande za intenzivni promet v državah balkanske turistične federacije; o proučevanju prometnih zvez, zlasti avtomobilnega prometa na avtomobilski cesti od Calaisa do Stambula, zlasti na odseku od Budimpešte do Carigrada; o organizaciji balkanskih arheoloških prireditel in o vstopu balkanske federacije v mednarodno turistično zvezo. Udeleženci tega kongre-

sa bodo uživali 50% popust na turških železnicah in 30% popust na vzhodnih železnicah. Vrh tega brezplačno vožnjo na vseh transportnih sredstvih v Stambulu in v Ankari, 50% popust v gledališčih in bioskopih, v Ankari in v Stambulu. Pojasnila in navodila dajejo centrala jugoslovanskega Touring kluba in njegove organizacije, kakor tudi društvo Putnik. Prijave se sprejemajo do 20. t. m.

× **Statistika stečajev in prisilnih poravnav v mesecu marcu.** Odelek za državno statistiko pri predsedništvu ministrskega sveta razglašuje uradno, da je bilo meseca marca 44 stečajev in 68 prisilnih poravnav izven stečaja. Po banovinah je bilo: v Vardarski banovini 8 stečajev in ena poravnava izven stečaja, v Vrbaski dve poravnavi, v Dravski 6 stečajev in 8 poravnav, v Drinski 4 stečaji in 6 poravnav, v Donavski 14 stečajev, 34 poravnav, v Zetski 1 stečaj, v Moravski 2 stečaji in 2 poravnavi, v Primorski 1 stečaj in ena poravnava, v Savski 4 stečaji in 12 poravnav, na področju uprave Beograda 4 stečaji in 2 poravnavi. V mesecu januarja je bilo 35 stečajev in 55 poravnav, v februarju 33 stečajev in 53 poravnav. Skupno je bilo v prvem tromesečju 112 stečajev in 176 poravnav izven stečaja.

× **Tečaj za rejce bikov in mrjascev v Kranju.** Umna reja bikov in mrjascev je velikega, naravnost odločilnega pomena za uspešno živinorejo. Zato je tudi v tem oziru potreben specializiran strokovni pouk, da se izboljša našo dokaj zanemarno bikorejo in mrjascorejo. Iz teh razlogov in ker se bliža uradno licenciranje plemenjakov v kranjskem okraju, priredi kmet. referent v Kranju v okviru »Zveze živinorejskih selekcijskih združenj za pincgavsko govedo« poseben enodnevni tečaj za rejce bikov in mrjascev. Predavala bosta kmet. ref. Josip Sustić in posestnik Janez Brodar. Snov se bo obdelala iz temelja teoretično in praktično. Posebej se bo obravnavalo tudi vprašanje zakonitih plemenjakov, skočin, podpor itd. Tečaj se bo vršil v Kranju v Ljudskem domu v ponedeljek dne 27. aprila t. l. od 9. do 11. ure dopoldne in od 1 do 3. ure popoldne. Pouk na tem specialnem tečaju je namenjen v prvi vrsti rejcem bikov in mrjascev ter članom občinskih kmetijskih odborov. Pristop pa imajo tudi drugi živinorejci, vsi so dobrodošli. Tečaju bosta prisostvovala tudi zastopnika kr. banske uprave in Kmetijske družbe.

× **Gospodarska literatura.** Dr. Milan Ivšić: Ideja racionalizacije i njezin međunarodni karakter, Zagreb 1931. Izdanje Jugoslovanskega komiteja za znanstveno organizacijo dela. — V našem listu smo že svoječasno razpravljali o potrebi znanstvenega raziskovanja racionalizacije dela v narodnem gospodarstvu. Dr. Milan Ivšić, profesor Ekonomsko-komercijalne visoke šole v Zagrebu si je stavil nalogo, da temu znanstvenemu raziskovanju posveti vse svoje sile, ter je v omenjeni knjigi do izčrpnosti obrazložil ideologijo racionalizacije, kot sinteze gospodar-

skih, tehničnih in socijalnih interesov. Enostransko razumevanje racionalizacije lahko ustvarja najresnejše protivnike racionalizacije iz razloga, da se s takim pokretom praktično pretirano izkoriščajo fizične in psihične delovne sile in se istočasno ustvarja hiperprodukcija blaga vsled prešibke kupovne sile prebivalstva. Nad vse je zanimivo prikazan razvoj racionalizacije napram ameriški in evropski mentaliteti. Cilj knjige je nadalje, da pokaže sedanji in bodoči razvoj problema racionalizacije v mednarodni leči. Cena knjige znaša Din 10— in se naroča pri imenovanem komiteju. Vsem našim narodno-gospodarskim interesentom, kakor tudi drugim jo prav toplo priporočamo!

Borzna poročila

dne 18. aprila 1931.

Devize

Jugoslovanske efektne in devizne borze danes niso poslovale. Na ljubljanskem tržišču so se v prostem prometu imenovali sledeči tečaji: Amsterdam 22:825, Berlin 13:545, Bruselj 7:908, Budimpešta 9:9206, Curih 1095:6, Dunaj 799:78, London 276:31, Pariz 222:41, Praga 168:40, Trst 297:64.

Dunaj, 18. aprila. Amsterdam 285:45, Alene 9:213, Beograd 12:50, Berlin 169:35, Bruselj 98:82, Budimpešta 123:90, Bukarešta 4:228, London 34:545, Madrid 72:60, Milan 37:2325, New York 711:10, Pariz 27:805, Praga 21:0563, Sofija 5:151, Stockholm 190:30, Kopenhagen 190:05, Varšava 79:60, Zürich 136:91.

Curih, 18. aprila. Beograd 9:1280, Pariz 20:305, London 25:23, New York 519:30, Bruselj 72:20, Milan 72:195, Madrid 52:75, Amsterdam 208:50, Berlin 123:64, Dunaj 73, Sofija 3:76, Prag 15:37, Varšava 58:15, Budimpešta 90:55, Bukarešta 3:08.

Vrednostni papirji

Dunaj, 18. aprila. Bankverein 16:05, Kreditni zavod 45:50, Dunav-Sava-Adria 14:75, Prioritete 88:45, Trbovlje 37:50, Leykam 3:20.

Notacije naših državnih papirjev v inozemstvu

London, 18. aprila. 7% Blaire 81:50—82:25. New York, 18. aprila. 8% Blaire 92—93, 7% Blaire 81:75—82:50, 7% pos. drž. hip. b. 83

Zitna tržišča

Novi Sad, 18. aprila. Koruza: baška, srem-ska 94—96, baška, srem-ska maj 100—102:50, baška, srem-ska ladja Dunav, Sava 96—98. Vse ostalo neizpremenjeno.

Promet: pšenica 1 vagon, ječmen 1 vagon koruza 27 vagonov, moka 6 vagonov, otrobi 1 vagon. Tendence: evrsta.

Budimpešta, 18. aprila. Tendence prijazna. Promet srednji. Pšenica: maj 15:84—15:86 (15:84—15:85), junij 15:95—16:03 (16:02—16:03). Rž: maj 14:62—14:80 (14:66—14:69). Koruza: maj 13:50—13:76 (13:67—13:69), julij 13:83 do 13:98 (13:84—13:85).

Blago za ženske obleke
svileno, voljeno in perilno, zadnje novosti, velika izbira in znano so-lidne cene.
„Pri Sklo“ — Ljubljana
R. MIKLAUC

Modni kangarn športni ševjot za fine obleke
Velika izbira!
Ugodne cene!
„Pri Sklo“ — Ljubljana
R. MIKLAUC

Stalna razstava
umetniških slik in velika izbira okvirjev. Prevzame vsa rezbarska in pozlarska dela

A. KOS
Ljubljana, Mestni trg št. 25 (nasproti magistrata). 1094

Za bližnjo spomlad
smo izdelali veliko zalogo
modernih plaščev
za gospode in dame

Drago Gorup & Co., konfekcijska industrija
Ljubljana, Miklošičeva cesta 31. 16 — I. nadstropje

Vabimo na izbiro v to najcenejšo oblačilnico

E. M. Remarque:

Pot nazaj

Roman

(Copyright by M. Feature Syndicate.
Ponatis, tudi v izveščku, prepovedan.)

Zgrozil sem se. V tilnik me je zadel mrzel udarec. Zopet se je dvignil strah tako visoko, da se mi je zdelo, da bo v tistem trenutku v zraku zatulilo, prihrumelo in s strašnim treskom udarilo. »Saj je samo veja,« sem jecjal predse, toda v meni se je še vedno vse treslo in skoraj mi je postalo slabo. Boječe sem se ozrl — v precejšnji razdalji je stopal za menoj Albert s svojo blondinko — vedel sem, da ž njima ne morem iti — toda sam tudi ne morem več vzdržati, ker vsa siva, vsa strahotna in polna senc, se je plazila za menoj bojazen s krili netopirja; čutil sem, kako se je stegala za menoj, da bi me pograbila; čutil sem, da so se stezovale po meni od daleč, ko izza obzorja, plavkasto blede roke — naenkrat sem razumel: iz grobov prihajajo, vojna je, ki se podi za menoj, še enkrat je vstala, brezslušno in nevarno, potegniti me hoče nazaj, že me grabi — takrat sem zavpil in stekel naprej k onim, ki so korakali v gneči. Preril sem se mednje in glasno pel: »V Hamburgu, tam sem bila — videla sem cve-

toči svet — svojega imena pa ne smem povedati — ker sem dekle za denar —«

Okna Ludvik Breyerjeve sobe so bila še razsvetljena. Vrgel sem kamenček v okno. Ludvik je prišel doli in mi je odprl večna vrata. Šla sva gori. Na stopnicah sem obstal in mu stisnil roko.

»Ludvik, meni se dozdeva, da je še vedno vojna,« sem zašepetal. On je obstal. Videl sem njegove oči v temi.

»Ali si tudi to opaziš?« je vprašal tiho. »Hočem ti nekaj povedati: šele zdaj se je začela.«

Gori v sobi je stal Georg Rahe pred omaro z zbirko kamnov. V roki je držal velik gorski kristal in ga tako premikal proti luči, da se je lesketal.

»Dobro, da si prišel, Ernest,« se je smehljaj. »Bil sem že pri tebi na domu. Jutri se odpeljem.«

Bil je v uniformi. »Georg,« sem dejal spotikajoče, »ti vendar ne nameravaš —«

»Pač!« Pokimal je. »Postati zopet vojak. Da, tako je. Je že vse urejeno. Jutri se bo začelo.«

Tak občutek sem imel kot bi me tolkel kdo s kladivom po glavi. »Ali razumeš to?« sem vprašal Ludvika.

»Da,« je odvrnil, »razumem. Toda nič mu ne pomaga.« Obrnil se je proti Raheju. »Ti si razočaran, Georg, toda pomisli, da je to povsem naravno. Tam zunaj so bili naši živci vedno do skrajnosti napeti,

ker se je šlo vedno za življenje ali smrt. Zdaj frfotajo semintja kot jadra v vetrovni tišini; tukaj se godi vse samo za malenkostne napredke —«

»Prav imaš,« je vpadel Rahe z besedo, »tukaj se vrti vse samo v davljenju za hrano, stremuštvo in za par malenkostnih, zakrpanih idealov. To ravno se mi studi, zato hočem proč.«

»Če hočeš na vsak način nekaj podvzeti, potem se vrži v revolucionarno gibanje,« sem dejal, »morda postaneš še vojni minister.«

»Oh, ta revolucija,« je odvrnil Georg zaničljivo, »to so napravili razni strankarski tajniki z rokami na hlačnih šivih, zdaj jih postaja že strah pred lastnim pogumom. Le poglej, kako so si že drug drugemu v laseh, socijalni demokratje, neodvisni, spartakisti, komunisti. Med tem jim drugi v največjem duševnem miru odsekavajo tistih par pravih glav, ki so jih imeli, ne da bi ti to opazili.«

»Ne, Georg,« je dejal Ludvik, »tako to ni. Res je, da smo začeli revolucijo s premalo sovraštva. Takoj izpočetka smo hoteli biti pravični, zato je pa vse ohromelo. Revolucija mora zdvijati kot gozdni požar, le tako je mogoče začeti pozneje sejati; mi pa nismo hoteli ničesar razdejavati in vendar obnavljati. Od vojne smo bili tako utrujeni in izžeti, da nam je nedostajalo celo moči za sovraštvo. Saj veš sam, da je mogoče celo v bobnečem ognju zaspati od utrujenosti. — Morda pa vendar še ni prepozno z delom to doseči, kar smo izpočetka zamudili.«

Kako živi »düsseldorfski vampir« v ječi

Petru Kürtenu se v ječi ne godi prav nič slabo. V preiskovalnem zaporu so ga naravnost razvadili, samo da ga ohranijo pri dobri volji, in da mu ne bi prišlo na misel svoje izjave preklicavati ali pa sploh nič ne govoriti. Dali so mu vse, kar je zahteval: tobak, jed in pijačo, kar si je le poželet. Zato pa hoče tudi, da ravnajo ž njim enako tudi sedaj in tudi sedaj ustrezajo vsem njegovim željam, da ne bi gladkega poteka razprave motil s kakšno sitnostjo ali trmo.

Kürten ne mara spati na trdem lesenem ležišču, ampak je zahteval in tudi dobil dobro posteljo na peresih in z žimnicami in toplo, mehko odejo. Tudi z jetniško hrano ni bil zadovoljen, ampak je zahteval hrano iz najboljših restavracij v Düsseldorfu. To pravico ima sicer, ker je še vedno v preiskovalnem zaporu, toda ker nima denarja, da bi si sam posebno hrano plačal, mora plačevati država zanj najbolj okusna jedila, samo da ga ohranijo pri dobri volji in da ne začne kakšne gladovne stavke, ki bi razpravo zavlekla v neskončnost, kar bi državo še več veljalo.

Vsak dan zahteva tudi brivca, ki ga obrije in počese. Umiva se z modernim toaletnim milom. Tudi knjige zahteva in bere oziroma gleda najrajši knjige o zgodovini umetnosti, kjer je dovolj slik, ki vstrežajo njegovemu nagonu.

Zlo je zanj samo to, da ga noč in dan opazujejo, da si v celici ne bi kaj naredil.

Sovjetski poslanik - romar

Turški list »Milli Jule« poroča, da je sovjetski poslanik v Hedžasu (v Arabiji) s posebnim dovoljenjem diktatorja Stalina nastopil romanje v mohamedanski Rim, v Meko. »Pobožni« romar je sicer v svojem življenju velik brezbožnik, kakor je sedaj to v sovjetski Rusiji moderno, tako mimogrede in na oči je pa tudi mohamedanec in ker je mohamedanec, ga smatra sovjetska vlada za najbolj pripravnega moža, da naščuje mohamedanske Arabce proti Angležem in tako oslabi angleško gospodarstvo ob Rdečem morju. Odkar se namreč Rusom niso posrečili njihovi poskusi, da bi dobili odločilen upliv v Afganistanu in si preko te dežele osigurali prodiranje v Indijo, so se vrgli z vso silo na »kraljevino« Hedžas, da tam izpodrivajo upliv in moč Anglije. Mohamedanski Arabci pa o Rusiji niso hoteli nič slišati, ker je dala sovjetska vlada vse mošnje v Rusiji zapreti, na tisoče mohamedancev pa so sovjeti zaprli.

Sedaj pa so dovolili ruskemu zastopniku Tiunakulovu v Hedžasu, da roma v Meko kot pravoveren musliman, da potolaži razjarjene mohamedanske Arabce in jih pridobi za Rusijo...

Velik junak

Dunaj je še danes velemesto in v velemestih se vedno kaj dogodi, kar se drugod ne, zlasti pa pred sodiščem.

Te dni sta stala pred sodnikom mož in žena. Zadeva: ločitev.

Sodnik: »Torej, gospa, ali sta se z možem že sprijaznila?«

Gospa: »Jaz mu ne morem odpustiti, to gre predaleč, kar z menoj počne!«

Sodnik: »Torej hočete, da bo zaprt?«

Gospa: »Menda ja! Če mi ne obljubi, da bo pustil tisto babnico, s katero se sedaj okrog podi, naj se le kuhat!«

Sodnik: »Zakaj se pa ne daste ločiti, če se ne razumete ž njim?«

Gospa: »Kako? Kaj? Ločiti? Nikoli! Le naj sedi, bo vsaj brez tiste ženšvine — ampak ločiti? Nikoli!«

Obtoženec: »Saj vse skupaj ni nič res, tisto o ženšvini. Pa pretpepal svoje žene tudi nisem. Moja »stara« je tista, ki me vsak dan nabije do kosti, da moram kar ven, če hočem ostati živ.«

Sodnik: »Zakaj se pa ne ločite, če je tako?«

Obtoženec: »O, vsaj prav dobro in lepo shajala!«

Sodnik: »Zakaj si pa pustite potem vse dopasti? Vi ste vendar mož!«

Obtoženec: »Kaj pa naj storim, če me vedno bije? Jaz sem kavalir.«

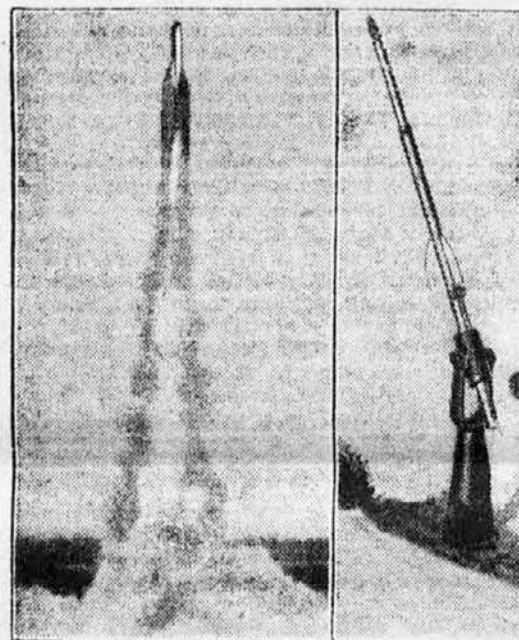
Sodnik: »Pa čeprav ste kavalir, nekoliko energični bi bil pa le lahko — vsaj konečno

vendar le vi nosite hlače!«

Obtoženec: »Jaz jih že zdavnaj ne nosim več, ampak ona!«

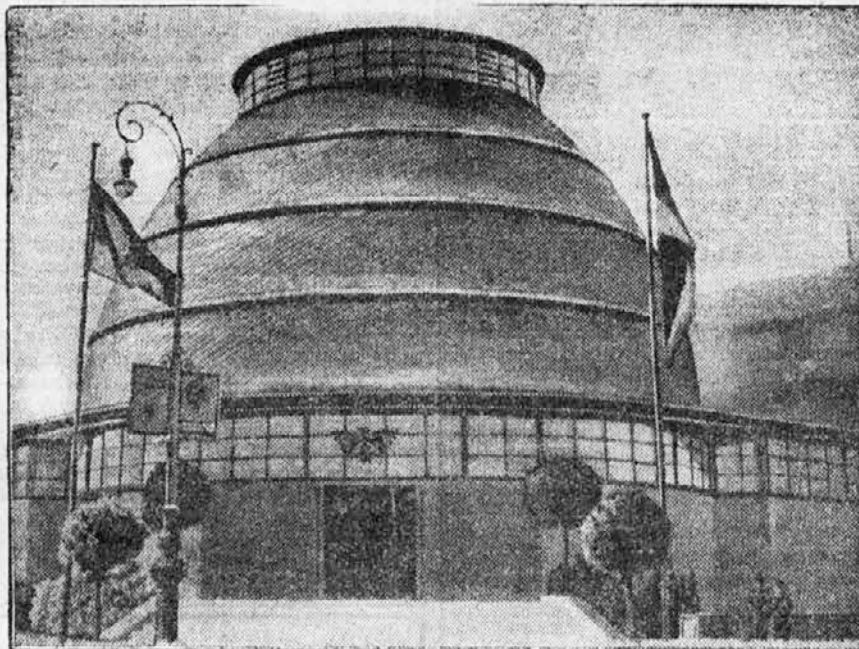
Sodnik: »No ja, če je tako, pa kaznujem moža z ukorom in sedaj pojta domov...«

Gospa: »Pa naj bo, bom še enkrat poskusila ž njim. Ampak to povem: še enkrat naj ga igra, potem pa le naj dobi svoje maslo...«

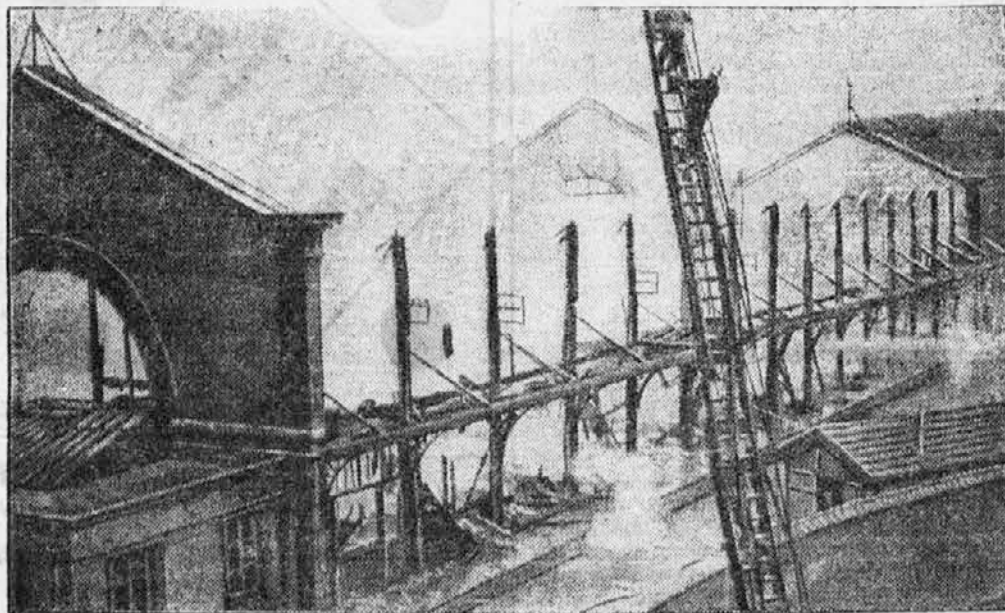

Raketa leti 2000 metrov visoko

Na levi strani slike vidimo Tilingovo raketo v letu, na desni strani pa obrambni top. — Raketo je zamislil inženir in pilot Tiling iz Osnabrücka, v sredo pa so delali prve poskuse ž njo. Raketa je letela 2000 metrov visoko, potem pa se je lahko spustila na tla.

Nemški paviljon na velesejmu v Milanu

Požar na kolodvoru »Batignolles« v Parizu

V delavnici za lokomotive in v skladiščih za živila na kolodvoru »Batignolles« v Parizu je te dni izbruhnil požar, ki je napravil ogromno škodo. Škodo cenijo na 10 milijonov frankov. Trije gasilci so bili težko ranjeni.

Dedščina v škatlici za vžigalice

V zapadnem delu Berlina je te dni umrla lastnica neke male trgovine. Ženska je delala v trgovini dan na dan in si ni privoščila takorekoč nič — vse njeno življenje je bilo le delo.

Po njeni smrti so se na njenem domu takoj začeli oglašati razni dediči. V stanovanju so našli vse polno zabojev, kajti važna ženska je vse hranila. Dediči so pa vso to staro šaro zmetali ven na dvorišče.

Na dvorišču pa se je pojavil nekega dne popularni pevec, pevca pa je spremljal neki deček. Med tem, ko je mož pel, je fantek brskal po stari šari in pregledal razne škatlice in škatljice. Vse so bile prazne.

Na tleh pa je ležala še škatljica za vžigalice. Deček je odprl tudi to, in glej: škatljica je bila polna samih stotakov!

Deček je razodel to »krivnost« še nekemu drugemu dečku in naenkrat je vedela cela hiša, kje in kam je trgovka spravljala svoj denar. Dediči so se seveda takoj zopet oglašili in pregledali vse škatlice in škatljice in so res našli več tisoč mark, ki jih je skrivala ženska pred tatovi v škatljicah za vžigalice.

Ves svet sliši, če pade igla na tla!

Amerikanci so silno ponosni na svoje radiopostaje in trdijo, da so njihovi aparati najboljši na svetu. Da to dokažejo, so napravili ta-le poskus: V oddajni postaji so spustili na tla iglo iz višine 15 centimetrov. Igla je padla na tla, med padcem pa se je začela ob nastavljenjo ciklasto ploščo, ki so jo bili postavili nalašč tik mikrofona. Mali prask je mikrofona tako pojačal, da so slišali padec igle po celi Ameriki, na kratkih valovih pa celo v Avstraliji.

Nogometna tekma med Parizom in Berlinom

V nedeljo se bosta osmič merili moštvo iz Pariza in Berlinom na berlinskem sportnem prostoru. Igra bo sodil Čeh kot nepristranski sodnik. Na sliki vidimo nogometaša Sodeck-a, voditelja nemškega moštva.

Za kratek čas.

V nekem malem mestu je prišlo dekletce iskat zdravnika za svojega bolnega očeta. Zdravnik je takoj odšel na označeni naslov, dekletce je pa teklo za njim. Naneslo pa je, da so v veži sosedne hiše imeli ravno mrliča na parah za pogreb in zdravnik je stopil v tisto vežo. Dekletce je pa zaklicalo: »Gospod zdravnik, ne tukaj, ampak zraven — tukaj ste vendar že bili!«

Hamlet v angleščini

Jutri v ponedeljek bo v našem opernem gledališču skupina angleških igralcev The English Players igrala Hamleta. Ob tej priliki nam gospa Fanny Copeland, lektorica angleškega jezika na naši univerzi, priporoča:

Za vsakogar, ki se zanima za angleški jezik in za angleško kulturo, mora biti izreden dogodek, da bo skupina The English Players nastopila v Ljubljani s Shakespearejevim veledelem. Gospoda Frank Reynolds in Edvard Stirling, voditelja skupine, sta izšla iz šole najboljših angleških dramatske tradicije, ki skozi dobre in slabe čase neprekinjeno sega daleč nazaj, vse tja do režij Shakespeareja samega, vedno naslonjena na preteklost, zraven pa vendarle vedno pripravljena, prilagoditi se duhu časa.

Pri nas se bodo najbrže mnogi zaradi jezika bali iti v gledališče. Toda to bi bil zelo prazen zadržek. Prvič je zelo mnogo resnice na tem, da tuji, neangleški narodi Shakespeareja mnogo bolj vneto študirajo kakor pa marsikakšen moderen Anglež. Hamlet je skoraj vsakemu kulturnemu Slovencu znan po dobrem in točnem Cankarjevem prevodu, pa tudi po izvršnih kreacijah Nučiča in Rogoza v Narodnem gledališču. Drugič pa se Shakespearejev pesniški jezik ne poslužuje samo besed in njihovih dobesednih pomenov, temveč zna izkoristiti tudi sleherni zvok in vso lepoto jezikovne glasbe besed. Ravno v tem tihi njegova stalna privlačnost za mladino in za igralce. In ravno zaradi tega bo lahko od angleškega Hamleta mnogo odnesel še celo tisti, ki dela dolejši še ne pozna, saj za sprejemanje muzikalne lepote Shakespearejevega jezika poslušalci res ni

treba bogve kakšnega globokega znanja. Dikcija pri The English Players je sicer čisto nepriljubljena, pa vendar mnogo bolj razločna, kakor je izgovorjava v navadnem modernem govoru. Zanimivo bo slišati tudi tradicionalne melodije pri prepevanju pesmi v narodnem slogu, ki jih pojeta Ofelija in Grobar. Te melodije so zelo stare in si jih igralci ustmeno predajajo od generacije do generacije, v tisku niso nikoli izšle.

V nekem pogledu je skupina The English Players pravzaprav proizvod naše povojne dobe, tega novega živahnega medsebojnega zanimanja narodov, ki ustvarja najbolj solidno bazo za medsebojno razumevanje in za mir. Ustanovljena je bila l. 1924 v Parizu ter je v zadnjih petih letih priredila svoje turneje že po vseh glavnih mestih Evrope (Bruselj, Zeneva, Berlin, Stockholm, Kodanj, Budimpešta, Dunaj, Rim, Beograd, Zagreb). Za Angleže, ali bolje rečeno za britanske državljane, ki živijo raztreseni po vsej centralni Evropi, pomenijo njeni obiski vesela svidenja z domačo kulturo. Vsem, ki se resno bavijo s študijem angleškega jezika in angleškega značaja, pa prinese ta skupina vedno novih, neprecenljivih sredstev za poglobitev njihovega študija. Iz vseh teh razlogov je zares velike važnosti, da bo to prvo gostovanje angleškega teatra v Ljubljani doživelo polen odmev in dober obisk, tako da nam bodo The English Players prihodnjič lahko rezervirali kar dva večera in nam bodo lahko poleg klasične podali tudi moderno igrano — prav tako v pristnem angleškem stilu in združeno z vzorno izgovorjavo ter nepriljubljeno dramsko igrano.

rotelosti, ko mu je preostal samo še oče, prav in božji svet. Mlad dnevi nešteti. Potem šola, birmar, prva ljubezen; finale prve opere; Praga — sejem življenja; nadškofijski deški konvikt. Vse pripovedovanje pričujoče knjige, ki je skozi in skozi pisana nekam megleno, zastrto in daljno, je en sam dober dih in poljub mladosti. Pisatelj se je namenoma popolnoma izognil vsemu risanju notranjega življenja, kakor tudi vsega, kar je imelo močnejši vpliv na njegovo notranjo usodo. Zato bi zaupnosti, hrepenenja, prijateljstva in ljubezni bravec tu iskal zaman. Vse dogodke je poskušal gledati s tedanjim otroškimi očmi. Menda je cena vseh takihle spominov prav v tem, koliko vernosti je v njih. Durychovi so zame neizkazen pogled čez mladost. In to tudi vključuje pisateljevemu uvodnemu stavku, kjer pravi: »Pisati spomine iz mladosti — to pomeni misliti na poslednje reči človeka«.

VI. Zorut.

Koncert Brandl - tria

Dne 17. t. m. je nastopil znani trio Brandlova (violina). Folgerjeva (čelo) in Reissova (klavir) v filharmonski dvorani in izvajal Brahmsa, Beethovna in Marxa. Spored sam po sebi nam ni bil nikakor razodetje in bi prav radi slišali vmes kako nenemsko skladbo, ki bi prinesla v program več pestrosti. Izvajanje je pa bilo visoko umetniško in bi koncert zaslužil polno dvorano. Umetnice so se od lanskega nastopa še izpopolnile, vsaka zase in tudi v skupni igri. Brahms in Beethoven sta priznana klasika, Marx je pa sodobnik visokofrekvenčne romantike, ki iz njega zazveni večsah nekaj Dvořaka, včasih pa Rihard in tudi Johann Strauss, harmonsko je blizu Debussyju. Torej v splošnem eklektik, kakor ga poznamo že iz njegovih pesmi. Ima pa mojstrsko roko in dober nos za zunanje efekte. Trem damam je »ležal« prav posebno, saj so ravno v njegovem tiru zamogle pokazati vso svojo čustvenost, ne da bi pri tem zašle v sentiment. Čudim se, da sprito velikega lanskega uspeha umetnice niso imele lepšega poseta. Prihodnjič pa naj še prebrskajo francosko in slovanško literaturo, se bo že kaj našlo.

Slavko Osterc.

Zagrebška Nova Evropa je svojo aprilsko številko posvetila F. M. Dostojevskemu kot pisatelju, mislecu in človeku. Uvodno besedo sta napisala C. (M. Čurčin) in B. Radica. Nadaljnji članki so od Al. Jelčiča (Dostojevskij - preporok), T. Masaryka (D. in Evropa), D. Číževskega (D. in zapadno - evropska filozofija), A. Florovskega (D. in slovanstvo). Posebno so zanimivi odlomki iz dnevnika D. (o iztočnem vprašanju, o Tolstemu, o Petrogradu). O življenju D. sta prispevala dragocen material P. Mitropan in N. Fedorov. Z analizo nekaterih njegovih del in junakov se bavijo A. Askočenski, R. Pretnjov, S. Hessen, Zbornik, ki razen naštetih prinaša še članek graškega slavista J. Matla v karakteristikah umetniškega dela D. in pa odlomek iz študije B. Lazareviča o velikem pisatelju, zaključuje sestavek J. Badalića o Dostojevskem v jugoslovanski književnosti.

Gledališče

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI

Drama

Začetek ob 20. uri zvečer.

Nedelja, 19. aprila: »Trije vaški svetniki«. Ljudska predstava po znanih cenah. Izven.

Ponedeljek, 20. aprila: »Hamlet«. Gostovanje angleškega teatra v opernem gledališču. Izven.

Torek, 21. aprila: »Mladotletje«. Gostovanje v Mestnem gledališču v Celju.

Sreda, 22. aprila: »Divji lovec«. Red E.

Opera

Začetek ob 20. uri zvečer.

Nedelja, 19. aprila: »Mascotta«. Ljudska predstava po globoko znižanih cenah. Izven.

Iz sodobnega češkega slovstva

Jaroslav Durich: »Podoba« in »Spomini iz mladosti«. — Izdal Lad. Kuncit v Pragi 1931.

V seriji Zbranih spisov Jaroslava Duricha, ki jih izdaja praški založnik Ladislav Kuncit, je v zadnjem času izšlo zaporedje dvoje novih knjig krajše proze. Najprej so kot 6. zvezek prišlo na svetlo »Podoba« (orig.: Obrazy), kot 7. zvezek pa v začetnih dneh minulega meseca »Spomini iz mladosti« (orig.: Vzpomínky z mladi). Obe pričujoči novosti utegnejo zanimati še posebej te dni, ko izide iz Durichovega peresa nov velik roman »Gospa Anežka Berkova«.

»Podoba« so tokrat močno izpopolnjena in povečana zbirka proz, ki je bila z istim naslovom obelodanjena prvokrat pred desetimi leti. Iz tenke, vseprej bibliofilske knjižice, je nastala zajetna in polna knjiga štirinajstih novel. — Prvotnemu tekstu so tu pridružene nekatere stvari iz zgodnejših novelstkih zbirk, tako iz: »Smeha vernosti« iz »Na poti domov« in iz »Minuetta«. Očitno razdobje nekaterih let, ki so prešla med nastanki posameznih novel, je ustvarilo precej raznovredne umetnine. Pisateljeva rast teh let se nam v nji vidi skoroda otipljivo. Ta leta je Durich prehodil pot razbitega dandanašnjega človeka po blodiščih sveta in hrepenenja iskateja prave podobe življenja. Pa se je moral navsezadnje vendarle zaustaviti v neodrečljivem nihi med zadnjima skrajnostima: nehom in peklom. Večna borba ki je naložena, da je človek nenehoma bitje z njima, z lučjo in temino, z življenjem in smrtjo, mu je v tej knjigi bolj osmrtno gibalo, kakor v katerikoli prejšnjih njegovih del. Durychovi ljudje te zmirom, pa najst že v drobni črtici ali v najširšem tekstu, korak za korakom presenečajo, da niti trenutke ne moreš zreti v celotnost njihove podobe in jim slediti v nepojmljive trenutke, ko se do dna razodevajo, da te vsega namučijo s svojo te-

me in neizvrstnostjo. Vsi ti liki so razdrobljeni, da živijo le še pregibi hipnotizirajočih drobcev. V njih je vse večna blodnja, vse nenehna drama človeka. Za tako nejasno prikazovanje življenja, kakršno vidimo pri vsem Durychu, je treba predvsem še neke aдекватne zunanje forme. Morebiti je oblika legende zanjo najbolj primerna. Že doslej smo naleteli nanjo v prenekateri Durychovi stvari, med novjšimi še zlasti v obeh valdštajnskih trilogijah, v »Tavanju« in »Requiemu«, kjer jo je privedel do najbolj izdelanih strani vse svoje leposlovne tvorbe. Tudi pretežna večina novel v »Podobah« ima po zasnovi in risanju čisto značaj legende. Zatorej srečujemo skoraj stran za stranjo odbleske mogočnega »Tavanja«, ki so enako novi in žarki. Prebrš goste vrstice, prenatrpane silaja, prividov, teme, svobode, mučeništva in vedno iznova groze. Prav vsaka teh novel, najsi ima naslov: Na poti domov, ali Matli, Groza, Zvonik, Sen, Otroci, Sen Albrehta Dürerja, Obraz, Peč, Cesar, Podoba, Smeš zvestobe, Legenda ali pa Minuetto, ima v sebi toliko neizrazljivega notranjega dogajanja, čudovitih stavkov in toliko začudljivih pesmi v prozi, kakor bi jih prav iztežka mogli slutiti v tej stotini potiskanih listov.

Druga knjiga proze: »Spomini iz mladosti« je med Spisi objavljena v drugi izdaji vsebinsko skoraj neizpremenjeno in prinaša pet fotografskih reprodukcij. Durych jo je napisal predvsem za svoje otroke. Knjiga, ki ji pisatelj tudi v naslovu posvečuje svojim otrokom, je razdeljena v pet delov, od katerih zavzema vsak poseben odsek avtorjevih mladostnih dni. Durych pripoveduje v njih dogodke iz detinskih in deških let tja do trinajstega, ko se mu je začela čisto druga doba življenja. Pravzaprav izven vse v pesem otroških dni, kakršne more živeti le devedletnik in jih kdaj z neizmaljeno detinsko mislijo in z okorno roko šolarčka zapisuje v šolski zvezek. Na umu mi je bilo to ves čas branja, ko sem Durycha — otroka spremljal od prve zavesti življenja mimo prezgodnjega smrtnega lica matere v mrak osti-

Čez Kras in čez jame do morja

(Z izleta celjske Rudarske šole.)

II.

Pa pojdemo še na jezero Roškega Slapa. Zložili smo se v tovorni avto. Vzpeljamo se in padamo po trdih tleh. Vseposvo samo kamene, samogve, koliko je teh bornih ograd v kvadraturi. Pasirali smo sedlo strmega hriba, pred in pod nami se je razgrnil pogled. Tam daleč nekje se beli in blešči Roški slap. Padamo po vijoličah se serpentinah, od vseh strani nam tiho mežikajo oljke. Srečujemo nas osli s tovari, gori v rebri marljivo grebe po zemlji za svojo trto človek — kmot.

Pred nami se je odprl nov svet. Obstrmali so pogledi: sredi skalnatih pečin leži tiho in spokojno gorsko jezero — jezero in slapovje reke Krke.

Na jezeru smo in motorni čoln nas nese neznano. Tmoh in samotno jezero nas nese na motorcu, valovje šumi — sredi te bele vode se je izvila pesem iz nas. Prebujamo se skozi klisuro. Na skalah, visoko vzpetih v nebo, zremo silhuete čapelj, nad vodo plovejo beli golobi, divji golobi. Zda se je pred nami odkrilo — majhen, neznaten kontinent — to je otok Visovac. Pogledi so obstali na osivelem zidovju monastirja Franjevecev. To je kakor na Bledu. Otok visovški...

Izstopili smo. Tu sredi jezera osamljen in zapuščen od vsega leži otok in z njim tiho bedi v svoji molitvi spokojni manastir.

Ti prečastiti pater, ki poznaš zgodovino, povej nam, kako je z vami in tako. In pater Dominik, najstarejša monastirska korenina, je govoril, pripovedoval, razlagal. V XV. stoletju je zgradil samostan, to tiho zatočišče, brat Pavlin. Turki so nekajkrat napadali to častljivo zidovje itd. Zgodovinske letnice se krešejo, pa-

ter Dominik se trudi in goreče pripoveduje. Da, ti-le pergamenti v zaprašenih biblioteki govorijo. Tu je živel Ivan Marković, svetovnoznani zgodovinar za istočno cerkevna vprašanja, tu, v tej sobi nas je posetil avstrijski prestolonaslednik Rudolf, tu se je mudil naš vladar itd. Razstene so dretno mežikale zgodovinske slike.

Potem: spominska knjiga, stara visovška starina vinske kapljice — pozdrav — naš motorc odhaja.

Na morje

Sedaj se poslavljamo: adijo in zdrav mi ostani, Siverić in Drniš. Teren se silno niža, zdi se, da se zdaj — zdaj iztirimo. Kolesje ovili pod zavorami. Solnce je na nebu, vriska in poje. Čutimo bližino morja. Zda — zda. Še ne. Kipeče pričakovanje nas tesni, zmeraj bolj smo apatični do samih sebe. Vinogradi, tuneli, osli, pisane nošnje ljudi, tu pa tam se ustavimo — in mladi, brhki dečki prodajajo vijolice. Joj, kako je vse to lepo, pomlad diha vsepovs: I...

Še tiste-le hribčke bomo zapustili za seboj in potem buči, buči nam morje...

Pogledi so se zaskrili — in potem ožarjeni nad širino in daljino vsega, kar se je odkrilo našim očem, smo vztrepetali, silni utripi srca so nas zajeli.

In mi:

Naših perot hrepenenj je vzlepetala. Na ustju kraške zemlje zapelo je srce svobodnih daljav.

In doli je stalo morje in doli je palo naše srce in duša.

Ti morje si lepo, si divno, nebeško! Tvoja širina nas mami in vžiga, — iz tvojih valov čujemo pesem, divjo in silno.

Zda smo razganih čuvstev, iz stisnjenih občutij so se sprostile vse naše želje in hrepenenja. Srca nam vriskajo nad palmami, cipresami — cvetoči rožmarin in kakteje. Glejte, tam je Solin, tam bo Split — vlak je zbuznel, zavore škripljejo, cvilijo, še par kilometrov in smer jadranske svetlobe in solnce bo naša.

O, bela jadra, ki vas vidimo in vi zapušteni ribiški čolni — pozdravljeni! Pozdravljeni si

velika jadranska luža, zdravo in srečno nam bratje in sestre od tod naokoli!

Brzec je zabrzgal, odkaljal se je, zdaj je konec te divje dirke. Na dnu smo, nimamo več nadmorske višine.

Split!

Split.

V osrčju slavnih davnin smo. Nebesna modrina se smeje, solnce je razpelo svoje žarke pramene, ml smo skoroda pljani vzhlenja, radosti in — morje s pristanščem je veličastna simfonija življenja, aktivnega, neumornega vrvenja. Gledamo parabrode in doge, dvigalne žerjave, vidimo in z očmi poljubljamo bohotne palme in oranže nam mežikajo, nas vabijo. Človek, ki je v nas, bi se vtopil v sožitje pomladnega solncea — ah, vse eno samo širokogrudje opoja in vonja.

Te geometrično izoblikovane hiše in palače, ti masivni stebri božjih svetlišč in dostojanstveni izrazi zvonikov, Bog, ml smo oamamljeni nad vsem, kar vase vsrkavamo z očmi. Tam zadaj je razširjen in raztegnjen Klis, Marjan nam daje in nudi panoramo, divno in veličastno.

Da, zdaj smo pred domovjem contov iz davnin, zdaj vemo za slavne gospodarje Subice — hoteli bi vedeti, kje počivajo kosti lepe Jelene Subičke, matere kralja Tvrtke? Kje je voda, ki je odnesla kri kaptana Kružića, kje sta Nelepić in sinji Hrvoj?

Nad Klisom bedi duh brata Kačićev in sanja in poje črnim oblakom žalosti. Pa je tako — v naročje bodočnosti se poje pesem zlatih solnčnih pramenov, ki bodo izbrisali, izgall grenke in žalostne liste teh davnih cipres, ki so obstale na vnožju Klisa.

Tod naokoli caruje duh carja Dioklecijana in njegova lepa hči. Gori pri izviru reke Jadre — tam vsako leto prihaja sredi jasne in tihe noči on, Dioklecijan, s svojo hčerko — vsako leto samo enkrat in s rokami zakrili in proroško povzdigne svoj onemeli glas: sreči, miru in lepoti te zemlje, slavne in divne.

Francé Kozar...

Ponedeljek, 20. aprila: »Hamlet«. Gostovanje angleškega teatra. Izven.

Sentjakovski gledališki oder

Nedelja, 19. aprila ob 20.15: »Extemporelec«, gostovanje na Višu.

NARODNO GLEDALIŠČE V MARIBORU

Začetek ob 20. uri.

Nedelja, 19. aprila ob 15. uri: »Začarana žaba«. Otroška predstava. — Ob 20. uri: »Čirkulka princeza«. Kuponi.

Ponedeljek, 20. aprila: Zaprto.

MESTNO GLEDALIŠČE V CELJU

Torek, 21. aprila ob 20. uri: »Mladotletje«. Gostovanje ljubljanskega Narodnega gledališča.

Novosti iz državne biblioteka v Ljubljani

Priobčuje dr. Joža Glonar.

(Zvezdica označuje naslove knjig, ki so natisnjene v cirilici.)

III.

Album dinastije Karadjordjevića. Ljubljana, 1929. 47.708.

Barolin, J. C.: Der Schulstaat. Wien, 1909. 47.537.

Bettingen Fr.: Wesen und Entwicklung des komischen Dramas. Berlin, 1891. 47.621.

* Bogdanović K. & P. Lebl-Albala: Teorija književnosti za srednje i stručne škole. Beograd, 1930. 48.327.

Bubanić Fr.: Iz moderne kemije, Zagreb, 1929. 47.552.

Clerke, A. M.: A popular History of Astronomy during the 19th Century. London, 1902. 48.345.

Citanka iz slavenske i mađarske književnosti. Složio i uredio T. Maretić. Zagreb, 1896. 48.338.

Dramaturgie, Deutsche. Hg. v. W. v. Scholz. München, 1907. 47.648.

Erdmann B.: Die Funktionen der Phantasie im wissenschaftlichen Denken. Berlin, 1913. 47.769.

Feldmann W.: Wspolczesna literatura polska. Warszawa, 1918. 47.570.

Gomperz H.: Das Problem der Willensfreiheit. Jena, 1907. 47.538.

Hofrichter, J. C.: Chronik der Pfarre Maria Rast. Marburg, 1872. 47.749.

Ivanov V.: L. Tolstoj und die Kultur. Tübingen, 1912. 48.079—2.

Jagedić J.: Administrativni pregled za sva pravna područja kraljevine Jugoslavije. Novi Sad, 1930. 48.328.

Kalendar, Džepni medicinski, za god.... Zagreb, 1929— 47.678.

Kidrič, Fr.: Razvojna linija slovenskega prepoveda v prvih razdobljih. V Ljubljani, 1930. 48.325.

Konvenioja, Svetska poštanska, i ugodbe, za-ključene 1929. god. u Londonu. Beograd, 1930. 48.369.

Kraljević Ignjac: Vojno planinarstvo. U Osljeku, 1930. II 48.282.

Kronenberg, M.: Moderne Philosophie. München, 1899. 47.586.

Labat A.: Od Sušaku po Kotor. V Petrovcu, 1929. 47.757.

Leyh G.: Die wissenschaftliche Stadtbibliothek. Tübingen, 1929. 48.340.

Lucka E.: Die Phantasie. Eine psychologische Untersuchung. Wien, 1908. 47.772.

Mann Th.: Friedrich und die grosse Koalition. Berlin, 1916. 47.653.

Martinak Ed.: Über einige logische Schwierigkeiten in den Sprachlehrbüchern. Graz, 1898. II 48.269.

Močnik A.: Na pragu novoga doba. Novi Sad, 1929. 47.608.

Neff W.: Die Ästhetik als Wissenschaft der anschaulichen Erkenntnis. Leipzig, 1898. 47.557.

* Nikolić K.: Razvitak naših železnica posle velikog rata. Beograd, 1930. 48.307.

* Novaković M.: Racionalizacija (naučna organizacija rada). Beograd, 1931. 48.347.

* Petković V. S.: Od Rama do Krfa, 1915. Do poslednjeg čoveka. Beograd, 1931. 48.317.

Poljak M.: Naša Slovenija, Bosna i Vojvodina. Novi Sad, 1929. 47.506.

Prace historyczne wydane ku uczczeniu 50-lecia Akademickiego kola historyków uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie 1878—1928. Lwów, 1929. II 48.287.

Propisi o državljanstvu kraljevine SHS. Zagreb, 1929. 47.756.

Reconly R.: Marschall Foch, Dresden, 1929. 47.765.

Rickert H.: Lebenswerte und Kulturwerte. Tübingen, 1912. 48.079—2.

* Ristić Sv.: Srpskohrvatski i nemački jezik pred Jugoslavenskom akademijom znanosti i umjetnosti. Beograd, 1930. 48.316.

Schmitt K.: Der moderne Roman. Osnabrück, 1929. 47.668.

Scott R. F.: Letzte Fahrt. Leipzig, 1913. 48.315.

Simmel G.: Zur Metaphysik des Todes. Tübingen, 1911. 48.079—1.

Slekovce M.: Zupnja sv. Lovrenca na Dravskom polju. V Mariboru, 1885. 47.770.

Spitzer H.: Kritische Studien zur Ästhetik der Gegenwart. Wien, 1897. II 48.267.

Stelc Fr.: Vplivi mojstra E. S. v slovenskih freskah 2. pol. 15. stol. Zagreb, 1929. II 48.275.

* Stojanović J. D.: Filozofija Anrija Bergsona. Beograd, 1925. 48.324.

Suarez A.: Dostojevski. München, 1925. 47.762.

Skerj B.: Beiträge zur Anthropologie der Slawen. Stuttgart, 1930. 48.311.

Sustek I.: Dubrava u povjesti i njena okolina. Zagreb, 1929. 47.623.

Troeltsch E.: Die Zukunftsmöglichkeiten des Christentums. Tübingen, 1911. 48.079—1.

Übersicht der kunsthistorischen Sammlungen des allerhöchsten Kaiserhauses. Wien, 1904. 47.742.

Volf J.: Geschichte des Buchdrucks in Böhmen und Mähren bis 1848. Weimar, 1928. 47.663.

Wiesner J.: Elemente der wissenschaftlichen Botanik. Wien, 1909— II 48.251.

Ziel, Das. Aufrufe zu tätigem Geist. Hg. v. K. Hiller. München, 1916. 47.552.

Mladci Jugoslovan

Gustav Strniša:

Pomlad

Sneg je skopnel,
je škranec vzdrltel,
kvišku zletel,
pesem zapel:
— Mlada vigrad gre čez polje,
zemlja vsa je dobre volje,
ptički se vrnili so,
prvi cveti vzklihi so!

Se potoček je predramil,
ki je sred ledenih sveč
mrtev spal, jug ga je zvalil,
že brzi čez sivo seč.

Deca si piščalke vije,
piska, vriska, poje vmes,
svoj pozdrav pomladi vpije,
kuri v polju prvi kres. —

Danilo Gorinšek:

Slavček in muren

Zadovoljen muren je pod večer veselo cvrčal
svojo večerno pesem. Opravič je že bil svoje
delo, zakaj ne bi pri počitku malo zacvrčal?

Poslušal ga je slavček, ki je mislil, da sme le
on peti. Ves zaljubljen v svoje bajno petje se
je razhudil nad ubogim murnom:

»Doklej pa misliš s svojim glasom mučiti
poštene ljudi? Kdo te bo poslušal? Nihče ne bo
več maral v krasno božjo naravo, če jo boš
tako samovoljno kaznil!»

»Pusti me vendar,« je poprosil muren, »po
končanem delu naj vsaj sam zase malo zacvrčim,
ko sem tako vesel in zadovoljen!»

»Pri tej priči boš nehal,« je vzoril slavček.
»Pojo naj oni, ki imajo glas po božji volji!»

Murna je ujezila slavčkova samozavestna do-
mišljavost, pa ni ostal z odgovorom na dolgu.

Odvrgnil mu je: »Če bi vsi imeli tako krasen
glas ko ti, ne bi bilo nobene razlike med pevci.
Ljudje bi se kmalu naveličali in vi — slavčki,
ne bi bili prav nič posebnega!»

Slavčka je osupnil murnov odgovor, odfrčal
je in se ni nikdar več pobahal s svojim, od Bo-
ga podarjenim glasom.

Kralj, bogataš in pastir

Prevedel: K. M.

Vladal je nekoč kralj, ki je imel zelo lepo
hčer. Glas o njeni lepoti se je razširil po vsem
svetu. Prihajali so jo snubiti carjeviči in kra-
ljeviči, z vseh strani pa so jo prihajali občo-
dat ljudje. Toda njen oče jo je nameril onemu,
ki bo pametnejši od njega in se mu bo posre-
žilo, da ga prevzame.

To zve tudi bogataš v daljni deželi, pa se na-
poti proti kraljevskemu mestu. Nekega večera
pride pred hišo bogatega posestnika in ga za-
prosi za prenočišče. Gospodar sprejme bogata-
ša in ga tudi prenoči; njemu na čast zakolje
pitane prasička. Prasičjo glavo pa shrani za
pastirja, ki je pasel v planinah živino.

Ko napoči dan, krene popotnik dalje proti
namenjenemu mestu, da zaprosi kralja za hčer-
ko. Ko gre čez planino, ugleda pastirja, pa mu
zakliče: »Pomagaj ti Bog, deček! Dobro paseš.»

Pastir mu odgovori: »Pasem, da jih napasem.»
Bogataš: »Sinoči sem pri vas prenočil.»
Pastir: »Prav, da si prenočil, pot te je tja
nanesla.»

»Bogataš: »Ko sem prišel v vašo hišo, so me
pogostili s prasičkom.»

F. Fomč.

Kukavica

Na visoki lipi se je zibala kukavica in veselo
kukala. Trenutno se je skrila med veje, kjer
je lovila dolgodlake gosenice. Spet se je pri-
kazala. Bila je tik nad menoj.

Ležal sem v hladni senci ponosne lipe. Na
vrhu se je smehljalo sonce. Zelene lističe dre-
vesa so bili pretkani z zlatimi, blestečimi nit-
kami.

Zamaknjen sem poslušal kukavico.
»Kukul Kukul in še kuku!« je hitela in se
klanjala.

Tedaj sem se spomnil na svojo babico. Kadar
je kukavica spomladni prvi zakukala, je babica
segla v svoj žep in dejala:

»Moram pogledati, če imam kaj denarja! Kdor
ima denar, ko začne spomladni prvi kukavico,
ga bo imel vse leto! Kdor pa ima prazne žepce,
mu bodo vse leto ostali prazni!»

Tudi letos sem jo šele prvič slišal. Prebrskal
sem žep in našel samo — star gumb. Torej
bom imel vse leto dovolj odtrganih gumbov,
denarja pa nič!

»Tudi letos sem jo šele prvič slišal. Prebrskal
sem žep in našel samo — star gumb. Torej
bom imel vse leto dovolj odtrganih gumbov,
denarja pa nič!»

Kukavica pa še enkrat zakuka prav počasi.
In tedaj sem jo šele razumel. V svojem jeziku
mi je pripovedovala pravljico o prvi kuka-
vici. Zdaj jo še vam povem:

»Kukul! Pred leti je živela prva kukavica,
ki je prav lepo kukala: Kukul!»

Pastir: »Goste je treba vedno pogostiti z me-
som.»

Bogataš: »Tebi smo prihranili glavo.»
Pastir: »Popolnoma pravilno: Glavi pripada
glava.»

Bogataš: »Hišni otroci so jo postavili na po-
lico, pa jo je pes izmaknil in požrl.»

Pastir: »Pa za njega je tudi bila.»

Bogataš: »Tvoj gospodar je psa ubil.»

Pastir: »Ako ga je ubil, je to tudi zaslužil.»

Bogataš: »Ko so ga ubili, so ga vrgli na gno-
jišče.»

Pastir: »Kjer je ležal navadno, ko je bil še
živ, naj leži tudi sedaj, ko je mrtev.»

Bogataš zelo začudi pastirjevo bistroumnost,
mislil si, da bi bil pastir dober za kraljevskega
snubca, pa mu reče: »Vere ti svete, pridi ven-
dar malo bližje, da se še malo pogovoriva.» A
pastir mu odgovori: »Počakaj malo, da odženem
ovce domov.»

Ko se vrne, mu reče bogataš: »Namenjen sem
h kralju, da zasnubim njegovo hčer, toda kralj
mislil dati hčerko samo onemu, ki bo pametnejši
od njega. Opazil sem, da si bistre pameti, da
znaš dobro in pametno govoriti, pa mi povej:

ali si voljan iti z menoj pred kralja da mi na
kakšen način izprosiš devojko?« Pastir pristane,
se pridruži bogatašu in kmalu prispeta v
kraljevo mesto.

Pred vzhodom v kraljevo palačo ju ustavi stra-
ža ter ju vpraša, kam hočeta. A ona mu odgo-
vorita: »Greva h kralju, da zasnubiva devojko.»

Stráža odgovori: »Vsakemu snubcu so odprta
kraljevska vrata,« in ju izpusti v dvor.

Ko stopita pred kralja, spregovori bogataš:
»Pomagaj Bog, svetli kralj!« A kralj odzdravi:
»Bog vama daj vse dobro.« Nato se obrne k bo-
gatašu in reče: »Čemu si pripeljal s seboj revno
oblečenega pastirja?« Preden odgovori bogataš,
se oglasi pastir in reče: »Čeprav sem samo
slabo oblečen pastir, imam več blaga kakor oni
v lepih oblekah in zraven še tritisoč ovac. V
globoki dolini molzem, v drugi delam sir, a v
tretjo nalagam maslo.»

Kralj: »To je dobro, ko imaš toliko blaga.»
Pastir: »To ni dobro, temveč slabo.»

Kralj: »Kako more biti to slabo, če imaš to-
liko blaga?«

Pastir: »E vse maslo se mi pokvari in spre-
memi v gnoj.»

Kralj: »Žal za toliko škodo.»

Pastir: »Meni ni tega žal, temveč vesel sem se.»

Kralj: »Kako to?«

Pastir: »Vzel sem vole in pljug, oral sem
tristo dni in zasejal pšenico.»

Kralj: »Potem je pa dobro, če si posejal to-
liko pšenice.»

Pastir: »To ni dobro, temveč slabo.»

»Zakaj?« se začudi kralj.

Pastir: »Namesto pšenice so zrastle bukke in
jelke.»

Kralj: »To je bilo res mnogo škode.»

Pastir: »Nisem utrpel škode, temveč bilo mi
je v veliko korist.»

Kralj: »Kako ti je moglo biti v korist, ko ti
ni zrastle pšenice?«

Pastir: »Priletel je oblak čebel. Čebele so
posele po bukvah in jelkah, da nisi videl niti
vej niti debel.»

Kralj: »Pa to je dobro, če je priletelo toliko
čebel.»

Pastir: »To ni dobro, temveč slabo.»

Kralj: »Kako to?«

Pastir: »Pripeklo je sonce, stopilo se je sa-
tovje in med je zalil celo dolino.»

Kralj: »To je bilo res slabo.»

Pastir: »Ni bilo slabo, temveč dobro.»

»Kako to?« se zopet začudi kralj.

Pastir: »Ulovil sem bolho, zaklal jo in odr-
ter v njeno kožo spravil tristo tovorov medu.»

Tedaj kralj: »Res, lahko je lagati.»

A pastir se zasmije: »Ako je bilo lahko la-
gati, je bilo še lažje verjeti. Dovolj sem te na-
lagal, sedaj pa mi daj hčer, ker sem si jo za-
služil.» Kralj si ne more pomagati in da pastir-
ju hčer, pastir jo izroči bogatašu, a bogataš da
pastirju mnogo blaga in denarja.

Pesmi o kraljeviču Marku

(Prevaja Radivoj Rehar.)

Kraljevič Marko in Arabec.

(Dalje.)

Naglo vrne črni se Arabec,
pa poreče kraljeviču Marku:
»Zla ti sreča, vitez nepoznani!

Kakšen vrag ti pamet je premočil,
da med moje vrnili si se svate,
da ubil si moja pobratima?

Mar si nor in res ne veš ničesar,
ali sihen si tako in hraber,
ali si si svojega življenja?

A tako mi moje vere trdne,
da nategnil uzde bom kobili,
sedemkrat te v diru z njo preskočil,

sedemkrat od leve in od desne,
pa odsekal glavo ti predrzo!«
Odgovarja kraljevič mu Marko:

»Le ne laži, črni moj Arabec!
Ako Bog da in junaška sreča,
ti do mene nikdar ne boš skočil,

kaj še, da bi v diru me preskočil.«
A da vidiš črnega Arabca!
Ko nategne uzde z roko močno,

izpodbode urno še kobilo —
že zares ga preskočiti hoče.
A ne dá se prehiteti Sarec;

naglo dvigne se na nogi zadnji,
v besni jezi na kobilo plane,
pa z zobmi za glavo jo zagrabi,

desni uheli gladko ji odgrizne,
da oblije vso jo kri rdeča...
Da bi mogli videti in čuti,

ko junak se na junaka vrže!
Prvi vrže se Arab na Marka,
a ubiti vendar ga ne more,

kakor tudi Marko ne Arabca.
Čuje sabelj se žvenket glugeči,
rujeta se štiri ure dolge...

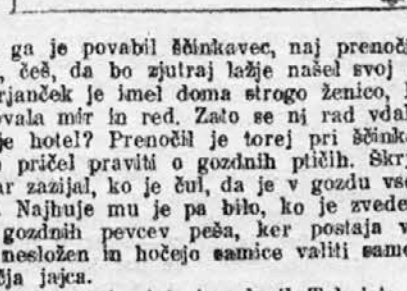
Ko prepiča črni se Arabec,
da močnejši kraljevič je Marko,
na kobili se obrne svoj,

pa pobegne naglo po Štambul...
Zasleduje Marko ga na Sarcu;
a hitrejša mlada je kobila,

nagla je, ko vila na planini,
ubežati konju hoče Sarcu.
Taktat Marko topuzino vzame,

zavihti jo, s silno silo vrže,
zamaknil v rožno zarjo, da je padajoč na zem-
ljo zgrešil pravo smer. Kako tudi ne, saj je
še padajoč strmel z odprtim ključkom kvišku.

Ko je torej padel na tla, se ni znašel v svo-
jem gnezdu sredi žita, temveč v mrkem gozdu.
Kar prestrašil se je.

Pa ga je povabil ščinkavec, naj prenoči pri
njem, češ, da bo jutraj lažje našel svoj dom.
Škrjanček je imel doma strogo ženico, ki je
zahtevala mir in red. Zato se ni rad vdal. Pa
kaj je hotel? Prenočil je torej pri ščinkavcu,
ki je pričel praviti o gozdnih pticah. Škrjanec
je kar zazijal, ko je čul, da je v gozdu vse na-
robo. Najhuje mu je pa bilo, ko je zvedel, da
rod gozdnih pevcev peša, ker postaja vedno
bolj neosložen in hočejo samice valiti samo ku-
kavičja jajca.

Škrjanec se je zjutraj poslovil. Takoj je našel
svoj dom. Zadovoljen se je spustil v gnezdo,
kjer mu je stroga ženica pričela peti svojo pe-

da med pleča prileti Arabcu...
Zruši s sedla črni se Arabec,
urno Marko glavo mu odseka,
pa ujame še kobilo mlado
in se vrne v Carigrad ponosni.
A nikjer več svatov ni arabskih;
sama tamkaj mlada je carična
sredi bale dragocene svoje,
sredi silnih vseh zakladov mnogih.
Prime Marko sultanovo hčerko,

pa popelje jo na dvor visoki
in poreče carju počitku:
»Evo, sultan, tu je hčerka tvoja,
tu pa glava črnega Arabca,
tu še bala carska, dragocena,
ki si hčerki svoji jo pripravil...«

Pa obrne Marko konja Sarca,
vrne spet se v svoj kraljevski Prilep...
Kadar zjutraj jutro prebudi se,
pošlje sultan sedem voz blaga mu
in darilo carične — perilo,

ki ni tkano in ne izrezljano,
ne voščeno in ne narejeno,
ampak vilito iz kovine drage;
zraven zlato pošlje mu stolico,
po stolici kača se ovija,

glavo dviga — kot bi živa bila —
v žrelu njenem kamen dragoceni
kakor zvezda vrh neba se sveti —
v solncu in pa v najtemnejši noči;

dalje sabljo, sabljo okovano,
na njej trije zlati so ročaji,
trije kamni v njih so ukovani —
vredna sablja tri je carska mesta;
a naposled pošlje mu pravico,

da vezir ne sme ga umoriti,
dokler carja samega ne vpraša.
Vse to pošlje kraljeviču Marku:
»Evo tu ti, kar sem ti obljubil!

Ako zmanjka ti blaga in novcev,
pridi zopet k carju počitku!«
(Konec.)

Uganke

Malih nas je bratcev pet
in smo vsi iz ene hiše,
skupaj vedno se tiščimo —
pa se vsak drugače piše...

Rešitev prejšnje uganke: A pri l. Pravil-
nih rešitev smo prejeli 23. Nagrada je žreb
določil: Meliti Fabianijevi, učenki IV. r. v
Dolnji Lendavi. Rešitve današnje uganke
bo prejemale uredništvo »Mladega Jugoslo-
vana« v Mariboru, Aleksandrova cesta 24,
do srede, dne 22. t. m. opoldne.

sem, ki ni bila preveč ubrana, saj je škrančica
v sveti jezi pozabila vse note in takte.

Naposled jo je mož vendarle potolažil in se
dvignil v sinje višave. Spomnil se je na gozdne
pevce in kar ožalostil se je. Zapel je tako otoč-
no, da je še njegova ženica zaplakala, ko ga je
čula.

Škrjančeva pesem je bila tako mila, da je
sam Bog dejal:
»Vidiš gal! Kako danes lepo poje!»

Odprl je zlato nebeško okno in poslušal. Škr-
janec se je dvigal vedno višje in je naposled
pel tik pod oknom.

Bog je stegnil roko in ga postavil na podboje.
»Še eno zapoje!« je ukazal Stvarnik. Škrjanec
je zapel. Glas se mu je tresel same miline in
nežnosti, ko je gledal božje obličje.

Preden je škranec odplul nazaj na zemljo,
se je spomnil gozdnih ptic in potožil je Stvar-
niku.

»Vem! Vse vem! Toda res mora biti zelo
hudo, da se še tebi smilijo zaslepljeni gozdni
ptiči. Kukavica bo kaznovana in drugi ptiči
ne bodo več tako oboževali. Moram jo kazno-
vati zaradi njene požrešnosti!« je odgovoril Bog
in škrančeka odslavil.

Naslednji dan je pa prihitel ščinkavec k škr-
jancu z veliko novico:

»Ptička-kukavičja se je popolnoma spreme-
nila. Kar čez noč je dobila pepelnato barvo.
Prav taki so tudi mladički. Še jajčeca so zgu-
bila blestečije sij!»

Odlej ptice ne ljubijo več kukavičjih jajčec
in se ne ponašajo z njimi. Vsaka ptičja mati
se boji kukavičjih jajec, ker ve, da bodo kuka-
vice, ki jih bo izlegla, spodrinile njene mladiče.
Kajti gozdni prebivalci ljubijo spet svoje mla-
dičke, odkar so kukavice zgubile svojo krasoto.

»Kuku!« je še enkrat zakukala moja znanica,
me zvedavo pogledala in odletela.

Kako naj si vzgojimo ženski naraščaj

Dne 9. t. m. je imelo društvo učiteljic zborovanje, čegar glavna točka je bilo predavanje učiteljice ge. Julije Čučkove o temi »Vzgoja deklet med šolsko dobo«. V uvodnih besedah je formulirala predavateljica smoter ženske vzgoje, ki naj oblikuje duševno močno, v mišljenju samostojno, v čustvovanju čisto, v presojanju pravično in uvidevno, v študiju in delu vztrajno ženo, ki bo možu enakovredna tovarišica in tekmovalka. V dosegu tega smotra si mora učiteljica — vzgojiteljica zahtevati smernice, ki naj vodijo njeno vzgojno delo in vpliv. Predvsem je povdarjala potrebo, vzgojiti v dekletih čut za domačnost. Dom naj jim bo svetišče, ki naj ga skušajo olepšati, zatočišče, kjer najdejo vedno uteho in tolažbo. Važno je treba polagati tudi na vzgojo socialnega čuta, kajti žena mora imeti vedno razumevanje za trpljenje svojega bližnjega, zato naj se že deklice v šoli navajajo, da se znajo pogledati tudi v druge. Že v šolski dobi naj učiteljica predoči deklicam pomen in smisel dela ter naj uporabi vsako priliko, da jih navaja k marljivosti in vztrajnosti pri delu. Vsako delo bo uspešno šele tedaj, če mu bo gibalo od početka do konca neumornost, prevdarnost in veselje. Geslo pri delu bodi: ne delati, ker moramo, ampak ker hočemo, ker nam delo izpopolnjuje življenje.

Važen vzgojni faktor je tudi duhovna naobrazba. Pri tem moramo vedno paziti, da podamo tudi njen najmanjši drobec tako, da bo dekletu služil v praktičnem življenju. Tudi vzgoja zna-

čajna naj se ne zanemarija in naj se že zgodaj zatirajo pri deklicah vse one negativne lastnosti, ki jih smatrajo nekateri za posebnost ženske: klepetavost, radovednost, nečimurnost. Že v šoli naj se vcepi deklici — bodoči ženi smisel za pravo nego telesa, da bo mogla kljubovati napotom, ki jo čakajo v življenju.

Predavanju je sledila živahna debata. Zlasti so poslušalke povdarjale, da treba upoštevati tudi vse druge naloge žene, zlasti žene, ki je v službi. Treba pa je tudi gledati v obraz realnosti življenja, ki je dom temeljito spremenilo za večino ljudi. Nekdaj je dom nudil dekletu preskrbo, zatočišče, skratka vse — dokler se ni omožila in si ustvarila novega doma. Toda danes nudi tudi kmetska hiša dom samo tistemu, ki se priženi nanj, drugi morajo iti pa s trebuhom za kruhom. Dekle iz delavskih in takozvanih srednjih slojev, pa tudi če se omoži, s tem še ni rečeno, da bo odslej samo mati in gospodinja v domu, kajti velika večina jih ostane še nadalje v službi. Torej mora biti danes vsa vzgoja doma in v šoli usmerjena tako, da uspešno pripravi dekle za gospodarsko samostojnost ter vobče za samostojnost v življenju, ki jo pri današnjih dekletih in ženah še zelo pogrešamo. Zavedati se mora zlasti učiteljica, da more šola za samostojnost usposobiti ženo, da bo uspešno tekmovala v borbi za obstoj ter ji ustvarilo poleg moža vzporedno, a ne podrejeno mesto.

Hitlerite iskati službe pri boljševikih ali morda gđ. Boljševika pri narodnih socialistih? Prenapetost je pri imenih še najbolj napačna!

Otok brez bakterij

Za bolne na pljučih ni ničesar važnejšega, nego čist zrak, brez bakterij. Posebna raziskovanja, ki jih je vodil nedavno neki znanstvenik Centralnega geofizikalnega observatorija v Leningradu, so dokazala, da je Novaja Zemlja v Polarnem morju popolnoma brez bakterij. Ustreljena divjačina, zrak, voda, led in prah, vse je popolnoma brez vsakih klic. Sveže meso, ki je bilo na otoku izpostavljeno vetru in vsakršnemu vremenu, ni kazalo po osmih mesecih najmanjšega znaka gnilobe. Tudi v vsej ogromni Sibiriji ne poznajo jetike.

2000 let stari tulipani

V južni Angliji so opazili na mestih, ki se nahajajo v bližini razvalin zimskih taborišč, da cvetejo vsako spomlad mali rdeči tulipani. Ti tulipani so čisto različni od vseh drugih vrst angleških tulipanov in se dobe le v bližini starorimskih izkopnin. Točna preiskava je pokazala, da leže čebulice teh tulipanov v globini 1½ metra pod zemeljsko površino. Ker je ta globina celo pri divjih cvetlicah neobičajna, si te čudne prikazne ne znajo tolmačiti drugače, nego da so te tulipane prinesli s seboj še stari Rimljani in jih posadili. Čebule leže najbrž že 2000 let v angleški zemlji in so se tekom tega časa čedalje bolj pogrezale, prav tako, kakor so se pogrezale razvaline nekdanjih rimljanskih naselbin.

Žensko gledališče v Italiji

O priliki letnega zborovanja umetnic in poklicno zaposlenih žen v Rimu je bilo sklenjeno, da se ustanovi v Italiji žensko gledališče, kjer se bodo igrale samo igre ženskih avtorjev. Eventuelno bodo igrale samo ženske, katere bodo prevzemale tudi moške vloge. To naj bi bilo izjemno gledališče, kjer bi se igrale samo moderne stvari, ki jih druga gledališča ne sprejemajo.

hity

d. z. o. z.

LJUBLJANA

POMLADANSKE NOVOSTI

Gospodinjstvo

Kako naj štedim?

Ko govorimo o štedenju, ne mislimo samo na denar, ki ga stavimo na kupček ali ki ga nosimo v hranilnico, marveč predvsem na kolikor mogoče racionalno uporabo naših — večinoma zelo skromnih — dohodkov. Priporočiti je pri tem, da so v pretežni večini žene oskrbnice moškega zasluga, kar se čisto pozablja. Neglede na poklicno zaposlene žene, ki že itak samostojno razpolagajo s svojimi dohodki, je statistično dokazano, da gre večina moškega zasluga skozi ženske roke. V posameznih slučajih brez dvoma žena v znatni meri sodoloča, ako že ni ona sama merodajna, ali in na kakšen način naj se štedi. Počasno in mučno zbiranje pare k pari je brez dvoma ženski naravi mnogo bližje nego moški. Ravno zato se mora vsaka gospodinja poučiti o najracionalnejšem načinu gospodinjstva.

Današnje gospodarske razmere gotovo niso najboljše za štedenje, saj je nešteto družin, ki kljub najresnejši volji nikakor ne zmorejo, da bi si prišlele tudi najmanjšo svoto za kako silo in potrebo.

Je pa tudi precej gospodinj v srednjih slojih, ki bi radi štedile, mislijo pa, da tega ne morejo storiti iz dozevnega pomanjkanja sredstev. Takim ženam seveda ni pomagano, ako jim na podlagi njihovih dohodkov na dolgo in široko razkladam ter jim skušamo dokazati, da bi le lahko kaj prišlele. Naše bodo vedno sto izgovorov, in kdor bi jih hotel poučiti, bi dosegel le nasprotno. Tudi različni pripomočki in nasveti za pravilno vodstvo gospodinjstva nimajo v takih primerih nobenega uspeha. Edina rešitev uganke v takih slučajih je: knjigovodstvo. Najmočnejši argument, s katerim je mož vedno skušal dokazati ženi-gospodinji manjvrednost njenega dela, je bil vedno ta: »Saj nimate niti knjigovodstva!« In res je ta-

**Vedno
prihajajoče
novosti!**

**A. & E. SKABERNÉ
LJUBLJANA**

ko, da občuti večina žen poseben odpor proti knjigovodstvu. In vendar je žena nagnjena k praktičnosti in se navadno ne plaši truda, če ravno ni uspeh takoj očividni. Vpisovanje izdatkov vzame precej časa in poda večkrat le dokaz črno na belem, da je prispevek za gospodinjstvo nezadosten; seveda pa tudi ravno tako lahko dokaže, kako nesmiselno se je denar potrošil. In to je ravno, kar hočem prečiti z gospodinjstvom. Nepravilna razdelitev izdatkov onemogoča, posebno pri skromnih prejemkih, vsako pametno vodstvo gospodinjstva. Globlji pomen gospodinj-skega knjigovodstva ni pismeno dokazati, da se je denar izdal, pač pa dognati, da li so se obstoječa sredstva potrebam primerno razdelila. To je v prvi vrsti dolžnost gospodinjke, ki je odgovorna za to, kar izda. Z gospodinj-ske knjige, ki ji nudi možnost lastne kontrole, ji je znatno olajšana njena odgovornost. Tudi v gospodinjstvu velja danes geslo: racionalizacija, t. j. s čim manj moči, časa in denarja skušati doseči čim večji uspeh. Štediti je mogoče le ob dobro premišljenem vodstvu gospodinjstva, ob jasnem pregledu razpoložljivih sredstev na eni strani in potreb gospodinjstva na drugi strani. Le tedaj si bo gospodinja lahko v svesti, je li svoje dohodke pravilno in potrebam primerno razdelila, ako vodi gospodinjstvo po določenem načrtu in si vse pregledno zapisuje.

Tudi iz pravne strani ima knjigovodstvo v gospodinjstvu svoj pomen. Če se je gospodinja enkrat pripetilo, da je izgubila pohotnico od trgovca in jo ta v drugi terja, lahko dokaže na podlagi svoje knjige, da je račun že plačala. Gospodinske organizacije polagajo zato veliko vrednost na gospodinsko knjigovodstvo ter ga povsod priporočajo in uvažajo. Ni treba, da je to knjigovodstvo bogve kako komplicirano. Je lahko čisto enostavno, samo da je pregledno.

»Gospodinski kolektor«, ki ga izdaja vsako leto »Jugoslovanska Matica« (Ljubljana, Selenburgova ul., cena 20 Din) je naša nazprimernejša in najbolj praktična knjiga za gospodinsko knjigovodstvo. V to knjigo lahko vsaka gospodinja z malim trudom zapisuje svoje izdatke in bo vedno imela točen pregled, kako je uporabila svoja sredstva, kje in kako lahko kaj prišle. Gospodinja, ki je enkrat poskusila in se privadila vpisovanja svojih izdatkov, ne bo tega nikdar več opustila. Ščasoma ji postane naravnost potreba, da primerja izdatke od meseca do meseca, ali sedanje izdatke z izdatki prejšnjih let. Tako primerjanje in razmišljanje je v gospodinjstvu zelo zdravo, ž njimi se gospodinja obvaruje marsikaterega nepremišljenega izdatka, ki bi jo utegnil spraviti v nepriliko in v še večje denarne težave.

Najpomembnejše žene Zedinjenih držav

Neki veliki ameriški list je objavil imena dvanajstih najpomembnejših žen v Ameriki, katere je izbrala posebna komisija. Citateljica dotičnega lista so imenovala 2786 znamenitih žen, izmed katerih so bile izbrane te: Grace Abbott, predsednica velike mladinske organizacije; Jane Addams, znana pionirka na social. polju; Cecilia Beaux, slikarica in direktorica »American Federation of Arts«; Marta Berry, ki ima velike zasluge za vzgojo otrok goratega juga; romanopisna Willa Cather; Carrie Chapman-Catt, boriteljica za žensko volilno pravico in za mir; Grace Coolidge, žena prejšnjega predsednika; Minnie Maddern-Fiske, gledališka igralka; Helen Keller, gluhaonema in slepa pisateljica; Florence Rena Sabin, edina ženska članica Nacionalne akademije znanosti; pevka Ernestine Schumann-Heine in Mary E. Woolley, ki je že 30 let predsednica Mount-Holyoke-College-a.

Razgled po ženskem svetu

Belgija

Mlle Dejardin je predložila z nekaterimi poslanci vred zakonski načrt o delu žen in otrok. Po tem načrtu naj bi se zaposliti deklici šele po 14. letu, deklice pa po 16. letu. Deklice naj bi se do 16. leta pripravile najprej za svoj poklic kot hišne gospodinjke in naj bi se ne sprejemale v tovarne, dokler bi ti ne dovršile svoje gospodinske vzgoje. Ta načrt se strinja z drugim, po katerem bi bile vse 14—16-letne dekleta primorane učiti se teoretične in praktične gospodinjstva.

Cehoslovaška

Češka igralka in pisateljica Olga Scheinpflugova je spisala novo igr. »Okence«, ki jo bodo igrali še tekom te sezone v Narodnem divadlu v Pragi.

Angleška

Miss Evangeline Edwards, učiteljica na šoli za orientalski študij v Londonu, je prva Angležinja, ki je dosegla doktorat v orientalski literaturi. V svoji doktorski tezi je obdelala Tangovo perijodo, najvažnejše kitajsko literarno dobo, okrog l. 800 po Kr.

Norveška

Mlada Norvežanka, Gudrun Trogstad, je nedavno temu položila izpit ladijskega kapetana. Sedaj si je nabavila lastno ladjo »Hegöy«, s

katere bo vozila po Mjøsenu, največjem norveškem jezeru, kjer bo njena ladja ena izmed najhitrejših. Mlada Norvežanka bo sama vodila svojo ladjo.

Turčija

Gospa Suad je kot prva Turkinja položila kirurški izpit. V dosegu svoje diplome je imela izvršiti težko operacijo v prisotnosti petnajstih avtoritet. Gospa Suad upa, da bodo še druge Turkinje sledile njenemu vzgledu, ker ravno Turčija zelo potrebuje ženske zdravnike.

Avstrija

Gospa Franz Brunner-Pekarek je ustanovila na Dunaju »Splošno zvezo staršev za pomoč in zaščito brezposelnih mladincev, kateri organizaciji predseduje sama. Pozvala je vse starše, oskrbnike, učitelje, predstojnike in zastopnike vseh mladinskih ustanov ter prijatelje mladine k skupnemu delu, da pomagajo mladini do boljše, življenja vrednejše bodočnosti. Poziva pa tudi mladino vseh slojev, da pomaga pri temu plemenitemu delu, brez razlike vere in politične pripadnosti. Odbor je sestavljen iz znanih osebnosti vseh poklicev obojega spola.

Desetletnica Kola jugoslovanskih sester v Ljubljani

Kolo jugoslovanskih sester v Ljubljani slavi letos desetletnico svojega obstanka. Dne 26. t. m. se bo vršila slavnostna skupščina v dvorani novega trgovskega doma; na predvečer, v soboto 25. t. m. se bo pa vršil slavnostni koncert v veliki dvorani »Uniona«. Zunanji gostje bodo deležni znižane vožnje na železnici.

Razno

»Hitlerite« in »Boljševik«

Neki nemški zakonski par je hotel svojo novorojeno hčerko imenovati »Hitlerite« na čast voditelju nemških nacionalnih socializmov. Civilni urad dotičnega mesta pa ni hotel vpisati tega imena, radi česar je oče vložil tožbo proti civilnemu uradu. Sodišče je razsodilo, da mora civilni urad vpisati otrokovo ime, kakor zahtevajo starši, z ozirom na to, da so bila vpisana tudi že druga slična imena, kakor »Boljševik«, »Stahlhelmin« itd.

Kako pa bo, če se bosta gospodični »Hitlerite« in »Boljševik« navzeli drugačnih nazorov, nego jih zastopajo njihovi starši in bosta pristajali drugih političnih strank? Kako bo, če se bo čez dvajset let boljševik zagledal v gospodično »Hitlerite« ali nacionalni socialist v gospodično »Boljševiko«? Ali če bo morala gđ.

Konfekcija „Elite“ Prešernova ulica 7-9 priporoča, da si ogledate brezobvezno bogato zalogo damskih in moških plaščev ter oblek

Ouida: Farnmor Roman

Lionel Caryl je obstal v senci drevesne utice ter gledal za njo. Izza njenih najbolj zgodnjih otroških let, od trenutka, ko je usoda privedla ljubko siroto v »Zatišje«, jo je on spremljal pri vsakem koraku in bil ljubosumen na sleherni njen smehljaj. Tudi Lucilia mu je bila zelo udana, saj je bila sama pristrčnost in ljubezen. Toda že kot deček je občutil to, kar zdaj: dva človeka sta imela v njenem srcu prednost pred njim — rajnik, ki ga je zvesto hranila v spominu, in oni, ki sta ga ona in svet priznavala za njenega varuha.

In ta je sedel zdaj v globoki alkovi nekega obočnega grajskega okna. Pri nogah mu je sedel pes gonjač, njegovo obličje pa je spominjalo na državnik in zarotnike, kakršne sta slikala Rembrandt in Velasquez. Njegovo oko je postalo bolj raziskujoče in prodirno, čelo mogočnejše, a obličje mrzlejš in še bolj zagonetno, kakor je bilo v njegovih mladih letih. Sicer pa se ni dosti izpremenil.

Farnmor, ki je bil sam sebi Bog in zakon, si je z železno roko izklesal življenje. Njegovo častihlepije, ki ga je strast navidezno popolnoma potrla, je znova oživel; pustil je diplomatski poklic in se posvetil notranji poli-

tiki svoje domovine. V boju strank je iskal in našel oblast, po kateri je hlepel od svojih mladih let.

Solnčni žarki so se poigravali zunaj z drevesnimi listi, valovje oceana so se poredno podili po žarečem obrežnem pesku, toda obličje njega, ki je sedel v senci, je izražalo topo, brezupno žalost, katere se ni mogel iznebiti. Ta mož ni bil strog in neprizanesljiv do drugih, ampak tudi do sebe. Kesanje je tisočkrat preslabotna beseda, ki bi mogla povedati to, kar je on občutil zaradi svoje preteklosti.

Nenadoma je v žarki solnčni svetlobi vstala pred njim neka senca; Farnmor je dvignil pogled in zagledal mlado bitje, na katero ga je vezala prisega. Skrbeti za njo si je naložil za pokoro. Njeni plavi lasje z zlatim sijem so tekmovali s sijem solnčne luči. Pristrčne oči so zrle vanj kakor temno nočno nebo in so mu govorile dobrodošlico bolj, kakor če bi ga pozdravila z besedami.

Lord Cecil je vstal in poljubil k njemu prihitelo deklico po očelovsko na čelo; ona pa mu je vsa srečna stisnila roko.

»Končno ste zopet prišli k nam,« je zkliznila. »Kako dolgo vas nismo videli!«

»Ali si me želela videti?«

»Vedno vas rada vidim.«

Nasmehnil se je; njen odgovor ga je vzradostil. Več let si je prizadeval pridobiti si ljubezen tega mladega bitja, in taka zatrdila so mu dokazovala, da izpolnjuje, kar je dolžan Errollu.

»In ti se čutiš — si v resnici popolnoma srečna, Lucilia?« jo je vprašal.

Mlada deklica se je veselo zasmejala.

»Kolikokrat ste me to vprašali!« je odgovorila. »Seveda sem srečna. Vse moje življenje je sreča. Ne vem, kaj je trpljenje.«

»Hvala Bogu.«

Ko jo je pogledal, si je zasenčil z roko oči in sicer stroge poteze njegovega obličja so se nekoliko ublažile.

»Izpremenila si se, Lucilia,« je rekel, ko je padla zaupno na kolena pred njim in se ga nežno oklenila kakor hčerka očeta.

Neverno ga je pogledala.

»Jaz da sem se izpremenila? V teku pol leta?«

»Pol leta v tvoji starosti je mnogo. Iz otroka je čez noč dama.«

»Toda jaz nisem še to in tudi nečem biti. Kot otrok sem bila tako srečna, da bi najrajši vedno otrok ostala. Bojim se nove življenjske dobe.«

»Nikar, otrok!« Farnmor je v vnujo prijel dekličino roko. »Ne smeš se bati. Karkoli te v življenju zadene, zanesi se name. V kolikor je v moji moči, ti tudi v bodočnosti nič ne bo kalilo sreče.«

Nežna naklonjenost, ki jo je čutil do Lucilie, je bilo njegovo edino nesebično čuvstvo, ki se je porodilo iz kesanja in iz skoraj bolne teje, da bi zvesto izpolnil Errollovo zadnjo željo. Bil je to njegov edini rahločuten, čist izraz človeške ljubezni.

Službene objave

Razglasi kraljevske banske uprave

II No 9822/1

991

Razglas

Za delomrčne in izkoriševalce občin-
skih podpor se proglašajo sledeče osebe:

Kumer Franc, pekovski pomočnik, pristo-
jen v občino Šmartno ob Paki, srez Gor-
njegrad.

Nemec Viktor, rojen 15. novembra 1873,
pristojen v občino St. Peter, srez Maribor
levi breg.

Sramel Anton, rojen 4. junija 1882 in
njegova žena Katarina, 30 let stara, pristo-
jna v občino Gorica, srez Maribor desni
breg.

Zupan Ivan, rojen 1883, natakar, pristo-
jen v občino Begunje, srez Radovljica.

Sagaj Jakob, rojen 5. junija 1897, pristo-
jen v občino Ljutomer, srez Ljutomer.

Pušenjak Srečko, rojen 5. maja 1893, pristo-
jen v občino Ljutomer, srez Ljutomer.

Krule Josip, rojen 1. februarja 1912, pristo-
jen v občino Kapela, srez Brežice.

Vidic Karol, rojen 11. novembra 1889,
pristojen v Ljubljano.

Petec Anton, rojen 6. aprila 1875, pristo-
jen v Peki, srez Maribor, desni breg.

Golob Julij, rojen 12. decembra 1909,
pristojen v občino St. Rupert, srez Krško.

Cehner Viktor, rojen 15. junija 1898,
pristojen v občino Sleme, srez Maribor, le-
vi breg.

Verhek Miha, rojen 31. avgusta 1891, pristo-
jen v občino Topolšica, srez Slovenjgra-
dec.

Zupan Anton, rojen 25. marca 1903, pristo-
jen v občino Zagorje, srez Smarje.

Jelič Ema, rojena 19. decembra 1912,
pristojna v občino Jezerane, srez Brinje.

Vukobratovič M. Nikola, rojen 1904, pristo-
jen v občino Bjelovar, srez Bjelovar.

Kardaš Ivan, rojen 1911, pristojen v ob-
čino Sunja, srez Petrinja.

Rajković Pavao, Rajković Katica, pristo-
jna v občino Dobar, srez Otočac.

Magič Rok Mate, rojen 1874 u Kelemenu,
občina Jalžabet, srez Varaždin.

Pirin Imbro, 25 let star, iz Potoka, obči-
na Popovača, srez Kutina.

Balen Ivan, rojen 1903, pristojen v ob-
čino Lovinac, srez Gračac.

Tepeš Stjepan, rojen 1885, pristojen v
občino Hum na Sutli, srez Pregrada.

Vukšan Marko, rojen 1896, in Vukšan
Jozo, rojen 1898, pristojen v občino Viro-
vitički Lukač, srez Virovitica.

Baljić Osman, rojen 1884, pristojen v ob-
čino Opara, srez Travnik.

Jagodić Marica, rojena Petijević, 27 let
stara, pristojna v občino Šujica, srez Livno.

Gavišić Marko, rojen 1902, pristojen v
občino Nerežišće, srez Supetar.

Palaškić Meho iz Planinice.

Hević-Refik iz Gjurše.

Čajlak Suljo iz Gračanice.

Česić Mato iz Mošćana.

Blatančić Janja iz Zlavasti, pristojni v
občino Vrbaska, srez Bugojno.

Dugančić Ivan, 33 let star, pristojen v
občino Čerin, srez Mostar.

Ricov Božica, rojena 1910, pristojna v
občino Preko, srez Preko.

Vučević Milan, 30 let star, pristojen v
občino Ključ, srez Ključ.

Rifat Sečić, Kapetanović Sulejman,

Migic Stjepan in Suljić Hamka, pristojni
v občino Derventa, srez Derventa.

Matić Stipan, rojen 1904.

Bendić Karlo, rojen 1913, pristojen v ob-
čino Gornji Smrtići, srez Prnjavor.

Božić Ana, 28 let stara.

Komljen Ivka, 27 let stara.

Kajtaj Stana.

Branković Zorka, 25 let stara,

Kajtaj Gjuja,

Čavlović Mirko, 29 let star,

Grigijević Haralđižbro,

Ališić Alija, pristojni v občino Sasina,
srez Samski most.

Dugančić Ivan, 33 let star, pristojen v
občino Čerin, srez Mostar.

Ahmetkadić Ibrahim, rojen 1891, pristo-
jen v občino Tešanj, srez Tešanj.

Bogojević Milan, rojen 1881, pristojen v
občino Bace, srez Mrkonjić.

Lukač Jovanka, 20 let stara, pristojna v
občino Klačnice, srez Banja Luka.

Siljak Ramadan Salkin in Jokić Golub,
pristojni v občino Bos. Gradiška, srez Bos.
Gradiška.

Sventek Franjo in Bajrić Ahma, pristojni
v občino Vel. Hova, srez Prnjavor.

Sokolović Rudolf in Hadžić Hasan, 25
let star, pristojna v občino Bos. Brod, srez
Derventa.

Selimović Suljibeg Suljo, Mujić Mujo, 18
let star in Mujić Čeba, 18 let star, pristojni
v občino Vel. Hova, srez Prnjavor.

Spirić Todor, rojen 1883,

Iović Andrija, rojen 1893,

Muharem Bojić, rojen 1893, pristojni v
občino Prujavor, srez Prujavor.

Topić Omer, Fazlić Suljo, Oruč Osman,
Oruč Edhem, Zenkić Draguna, Kararić Mi-
na, Mešinović Omer, Hakić Camil, Pijanić
Obro, Joldić Mahmut in Grujić Šavan, pristo-
jni v občino Kozarac, srez Prijedor.

Sabanović Avdija Mujin, pristojen v ob-
čino Podgora, srez Visoko.

Jukić Mara, 35 let stara,

Mikulić Ivka, 50 let stara,

Pervan Marjan, 50 let star,

Batarilo Marko, 24 let star,

Ivandić Ante, 50 let star,

Mijatović Kata, 55 let stara,

Matić Kata, 21 let stara,

Dundžer Ivka, 45 let stara,

Hereg Mauda, 45 let stara,

Bjelčević Audža, 26 let stara,

Simunović Ivka, 35 let stara,

Alisapahović Mehmedalija, 35 let star,

Lazarević Miodrag Vladimirov, pristojen
v občino Užice, srez Užice.

Galina Lazar, rojena 1886.

Galović Božo, rojen 1878.

Srbotina Kuldija in Čengić Sejd-Alija,
rojen 1903, pristojen v občino Kalinovnik,
sreska izposlavlja Kalinovnik.

Saković Osman Ibrov, Kraina Uzeir Re-
šidov, Kraina Alija Rašidov, Kraina Ibro
Šaćirov, Biberović Adem Salkov, Biber-
ović Ibro Salkov, Biberović Bimba Salkov,
Biberović Suljo Salkov, Biberović Mehmed
Salkov, Bize Nazif Suljov, Baković Hamza
Zahirov, Baković Šaban Zahirov, Pošković
Husnija Pašov, Miletić Pero Mićov, Kuštrić
Ferida Hamzina, Tadić Velimir Božov in
Tadić Vladimir Božov, pristojni v občino
Gacko, srez Gacko.

Arnaudović (Arnaut) Hadžira, zv. Fatina
Talova, rojen 5. julija 1914.

Salihović Murat Mehmedov, rojen 1898,

Bekrija Bego Mehmedov, 65 let star,

Jamaković Mehmedalija Sačkov, 35 let
star.

Piljevljak Paša zv. Haša Zulofova, rojena
1910.

Hadžić Hasiba Bečirova, 17 let stara,

Hodo Safija Alijina (Tahirova) 17 let
stara, pristojni v občino Vraniči, srez Foča.

Kraljevska banska uprava Dravske
banovine,

8. aprila 1931.

Razglasi sodišč in sodnih oblastev

A 49/31—2.

1020 3—2

Oklic, s katerim se sklicujejo sodišču neznani dediči.

Franc Bramor, posestnik v Dragi, nezna-
nega bivališča v Ameriki, je z dnem 13.
marca 1931. mrtvim proglašen in ni zapu-
stil nobenega sporočila poslednje volje.

Je li kaj dedičev, sodišču ni znano.

Gosp. Mehleta Antona, posestnika v Sp.
Dragi št. 23, postavlja sodišče za skrbnika
zapuščine.

Kdor hoče zahteviti zapuščino za se, mo-
ra to v enem letu od danes naprej javiti so-
dišču in izkazati svojo dedinsko pravico.

Po preteku tega roka se bo zapuščina,
v kolikor so zahteve izkazane, izročila, v
kolikor se to ni zgodilo, se bo zasegla dr-
žavi v prid.

Okrajno sodišče v Višnji gori, odd. I.,
dne 11. aprila 1931.

Vpisi v trgovinski register.

Vpisala se je nastopna firma:

386. Sedež: Škofja Loka, kolodvor.

Dan vpisa: 23. marca 1931.

Besedilo: Joško Veber, trgovina z lesom
in mešanim blagom, Škofja Loka — kolo-
dvor.

Obratni predmet: Trgovina z lesom in
mešanim blagom.

Imetnik: Veber Joško, trgovec v Škofji
loki — kolodvor.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani,
odd. III., dne 21. marca 1931.

(Firma 286/31 — Gr. A VII 49/1.)

Vpisale so se izpremembe in
dodatki pri nastopnih firmah:

387. Sedež: Podnart.

Dan vpisa: 23. marca 1931.

Besedilo: Pogačnik & Fister, lesna trgo-
vina v Podnartu.

Izstopil je javni družabnik Fister Ivan,
vsled tega je prenehala javna trgovska
družba.

Edini lastnik tvrdke je odslej Pogačnik
Anton, trgovec v Podnartu št. 13.

Besedilo firme in način podpisovanja
ostane neizpremenjeno.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani,
odd. III., dne 21. marca 1931.

(Firm. 248 — Rg A V 6/2)

388. Sedež: Ljubljana.

Dan vpisa: 28. marca 1931.

Besedilo: Emajl, družba s o. z.

Izbrise se poslovođa Bulo Franjo, vpiše
pa kot poslovođa Demšar Jože iz Ljublja-
ne VII., Jernejeva cesta št. 8.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani,
odd. III., dne 28. marca 1931.

(Firm. 312 — Rg C IV 251/2.)

*

389. Sedež: Ljubljana.

Dan vpisa: 28. marca 1931.

Besedilo: Lux, družba s o. z.

Glasom odstopne pogodbe o izpremembi
družbene pogodbe z dne 27. junija 1930.,
op. št. 16.753, z dne 20. marca 1931., op. št.
17.760, se je izpremenila točka »Petič«
družbene pogodbe z dne 27. junija 1930.,
op. št. 16.753.

Izbrise se poslovođa Baebler Viktor, tr-
govec v Ljubljani, Langsova ulica št. 26.
Poslovođa Heinrichar Minko in Heinrichar
Fran mlajši zastopata družbo sodno in iz-
vensodno samostojno in podpisujeta firmo
družbe vsak zase samostojno na ta način,
da pod pisano, tiskano ali s štampiljo odti-
snjeno besedilo tvrdke pristavita eden iz-
med poslovođj lastnoročno svoj podpis.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani,
odd. III., dne 28. marca 1931.

(Firm. 300 — Rg. C IV 181/2.)

*

390. Sedež: Celje.

Dan vpisa: 1. aprila 1931.

Besedilo firme: Javno skladišče in pre-
vozna družba, d. d. v Celju.

Izstopili so iz upravnega sveta: Ster-
mecki Rudolf, Ravnikar Rudolf, Strupi
Fran, Gruđen Mirko, König Franc (Josip),
Leskošek Franc in Alnoch Kurt.

Vstopili so v upravni svet: Himmer
Robert, prokurist pri tvrdki Zangger v
Celju, Kralj Drago, ravnatelj celjske po-
sojilnice v Celju, Skaza Josip, ravnatelj
Ljubljanske kreditne banke v Celju, in
Zangger Franc, trgovec v Celju.

Tvrdka je na svojem izrednem obnem
zboru dne 5. marca 1929 sklenila redukcijo
delniške glavnice potom prežigosanja del-
nic od nominalne vrednosti po Din 1000 na
Din 600, pri čemer se odpiše in razveljavi
17 delnic, ki jih je družba prevzela kot
delno plačilo na neko terjatev. Delniška
glavnica, ki znaša sedaj Din 1.500.000 ter
je razdeljena na 1500 delnic po Din 1000—
nominalne, bo znašala po tem znižanju glav-
nice Din 889.800, razdeljenih na 1483 del-
nic po Din 600— nominalne.

Okrajno sodišče Celje, odd. III.,
dne 1. aprila 1931.

Firm 137/31 — Rg B I 39/5.

*

391. Sedež: Celje.

Dan vpisa: 8. aprila 1931.

Besedilo: Celjska posojilnica, a. d. v
Celju.

Izbrisejo se kot člani upravnega sveta:
a) vsled smrti: Strupi Franc in Dr. Vrečko
Josip; b) vsled izstopa: Diehl Robert.

Pri že vpisanih članih upravnega sveta
dr. Hrašovec Jurja in dr. Šerbec Gvidona
se vpiše, da je prvi izvoljen predsednikom,
drugi pa podpredsednikom upravnega
sveta.

Okrajno sodišče Celje, odd. III.,
dne 8. aprila 1931.

Firm 179/31 — Rg B II 25/26.

*

392. Sedež: Celje.

Dan vpisa: 8. aprila 1931.

Besedilo: Hranilnica Dravske banovine,
podružnica Celje.

Izbrise se člana upravnega odbora
podružnice Celje: Dr. Ogrizek Anton in
Levstik Miloš.

Vpišeta se kot člana upravnega odbora
iste podružnice: Stermecki Rudolf, vele-
trgovec v Celju in Prekoršek Anton, po-
sestnik v Prekorjih.

Vpiše se nadalje kot ravnatelj podruž-
nice: Černelč Oskar v Celju.

Okrajno sodišče Celje, odd. III.,
dne 8. aprila 1931.

Firm 183/31 — Rg A III 60/7.

*

Izbrisala se je nastopna
firma:

393. Sedež: Podnart.

Dan izbrisa: 23. marca 1931.

Besedilo: Anton Pogačnik.

Izbrisala se je vsled združitve s tvrdko
Pogačnik & Fister.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani,
odd. III., dne 21. marca 1931.

(Firm. 249 — Rg A V 66/2)

Vpisi v zadružni register.

Vpisala se je nastopna
zadruga:

394. Sedež: Prosenjakovci.

Dan vpisa: 2. aprila 1931.

Besedilo: Kmetijska hranilnica in posojil-
nica v Prosenjakovcih, registrirana zadruga
s neomejeno zavezo.

Obrat in predmet:

Zadruga ima namen pospeševati gospo-
darsko in pravno povzdigo svojih članov,
zato

1. sprejema in obrestuje hranilne vloge
in vloge na tekočem računu,

2. pridobiva nadaljna potrebna denarna
sredstva v obliki kredita,

3. daje svojim članom posojila,

4. oskrbuje svojim članom inkaso terja-
tev in druge plenarne posle,

5. posreduje za svoje člane nabavo go-
spodarskih potrebščin.

Zadruga pogodba z dne 8. marca 1931.

Opravični delež znaša 10 Din in se mora
plačati ob pristopu.

Oznani se izvršujejo po enkratnem ob-
javljenu v zadrugi pisarni z nabitjem
razglaša in enkratnim običajnim razgla-
som vsaki občini zadrugnega okoliša.

Načelstvo obstoji iz 5 zadrugnikov, čla-
ni načelstva so:

1. Varga Koloman, pos. in gostilničar v
prosenjakovcih 40 (načelnik),

2. Čug Aleksander star., posestnik, Selo
57 (podnač.),

3. Kološa Aleksander star., pos. v Por-
dašincih 11,

4. Horvat Adam, posestnik v Zerkovcih
št. 19,

5. Malačič Janez, posestnik v Prosenja-
kovcih št. 53.

Pravico zastopati zadrugo ima načelstvo.
Podpis firme: Besedilo firme podpisujeta
skupno po dva člana načelstva ali en član
načelstva in en za sopodpisovanje poobla-
ščen uradnik.

Okrajno kot trgovsko sodišče v Mariboru,
dne 2. aprila 1931.

(Firm 209/31 — Zadr. IV. 97/1.)

Vpisale so se izpremembe in
dodatki pri nastopnih zadruga-
h:

395. Sedež: Moste.

Dan vpisa: 24. marca 1931.

Besedilo: Delavski dom v Mostah, regi-
strovana zadruga z omejeno zavezo.

Izbrise se član načelstva Jevnikar Ange-
la, vpiše pa član načelstva in tajnik zadruga
Juvan Rudolf, ključavničar v Mostah,
Zvezna ul. št. 3.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani,
odd. III., dne 21. marca 1931

401. Sedež: Hrastje.
Dan vpisa: 28. marca 1931.
Besedilo: Kmetijsko društvo za Hrastje in okolico, registrovana zadruga z omejeno zavezo.
Izbrisi se član načelstva Mrak Janez, vpiše pa član načelstva Novak Peter, posestnik, Prebačovo št. 1, ki je obenem predsednik načelstva zadruge.
Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 28. marca 1931.
(Firm. 308 — Zadr. V. 275/38.)

402. Sedež: Smartno pri Litiji.
Dan vpisa: 28. marca 1931.
Besedilo: Hranilnica in posojilnica v Smartnem pri Litiji, registrovana zadruga z neomejeno zavezo.
Izbrisi se član načelstva Sirk Franc, vpiše pa član načelstva Poglajen Janez, posestnik v Preski 84.
Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 28. marca 1931.
(Firm. 280 — Zadr. II. 145/50)

403. Sedež: St. Jošt nad Vrniko.
Dan vpisa: 28. marca 1931.
Besedilo: Hranilnica in posojilnica pri St. Joštu nad Vrniko, registrovana zadruga z neomejeno zavezo.
Izbrisi se član načelstva Josip Nagode, vpiše pa se člani načelstva: Grdadolnik Jože, posestnik, St. Jošt 45, Zakelj Janez, posestnik, St. Jošt 21, in Maček Janez, posestnik, St. Jošt 23.
Na obnem zboru dne 15. marca 1931. so se premenila zadruga pravila v §§ 16, 18. in 24.

Načelstvo zadruge obstoji iz načelnika in 4 odbornikov.
Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 28. marca 1931.
(Firm. 310 — Zadr. V. 130/39.)

404. Sedež: Trboje.
Dan vpisa: 30. marca 1931.
Besedilo: Kmetijsko društvo v Trbojah, registrovana zadruga z omejeno zavezo.
Izbrisi se član načelstva Čebašek Jože, vpiše pa član načelstva Čebašek Alojzij, posestnik iz Trboj št. 49.
Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 28. marca 1931.
(Firm. 302 — Zadr. VI. 86/23.)

405. Sedež: Hrastje.
Dan vpisa: 30. marca 1931.
Besedilo: Živinorejska zadruga za Hrastje in okolico, registrovana zadruga z omejeno zavezo.
Izbrisi se član načelstva Brodar Janez, vpiše pa član načelstva Stare Aleš, posestnik v Hrastju št. 2.
Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 28. marca 1931.
(Firm. 304 — Zadr. IX. 109/3.)

406. Sedež: Celje.
Dan vpisa: 1. aprila 1931.
Besedilo: Splošna gradbena zadruga v Celju, registrovana zadruga z omejeno zavezo.
Izbrisi se iz načelstva: Drukar Avgust, predsednik.
Vpiše se v načelstvo dr. Laznik Karol, odvetnik v Celju kot predsednik.
Vpišejo se tudi na obnem zboru dne

18. marca 1931. sklenjene spremembe pravil v §§ 2, 10 a in b, 22, 30 št. 1 in 3, 81, 41, 49, 56, 57 in 62.
Načelstvo ima odslej poleg predsednika in njegovega namestnika 3 do 5 (tri do pet) članov.
Vse objave, naznanila in vabila za občni zbor se razglašajo odslej v časopisih, ki jih načelstvo za to določi, ali pa z oznakami, nabitimi v zadrugi pisarni.
Okrožno sodišče Celje, odd. III., dne 1. aprila 1931.
Firm. 157/31 — Zadr. III. 154/7

407. Sedež: Črna pri Prevaljah.
Dan vpisa: 2. aprila 1931.
Besedilo: Lesnoindustrijska zadruga v Črni pri Prevaljah, registrovana zadruga z omejeno zavezo.
Zadruga pravila so se izpremenila v §§ 18. in 19. Načelstvo obstoji odslej iz 8 zadrušnikov.
Izbrisi se člani načelstva Gregor Podstenšek in Jernej Medved.
Okrožno kot trgovsko sodišče v Mariboru, dne 2. aprila 1931.
Firm. 208/31 — Zadr. III. 82/15.

408. Sedež: Vurberg.
Dan vpisa: 9. aprila 1931.
Besedilo: Hranilnica in posojilnica v Vurbergu, registrovana zadruga z neomejeno zavezo.
Izbrisi se dosednji član načelstva Kolk Anton, vpiše pa novoizvoljeni član načelstva Breg Jakob, pos. v Vumbahu št. 12.
Okrožno kot trgovsko sodišče v Mariboru, dne 9. aprila 1931.
Firm. 296/31 — Zadr. I. 117/28.

409. Sedež: Ptuj.
Dan vpisa: 9. aprila 1931.
Besedilo: Pletarna v Ptuj, Slovenija, registrovana zadruga z omejeno zavezo.
Zadruga pravila so se izpremenila v § 41.
Okrožno kot trgovsko sodišče v Mariboru, dne 9. aprila 1931.
Firm. 223/31 — Zadr. II. 94/10.

Razglasi raznih uradov in oblastev

T. No. 441/9. 1008a—2—2

Razglas o licitaciji.

Sresko načelstvo v Celju razpisuje po nalogu kr. banske uprave Dravske banovine v Ljubljani V. No. 863/19 z dne 27. marca 1931, na podstavi členov 86. do 98. zakona o državnem računovodstvu z dne 6. marca 1910. in njegovih izprememb od nosno dopolnitev,

I. javno pisarno ofertno licitacijo za dobavo in polaganje kroleja in celotnega v novi porodiščni v Celju v skrajšanem roku na dan 5. maja 1931. pri sreskem načelstvu v Celju.

Podrobnosti o licitaciji so razvidne iz popolnega razglasa v »Službenih novinah kraljevine Jugoslavije« in »Službenih objavah« Jugoslovana.

Vsi potrebni podatki in pojasnila se dobijo v uradnih urah pri tehničnem razdelku sreskega načelstva v Celju.

Sresko načelstvo v Celju, dne 9. aprila 1931.

Narodna banka kraljevine Jugoslavije.

Stanje dne 8. aprila 1931.

Aktiva.	Dinarjev
Metalna podloga	207.531.416-80
Posojila	1.425.180.209-55
Račun za odkup kronske novčanice	897.793.078-06
Račun začasne zamene	126.254.588-28
Dolg države	2.996.842.941-92
Vrednost državnih domen, zastavljenih za izdaje novčanice	2.138.377.163-—
Saldo raznih računov	367.191.770-35
	8.159.171.162-91

Pasiva.	Dinarjev
Glavnica Din 50.000.000 v kovancem zlatu: od te vplačano	30.000.000-—
Rezervni fond	13.453.983-10
Novčanice v obtoku	4.847.078.815-—
Državni račun začasne zamene	126.254.203-23
Terjatve države po raznih računih	100.173.895-45
Razne obveznosti	820.776.848-13
Terjatve države za zastavljene domene	2.138.377.163-—
Nadavek za kupovanje zlata za glavnico in fonde	83.055.870-—
	8.159.171.162-91

V metalni podlogi se računi: dinar v zlatu za en dinar, angleški funt za 25 dinarjev, dolar za 5 dinarjev, lira za 1 dinar, švicarski francoski frank za 1 dinar, dinar v kovancem srebru za 1 dinar itd.

Obrestna mera pri eskontu menic 5½% na leto.
Obrestna mera za posojila na zastavo 7% na leto.

Štev. 3686/II. 1027—2—2

Razpis.

Direkcija državnega rudnika Velenje, razpisuje za na dan 24. aprila 1931. ob enajstih:

20.000 kg pšenične moke.
Pogoji se dolo pri podpisani.
Direkcija drž. rudnika Velenje, dne 15. aprila 1931.

Razne objave

1011—3—3

Poziv upnikom.

Tvrdka »Tiskarna sv. Cirila v Mariboru, registrovana zadruga z omejeno zavezo,« se je po soglasnem sklepu občnega zbora z dne 2. marca 1931. razdružila in prešla v likvidacijo.

Upniki se pozivajo, da prijavijo svoje terjatve do 10. maja 1931. podpisanimi likvidatorjema.

Likvidatorja:

Dr. Jerovšek Anton, ravnatelj, s. r.
Hrastelj Franc, podravnatelj, s. r., oba v Mariboru.

*

Razid društva.

»Akademski klub« v Šiški se je na podlagi sklepa občnega zbora z dne 14. decembra 1927 prostovoljno razšel. To se javlja naknadno, da se zadosti § 26. zakonu o društvih, ker je takratna objava pomotoma izostala.

Inž. Jesih Stanko, s. r.
zadnji predsednik.

Uvedba postopanja v dokaz smrti.

Okrožno sodišče v Celju je uvedlo postopanje da se proglase spodaj navedeni pogrešanci za mrtve, ker se more o njih po § 1 ces. naredbe z dne 31. marca 1918 drž. zak. št. 128 domnevati, da so umrli. Vsakdo, ki bi kaj vedel o katerem koli teh pogrešancev, naj to sporoči sodišču ali pa skrbniku. Pogrešance same pa pozivlja sodišče, naj se zglase pri njem, ako še živé, ali naj dajo to kako drugače na znanje.

Ime, rojstni dan, stan in zvanje, bivališče pogrešanca	Bistvene okolnosti, na katere se predlog opira.	Uvedbo postopanja predlaga	Dan in opr. štev. oklica.	Okleni rok poteče dne
Romih Jožef, roj. 13. februarja 1890 v Zalogu, pristojen v Blanco, nazadnje Zabukovje št. 34.	Zadnjič pisal svojemu bratu Romihu Francu, posestniku v Zabukovju št. 34. Od tega časa ni več glasu o njem.	Brat Romih Franc, posestnik, Zabukovje št. 34.	19. januarja 1931 T V. 4/30—2	1. aprila 1931
Zabovnik Fortunat, roj. 14. julija 1886 v Devcah, pristojen v Bočno, oženjen, stanujoč nazadnje v Bočni.	L. 1914 odrinil k pionirskemu bat. v Ptuj, od koder je med vojno prišel na albansko fronto, kjer je prišel v italijansko ujetništvo. Zadnjič je pisal iz taborišča Campo di Cammetsematt Batto Cian 307 leta 1918. Od takrat ni več glasu.	Zena Zabovnik Doroteja, stanovnica, Bočna.	31. januarja 1931 T V. 1/31—2	1. novem. 1931
Šarlah Jakob, roj. 17. julija 1887 v Veračah, tja pristojen, oženjen, rudar, nazadnje bivajoč v Veračah št. 53.	Med vojno odrinil z domobranskim polkom št. 5 na rusko fronto, kjer je bil leta 1916 ujet.	Zena Šarlah Rozalija, zasebnica v Vuštajnu št. 61.	3. februarja 1931 T V. 5/31—4	1. novem. 1931
Volavšek Martin, roj. 7. novembra 1880 v Rečici ob Sav., pristojen v Bočno.	Leta 1914 odšel k vojakom k domobranskemu polku v Mariboru. Od tam šel v Galicijo na rusko fronto in se pogreša od 13. novembra 1914.	Zena Volavšek Marija, najemnica v Smartnem ob Dreti.	19. februarja 1931 T V. 6/31—2	1. oktobra 1931
Turk Jože, roj. 18. marca 1892, Prnavče-Radegunda št. 12, pristojen Mozirje okolica, samski, pos. sin, Prnavče št. 12.	Odrinil med svetovno vojno z 87. p. p. na rusko fronto, od koder se je zadnjič javil novembra 1917.	Brat Turk Anton, mizar, Prnavče št. 12.	28. januarja 1931 T V. 7/31—2	1. novem. 1931
Kožuh Franc, roj. 1887 v Orešlju, pristojen v Sevnico, samski, pos. sin nazadnje v Jelovcu pri Sevnici št. 24.	Odrinil med svetovno vojno kot redov z 87. pešpolkom na rusko fronto, od koder se je zadnjič oglašil ob novem letu 1915.	Brat Kožuh Alojz, posestnik v Podgorici št. 5 pri Sevnici.	3. februarja 1931 T V. 8/31	1. novem. 1931
Bučar Jožef, roj. 13. marca 1890, pristojen v obč. Ponikva j. ž. srez Smarje, nazadnje bivajoč v Zagorju št. 4.	Med svetovno vojno odrinil z 87. p. p. v Celju na italijansko fronto in pisal zadnjikrat iz ujetništva novembra 1918 iz Verone.	Oče Bučar Jožef, posestnik v Zagorju št. 4, p. Ponikva ob j. ž.	12. februarja 1931 T V. 9/31—3	1. novem. 1931
Vodušek Jožef, roj. 5. marca 1872 v Pletovarjih št. 7, pristojen v občino Dramlje, oženjen, nazadnje v Jazbinah št. 3.	L. 1915 služil pri 87. p. p. v Celju, odkoder je odrinil na italijansko fronto in prišel v italijansko ujetništvo. Na povratku domov l. 1919. je baje pri vožnji čez neko reko v Italiji utonil.	Zena Vodušek Marija, prevzika-rica v Jazbinah št. 4.	12. februarja 1931 T I. 10/31—2	1. novem. 1931
Oblak Anton, roj. 16. januarja 1894 v Čretu št. 3, pristojen v občino Kokarje, srez Gor. Grad, samski, delavec, nazadnje Čret 3.	Odrinil z 87. p. p., Celje, na italijansko fronto in se od septembra 1915 dalje pogreša.	Sestra Janžovnik Marija, pos. v Čretu št. 3.	11. februarja 1931 T IV. 11/31—2	1. novem. 1931
Petrovič Franc, roj. 10. oktobra 1875 v Zetalah, srez Smarje, p. Jel., tja pristojen in nazadnje tam bivajoč.	Odšel 15. maja 1915 k vojakom in sicer k 87. peš. polku v Celju, odrinil z 10. marškompanijo v Srbijo, kjer je baje padel zadet od granate.	Petrovič Terezija, prevzika-rica v Zetalah št. 111.	28. februarja 1931 T IV. 12/31	1. novem. 1931
Javornik Anton, rojen 14. januarja 1881 v Razboru, prist. v št. Iij pod Turjakom, srez Slovenjgradec, rudar v Razboru 39.	Leta 1914 odrinil z 27. peš. polkom v Galicijo in se od 20. oktobra 1914 pogreša.	Javornik Gabriela iz Yamborna, Eduardstrasse 28./II.	16. marca 1931. T IV. 13/31	1. novem. 1931
Kač Franc, roj. 12. avgusta 1872 v Rušah 4, obč. Petrovče, tja pristojen, nazadnje bivajoč Arjavas 38.	Leta 1914 odrinil z 29. črnovojniškim bataljonom in prišel istega leta v srbsko ujetništvo, ter se ga od 12. decembra 1914 pogreša.	Kač Marija, pos., Orjavas 38, Petrovče.	16. marca 1931. T IV. 14/31	1. novem. 1931
Perčič Franc, roj. 26. maja 1883 v Dedjivasi, prist. v Pišce, nazadnje bivajoč v Piršenbregu 24.	Odrinil z 2. bos. herc. pešp. po splošni mobilizaciji leta 1914 na rusko fronto in od takrat ni več glasu o njem.	Perčič Frančiška, pos., Piršenbreg 24.	24. marca 1931 T IV. 16/31	1. novem. 1931
Krošelj Jože, roj. 8. julija 1889 v Vrheh, obč. Kapele, srez Brežice, nazadnje bivajoč Vrhe 15.	Leta 1914 odrinil na rusko fronto, pozneje dodeljen 61. peš. p. in od marca 1915 ni več glasu o njem.	Krošelj Mihael, pos., Vrhe 15, obč. Kapele, Brežice.	30. marca 1931 T IV. 15/31	1. novem. 1931

Okrožno sodišče v Celju, odd. IV.,
dne 1. aprila 1931.

Mali oglasi

Oglasi socijalne in posredovalne vsebine; beseda 50 par. Najmanj Din 5.— Oglasi reklamnega in trgovskega značaja; najmanj Din 10.— (do 5 besed). Vsaka nadaljna beseda 50 par. Za pismene odgovore priložite znamko.

Nogavice, roka-vice, volna in bombaž 463

najceneje in v velikih izbiri pri
KARL PRELOG
Ljubljana, Židovska
ulica in Stari trg

Znatne stavbne prihranke

dosežete, če Vam iz-
vrši načrte, proračune
in nadzorstvo Teh-
nični biro „Tehna“,
Ljubljana, Mestni trg
št. 25/1 507

Klavirje Pianine

kupite po tovarniških
cenah tudi na obroke,
izključno le pri trvdki
O. Zima, Wolfova uli-
ca št. 10, I. Ljubljana.
Najcenejša izposojeval-
nica, 919

Suhe smrčke

(mavrahe) kupuje po
najvišji ceni Sever &
Komp., Ljubljana, Go-
spodarska cesta št. 5.
1060

Ustanovljeno l. 1852

Teodor Korn

Ljubljana
Poljanska cesta št. 8
(prej Henrik Korn)
krovec, stavbni, ga-
lanterljski in okrasni
klepar. — Instalacija
vodovodov in central.
kurjave. — Naprava
strelodvodov; kopali-
ške in klosetne
naprave 792

A. Vrhovec

Ljubljana,
Za gradom št. 9 (na
koncu Strelške ulice)
Izdeluje vsakovrstna
brušena in nebrušena
zreala in stekla po
konkurenčni ceni. 881

Moderna električna svetilna telesa

v nova stanovanja (lustre, ampule, krogle,
lampione etc.)
iz velike izbire solidno dobavlja in inštalira
ELEKTROINDUSTRIJA D. D.
Ljubljana, Gosposvetska cesta 13
Telefon interurban 2314 983

Razprodaja

Po globoko znižanih
cenah se razprodaja
cela zaloga raznovrst-
nih moških, fantov-
skih in otroških oblek,
površnikov, suknjičev,
usnjatih in navadnih,
modnih kot sportnih
hlač itd. samo v
konfekciji »Franced«
F. K. DERENDA,
Ljubljana,
Gradišče št. 4,
to je nasproti dram-
skega gledališča.
Izkoristite to izred-
no priliko.

Nagačenje vsakovrstnih živali

po jako nizki ceni
izvršuje

Joško E. Pušpan
preparator
Ljubljana
Mestni trg št. 11

Turisti, lovci in
sportniki!
Gojzorce in sportne
čevlje prvovrstnega
domačega izdelka ima
vedno v zalogi in izde-
luje po meri

Zalokar
Mestni trg št. 19
Cene znižane! 1089

Iščem

službo postrežnice.
Naslov Emma hotel
„Lloyd“ 1085

Email d. z. o. z.
Ljubljana 7
Beljaška 4 - Telef. 3252

emajlira in ponik- luje po naročilu

NA ZALOZI: Lutz-ove
peči, napisne tablice
— črpalka z ventili
brez usnja in raz-
pršilci za gnojnice
— avtogeno varenje

Email d. z. o. z.
Ljubljana 7
Beljaška 4 1084

Stanovanja

Zavarovalnica „Dunav“
ima v svoji novi
zgradbi na vogalu
Aleksandrove ceste in
Beethovne ulice za
1. avgust t. l. še na raz-
polago nekoliko mo-
dernopremljenih tri-
in štirisobnih stano-
vanj, sobe s kopalnico
za samce ter poslovne
prostore v mezzaninu,
prikladne za pisarne
in finejšo obrt. Re-
fektanti se naj obr-
nejo čimprej na po-
družnično zavaroval-
nico „Dunav“ v Ljub-
ljani, Šolenburgova
ulica 3/I v svrhu do-
znanja najemnih po-
gojev in oglada na
stavbi 1087

Kam naj grem, kje naj kupim...

da bom dobro postrežen ...?

Vilko Blatnik

izdelovalnica
vsakovrstnih čevljev

Maribor
Moljska cesta št. 2
705

„Luna“

Maribor
Aleksandrova 19

Največja za-
loga vseh
vrst nogavic
po paru od
Din 4.50
naprej 740

Industrija

„Karo“ čevljev

Maribor
Koroška cesta št. 19

698

„Lux“

kemični izdelki
Josip Kordiš
priporoča
svoje izdelke najboljše
kvalitete kakor:
„Lux“ krema za čevlje
vseh barv, vazelin za
usnje, gumiran za
usnje, parketno
voščilo. 723

Zibert A.

zaloga čevljev
Ljubljana
Prešernova ulica
Največja izbira! 740

Velika zaloga čevljev
rodnega izdelka
znamke

„Oro“

Priznana dobro blago.
Matej Orehek,
Ljubljana, Kolodvor-
ska ulica 26,
903

Velika zaloga inozemskih čevljev

A. Sinkovec, Ljubljana
Pod Trančo. — Nizke
cene! 780

Veleposlavlja
tvornica konzerv

Fr. Slamič

Ljubljana
praške šunke, mesne
izdelke in konzerve,
sveže meso vseh vrst,
perutnino in divjačino
Po najnižjih dnevnih
cenah! 760

Oglašuje
v
Jugoslovanu

Trajna ondulacija

garantiran in siguran
uspeh. Se priporoča

Fr. Wilmann

brivec, Ljubljana
vis a vis Napoleono-
vega spomenika 746

Paidasch Eduard

frizer
za dame in gospode
Celje

Trajna in vodna
ondulacija z najnovej-
šim nemškim in švi-
carskim aparatom —
Brez bolečine, brez
opeklina v 1 1/2 uri
gotovo. 692

Brivski salon za dame in gospode

Franc Koka I
Celje
Kralja Petra cesta
št. 22 688

„Elida“

brivski salon za dame
in gospode
Trajno kodranje
Celje
Vodnikova ulica 687

Frizerski salon za dame in gospode

Franc Loborec
Ljubljana
Rimska cesta

se priporoča c. damam
za trajno kodranje,
vodno ondulacijo in
vse v to stroko spa-
dajoča dela po zelo
znižanih cenah. Sprej-
me c. dame in gospode
na abonma po znižanih
cenah. — Uradniki
znaten popust. 720

Kavarna

„Merkur“

Ignac Lebič, Celje 695

Jakob Perhavec

Izdelovanje likerjev,
dez. vin, ruma in
konjaka
Maribor
Gospodarska ulica št. 9
696

Kavarna
Restavracija Klet

„Zvezda“

Dnevno koncert
lastnik Fr. in Roza
Krapeš, vulgo „Ziveli“
Ljubljana 762

Hotel „Pošta“

Celje 689

Največje podjetje

v Sloveniji za kon-
fekcijo plaščev in
obleke

Trgovski dom

Maribor
Aleksandrova c. 25

Modna
manufaktura
(Angloško in češko
sukno)

Frano Mayer

Maribor
Glavni trg št. 9. 699

L. Ornik

manufaktura
Maribor
Koroška cesta 9

Plačilne
olajšave! 697

Modni atelje

„Gentlemen“
Ljubljana
Miklošičeva cesta 18
714

Harmonike

Lubas

so najboljšje. — Franc
Lubas, Ljubljana, Du-
najska cesta. 765

„Belem Kranjec“

Pristna domača vina
— gorka in mrzla je-
dila — moderno ure-
jene tujske sobe

Kajlež

Ljubljana
Florijanska ulica št. 4

Drogerija

»Central«
Filip Vrtovec
Celje

Zahtevajte
brezplačno cenik 693

Josip Jelovšek

Celje,
Aleksandrova št. 4 906

Zalogapohištva

Mizarstvo
NOVAK IVAN

Vižmarje
Št. Vid nad Ljubljano 811

Splošno in stavbno mizarstvo

BONCA IVAN

Vižmarje
pri St. Vidu nad
Ljubljano 812

Modna trgovina

T. Eger

Ljubljana
Sv. Petra cesta št. 2

Modno blago, čipke,
perilo, nogavice itd. 774

Maks Ferjan

splošno ključavničar-
stvo

Ljubljana
Zvonarska ulica št. 7

Popravlja težniti-
ce, utežev itd. — Spe-
cijalist za blaginje. 858

Damski in moški modni atelje

ŽUŽEK CIRIL

LJUBLJANA

Wolfova ul. 10/1
izvršuje vsa naročila
točno in solidno. 917

Modni atelje, damski in moški

M. Muc

Ljubljana, Kongresni
trg 15

Postrežba solidna!
855 Nizke cene!

Bebica —

kam se peljeva?
Na Poljansko cesto 31
k **M. Nardinu**

ki nam nudi najboljše
kolesa

„Mina“

in nam kolo popravi
dobro in po zmernih
ceni. 1036

URE ZA BIRMO

nudi najcenejšje

IVAN PAKIZ

Ljubljana

Pred Skofijo št. 15

Tovarniške cene!

Na obroke brez
zahteve naplačila

Garancija 35 let

• VESTA •

zaloga šivalnih
strojev in potrebščin

Zastopstvo:

J. MALNAR

Ljubljana

Kolodvorska 26

Kneginja Zurova

prekrasni ljubavni ro-
man. Cena Din 30.—,
v platnu vezan 35.—.

Naroča se pri upravi
„Jugoslovan“, Ljub-
ljana, Gradišče št. 4

Makulaturni papir

po nizki ceni prodaj-
mo. Pošiljamo tudi
izven Ljubljane. Na-
ročila sprejema in
izvrši uprava „Jugo-
slovan“, Ljubljana,
Gradišče 4.

Pozor!

Prihranimo 60 — 80 odstotkov
pri nadomestitvi novih plošč za

Avto - Motocikl - Radio Akumulator

Specialna stanica za polnjenje po znižani ceni!
Delo zajamčeno strokovno edino pri

A. Jenko

Prva specialna akumulatorska de-
javnica, vhod Miklošičeva c., poleg
palače Delavske zbornice in Kolo-
dvorska ul. 29, Kavarna »Leonc.

VELIKA IZBERA

rabljenih pisalnih strojev v
najboljšem stanju

THE REX CO.
Ljubljana

(za Dramskim gledališčem)
Gradišče 10 - Telefon 2268.

1066

Kože divljačin
vseh vrst kupuje celo leto
ZDRAVIĆ
Ljubljana, Sv. Florijana ul. 9

Karol Ussar tovarna
Maribor tehnič
Plinarniška ul. 17
Izdeluje vse vrste
702 tehnič

Zaradi nesreče

inventurna odprodaja

manufakturnega in konfekcijskega blaga po
globoko znižanih cenah Se priporoča
MARIJA ROGELJ, Ljubljana, Sv. Petra cesta 26

Neprijeten duh ust

Je zopr. Zobje slabe barve kvarijo najlepši obraz. Obe hibi od-
stranite se pri enkratni uporabi krasno osvežujoče Chlorodont-paste.
Za pri kratki uporabi dobijo zobje krasen sijaj alonovine. Poskusite
najprej s malo tubo po Din 8.— Velika tuba Din 15.— Dobite jo povsod.

Razpis.

Na temelju § 4 zakona o zdravstvenih občinah se razpisuje
mesto zdravnika

v samostalni zdravstveni občini Šmihel-Stopiče, sreza Novo
mesto. Prosilci naj vložijo svoje, po določilih člena 12. zakona
o civilnih uradnikih in ostalih državnih uslužbencih § 18.
uredbe o službenem razmerju zdravnikov združenih zdrav-
stvenih občin, opremljene prošnje najkasneje do 30. aprila 1931
pri podpisnem županstvu. Prosilci naj se v prošnji izjavijo,
ako bi prevzeli oskrbovanje poslova še druge samostalne ali zdru-
žene zdravstvene občine in to brez povišanja mesečne plače.

Županstvo občine Šmihel-Stopiče, 17. aprila 1931.

1088

Tovarniške cene!

Nobrooke brez zahteve
naplačila

Garancija 35 let

VESTA

zaloga šivalnih strojev
in potrebščin

341 Zastopstvo: **J. MALNAR** LJUBLJANA
Kolodvorska ulica 26

Od dohrega najboljša je le

423

Gritzner-Adler
šivalni stroj in kolo

Elegantna
izvedba
najboljši
materijal

URANIA

pisalni stroj
v 3 velikostih
Novost!

Šivalni stroj

kot damska pisalna miza. Le pri

Jos. Petelinc
Ljubljana

za vodo, blizu Prešernovega spomenika
Zmerne cene tudi na obroke! Tel. int. 2913

Prihranite

denar, čas in jezo, ako izolirate zoper vlago
in rjo Vaše strehe, železne konstrukcije, vodne
nabiralnike, terase, balkone in temeljne zidove.
napeljave iz cevi s svetovno priznanimi

„CONCO“

amerikanskimi azbestno nitkastimi izolacij-
skimi produkti.

The Continental Products Co., Euclid,
Ohio U. S. A.

Razpečavanje za Jugoslavijo:

Mirko Marmolja, Maribor, Cankarjeva 26.
Vsa dela s „Conco“ preparati izvršuje tvrdka

PETER ŽITNIK

splošno kleparstvo in instalacija strelovodov
LJUBLJANA, Ambrožev trg 9

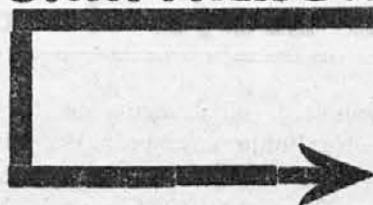
870

Telefon št. 3146

Crni, modri in barvasti kamgarni.
Sporini šofli.
Seila Krep Ripsa za damske plašče.
Lenasi & Gerhman
LJUBLJANA

829

ŠTIRI MILIJONE

882

UNDERWOOD

pisalnih strojev je danes v rabi

ZASTOPSTVO IMA

Ludv. Baraga

Šelenburgova ul. 6 - Tel. 29-80

OGLEDALA

vseh vrst, velikosti in oblik

STEKLO

zrealno 6-8 mm, mašinsko 4-6 mm,
portalno, ledasto, alabaster itd.

SPECTRUM D. D.

LJUBLJANA VII - Telef. 28-48
ZAGREB CELOVŠKA 31 OSIJEK

AKUMULATORJE

dobavlja ter strokovno popravlja in polni
IVAN HEBEIN

edino oblastveno koncesionirano
akumulatorsko podjetje

Ljubljana, Dunajska cesta št. 37, poleg
strojnih livarn. 866

Sanatorij

v Mariboru, Gosposka ul. 49

Telefon 2358

429

Lastnik in vodja:

primarij doktor Černič

specialist za kirurgijo.

Sanatorij je najmoderneje urejen za
operacije in opremljen z zdravilnimi
aparati: z višinskim solncem za obse-
vanje ran, kostnih in sklepnih vnetij;
tonizatorjem za elektriziranje po po-
škodbah in ohlapelosti črevesa; diater-
mijo za električno pregrevanje in elek-
trično izžiganje; z žarnico „hala“ za
revmatična in druga boleča vnetja;
„enterocleaner“-jem za notranje čre-
vesne kopeli pri zapeki, napihovanju in
za splošni telesni podvig. Dnevna oskrba:
I. razr. 120, II. razr. 80, III. razr. 60 Din

Kmetijska družba v Ljubljani

Turjaški trg št. 3

Je glavna zastopnica kmetovalcev v Dravski
banovini in šteje nad 380 kmet. podružnic in
okrog 26.000 članov. Člani plačajo na leto 30 Din
in dobivajo za to brezplačno strokovni list

»KMETOVALEC«

Ta list jim nudi strokovni pouk in navodila
za umno gospodarstvo. Družba dobavlja
članom tudi razne kmetijske potrebščine.

459

Vsak kmet mora biti član Kmetijske družbe!

NOGAVICE,
ROKAVICE,
KRAVATE, SRAJCE,
ŽEPNE ROBCE,
damske torbice, toaletne
potrebščine kupite naj-
ceneje in najboljše
pri
JOSIP PETELINC
blizu Prešernovega
spomenika ob vodi

1012

Delniška družba pivovarne „Union“, Ljubljana

Pivovarna in sladarna. Tovarna za špirit in kvas v Ljubljani I., poštni predal št. 45 - Podružna pivovarna v Mariboru

Telefon: { Ljubljana 2310 in 2311
Maribor 2023

Brzjavlj: Pivovarna Union { Ljubljana
Maribor

Priporoča svoje izborne izdelke in sicer

svetlo in črno pivo, v sodih in steklenicah, pekovski kvas, čisto rafin. in gorilni špirit

742

Brezobrestna posojila

za zidavo hiš, za nakup hiš in posestev, za prevzem hipotek na hišah in posestvih daje svojim članom

„JUGRAD“Jugoslovanska gradbena in kreditna zadruga r. z. z. o. z.
v Ljubljani, Kolodvorska ulica šte. 35/1
Krajevno zastopstvo Maribor, Aleksandrova cesta št. 48Pravila proti plačilu Din 5.— v znamkah. Za odgovor prosimo znamko. Uradne ure od 8. do 12. in 14. do 18.
909**Za stavbno sezono**

se priporoča

slavnemu občinstvu in cenjenim zavodom stara renomirana splošno kleparska in vodovodno inštalacijska tvrdka

Delo solidno!

Cene konkurenčne!

Poslovalnica: Novi trg št. 5

Delavnica: Rimska c. 2. in Gregorčičeva ul. 5

S spoštovanjem

Telefon 3353

JAKOB FLIGL
LJUBLJANA

1004

150/150 na dobrem blagu Din 55.—

»Breda« žepni robci kom. Din 2.—

Entlanje, ažuriranje, predtiskanje
Specijelni entel oblekVezenje mehanično umetno in ročno
Tamburiranje hotelskih in gostilniških zav. zaves.**MATEK & MIKEŠ**
LJUBLJANA, poleg hotela Štrukelj.**L. MIKUŠ**

Ljubljana - Mestni trg 15

Telefon šte. 2232

Ustanovljeno 1839

Na malo!

Na veliko!

Rogaška Slatina

je svetovno znano zdravilišče

za bolezni želodca, čreves, ledvic in jeter, srca in živcev.

Naravna, mineralna voda iz znamenitih vrelcev

Tempel ● **Styria** ● **Donat**

se razpošilja kot zdravilna in namizna voda po vsem svetu

Sezona od prvega maja do oktobra

Izven glavne sezone, t. j. od 1. maja do 15. junija in od 1. do 30. septembra, je zdravljenje najuspešnejše, bivanje v zdravilišču najudobnejše in izdatno cenejše. — Za glavno sezono naročite stanovanje takoj! — Prospekte dobite v vseh pisarnah „Putnik“-a.

Podrobna pojasnila zahtevajte od ravnateljstva zdravilišča.

3088

Auto-monoblok baterije

baterije na posodo in reparature priporoča

VESNA AKUMULATOR

1041

MARIBOR, Strossmayerjeva ulica šte. 3

Tako izgledajo pravi zavitki Dr. OETKER-ja za vanilinov sladkor in za pecilni prašek. — Pri nakupu pazite na

»SVETLA GLAVA«**Dr. A. Oetker-jev**
vanilinov sladkor
za kuhinjo.

Ta zavitek sadostuje, da zadobi veliki puding, breme, kolač ali 1 liter klice prijetno vaniljev aroma. Vsebuje 125 g razvitega sadostuje 3-7 struho dobre vanilije.

Doktor Oetker-jev
pecilni prašekje najboljši!
Zakonito zaščiten pod imenom**Backin**Zahtevajte pri Vašem trgovcu izrecno le
»Dr. Oetker-jeve izdelke«**Trstje za strope**

naročajte le pri domači tvornici, katera EDINA izdeluje to blago

iz najboljšega materiala in prodaja najceneje
Jos. R. PUH, Ljubljana, Gradaška 22

Telefon 2518

1058

Vse tiskovine
izvršuje**tiskarna Merkur****Dagmar-svila***Prosim Te,
matnica
tudi meni*odlični proizvod Jugočeske, je
samo tedaj prava, ako ima na
robu označbo**Dagmar Jugočeska**

548

Varujte se imitacije!
Pazite na tvrdko, ker
proizvaja samo**Jugočeska**pravo **Dagmar-svilo!****DAGMAR-SVILE**
J U G O Č E S K A